

Siri Helena Skarby

Landet mitt, land mitt, mitt land eller mitt landet?

DP-fraser med possessivpronomen i norsk som
andrespråk

Masteroppgave i Lektorutdanning i språkfag: nordisk
språkvitenskap

Veileder: Tor A. Åfarli og Heidi Brøseth

Mai 2019

Siri Helena Skarby

Landet mitt, land mitt, mitt land eller mitt landet?

DP-fraser med possessivpronomen i norsk som
andrespråk

Masteroppgave i Lektorutdanning i språkfag: nordisk språkvitenskap
Veileder: Tor A. Åfarli og Heidi Brøseth
Mai 2019

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet
Det humanistiske fakultet
Institutt for språk og litteratur

Forord

Tematikken i denne masteravhandlingen, er på mange måter en videreføring av bacheloren jeg skrev for to år siden. Da jeg skrev bacheloren min i norsk som andrespråk, kom jeg over en artikkel av Jon Erik Hagen der han poengterte at strukturelle avvik hos norskskinnlærere ofte bunner i finitthet. I en bisetning nevnte han også at andre strukturelle avvik kunne forekomme i DP-frasen. I denne forbindelse merket jeg meg at det fantes gode studier som tok for seg finitthet (blant annet V2-regelen), men at DP-interne forhold ikke like ofte ble nevnt – i alle fall ikke i materialet jeg beskjeftiget meg med. Dette var grunnen til at jeg først falt på idéen å undersøke DP-interne forhold i N2 da jeg skulle skrive masteravhandling.

Den siste delen av studietiden har jeg arbeidet som norsklærer for innvandrere ved Brilla Institutt i Trondheim. Dette har økt interessen min for å forstå både hva som ligger bak strukturer kursdeltakerne mine produserer, men også språklæring generelt. Jeg ønsket i denne oppgaven å ikke være den norsklæreren som går rundt med rød penn og leter etter feil i datamaterialet produsert av brukere av norsk som andrespråk. I stedet ville jeg se på et språklig fenomen som hadde to mulige strukturer i norsk. Valget falt derfor på DP-frasen med adnominalt possessiv.

I arbeidet med denne oppgaven er det flere jeg ønsker å takke for støtte og hjelp. Veilederne mine, Tor A. Åfarli og Heidi Brøseth, har vært veldig hjelpsomme, både når det gjelder rettleiding for å ikke gå seg bort i alle interessante perspektiver man kan ha på datamaterialet, og gode tilbakemeldinger på utkast jeg har produsert underveis. Jeg har også hatt gode studievenner som har tilført studiedagen på Dragvoll liv og røre, struktur og støtte. Jeg vil spesielt takke Gustav og hans engasjement for skrivepress, foreldrene mine som har hjulpet meg med å holde stresset i sjakk og gitt meg motivasjon til å fullføre, og gode kollegaer ved Brilla Institutt som har støttet meg i prosessen. Jeg vil også takke mitt kjære kollektiv for alle bekymringer, latter og engasjerende samtaler vi har delt gjennom studietiden.

Siri Helena Skarby

Mai 2019

Innholdsfortegnelse

Forord	V
1 Innledning	1
1.1 Tema og problemstilling	1
1.2 Avgrensing av studieobjektet og kort om metode	2
1.3 Strukturen til oppgaven.....	5
2 Teori og distribusjonen til adnominale possessivpronomen	7
2.1 Norske possessivpronomen og deres distribusjon i DP-frasen.....	7
2.2 Komplexiteten til DP-fraser med adnominale possessivpronomen i norsk.....	8
2.3 Engelske possessivpronomen og deres distribusjon i DP-frasen	9
2.4 Spanske possessivpronomen og deres distribusjon i DP-frasen	10
2.5 Albanske possessivpronomen og deres distribusjon i DP-frasen.....	12
2.6 Sammenfatning av distribusjonen til adnominale possessivpronomen i norsk, engelsk, spansk og albansk	14
2.7 Andrespråksteori: med fokus på transfer og innputt	15
2.7.1 Terminologi: Førstespråk, andrespråk	15
2.7.2 Transferteorier: KAH-hypotesen og nyere teorier	16
2.7.3 Mellomspråk og innputt.....	19
3 Metode og empiri	21
3.1 Metodologi - å kunne påvise transfer.....	21
3.2 Kontroll for andre variabler	23
3.3 Korpus som metode og norsk andrespråkkorpus (ASK)	25
3.4 Fallgruver og fordeler med korpus	27
3.5 Fordelingen av postnominale og prenominalle possessivpronomen: Metode og empiriske funn	28
3.5.1 Søk i korpus: filtre for språkdata og persondata	28
3.5.2 Engelsk som S1: Kontroll for feiltagging i korpuset.....	29
3.5.3 Spansk som S1: Kontroll for feiltagging i korpuset.....	30
3.5.4 Albansk som S1: Kontroll for feiltagging i korpuset	31
3.5.5 Endelig oversikt over empiri knyttet til possessivposisjon.....	32
3.5.6 En validitetsutfordring: Oppgavetekstens formulering.....	33
3.6 Bestemt eller ubestemt kjernenomen: Metode og empiriske funn.....	34
3.6.1 Engelsk som S1: Ubestemmelig definittethet ved kjernenomenet.....	35
3.6.2 Spansk som S1: Ubestemmelig definittethet ved kjernenomenet.....	36
3.6.3 Albansk som S1: Ubestemmelig definittethet ved kjernenomenet	37
3.6.4 Engelsk som S1: Kjernenomen i bestemt og ubestemt form	38
3.6.5 Spansk som S1: Kjernenomen i bestemt og ubestemt form.....	39
3.6.6 Albansk som S1: Kjernenomen i bestemt og ubestemt form	41
4 Analyse og drøfting	44
4.1 Norsk som S1: Fordelingen av prenominalle og postnominale possessivpronomen i målspåket.....	44

4.1.1	Skrift og tale som to separate lingvistiske systemer	45
4.1.2	Noen faktorer som påvirker innputt hos innlærere av norsk	47
4.2	Engelsk som S1: KAH-prediksjon og resultat	50
4.3	Forklaringsmodell: Typologisk nærhet	51
4.4	Spansk som S1: KAH-prediksjon og resultat.....	53
4.5	Forklaringsmodell: frekvens i S1, prototypiskhetsvurdering og påvirkning fra engelsk som S2	54
4.6	Albansk som S1: KAH-prediksjon og resultat	56
4.7	Albansk som S1: Positiv transfer eller fravær av transfer?.....	56
4.8	Svar på forskningsspørsmål	58
4.9	Et kritisk blikk på studien.....	60
5	Konklusjon	63
	Litteraturliste.....	67
	<i>VEDLEGG 1: DP-fraser med prenominale possessivpronomen i N2 hos informanter med engelsk morsmål.....</i>	<i>- 1 -</i>
	<i>VEDLEGG 2: DP-fraser med postnominale possessivpronomen i N2 hos informanter med engelsk morsmål.....</i>	<i>- 11 -</i>
	<i>VEDLEGG 3: DP-fraser med prenominale possessivpronomen i N2 hos informanter med spansk morsmål.....</i>	<i>- 17 -</i>
	<i>VEDLEGG 4: DP-fraser med postnominale possessivpronomen i N2 hos informanter med spansk morsmål.....</i>	<i>- 27 -</i>
	<i>VEDLEGG 5: DP-fraser med prenominale possessivpronomen i N2 hos informanter med albansk morsmål.....</i>	<i>- 33 -</i>
	<i>VEDLEGG 6: DP-fraser med postnominale possessivpronomen i N2 hos informanter med albansk morsmål.....</i>	<i>- 38 -</i>
	<i>VEDLEGG 7: Sammendrag.....</i>	<i>- 44 -</i>
	<i>VEDLEGG 8: Abstract</i>	<i>- 45 -</i>
	<i>VEDLEGG 9: Relevans for virket som lektor.....</i>	<i>- 46 -</i>

1 Innledning

1.1 Tema og problemstilling

Som Fabricius-Hansen, Helland & Pitz (2017) påpeker, er det vanskelig å finne studier som tar for seg hvorvidt morfo-fonologiske eller syntaktiske likheter og ulikheter mellom possessiv i språk reflekteres i andrespråkstilegnelse (s. 3). Herunder hvilken rolle påvirkning fra S1, såkalt transfer, kan ha på DP-fraser med adnominale possessiv (Fabricius-Hansen et al., 2017, s. 3–4). For å bidra til dette forskningsfeltet vil jeg ta for meg DP-fraser med possessivpronomen i norsk, produsert av informanter med tre ulike morsmål: engelsk, spansk og albansk. Nærmere bestemt vil jeg undersøke hvilken adnominal posisjon innlærere av norsk som andrespråk (N2-innlærere) velger når de skriver på norsk. Siden bestemthet ved kjernenomenet er relatert til possessivposisjon i norsk, vil jeg også undersøke beherskelsen av dette hos N2-innlærerne. Forskningsspørsmålene blir dermed de følgende:

- (I) Har morsmål betydning for valg av prenominalt eller postnominalt possessivpronomen i norsk som andrespråk?
- (II) Mestrer N2-innlærere med engelsk, spansk og albansk morsmål å sette kjernenomenet i ubestemt form i DP-fraser med prenominalt possessivpronomen, og kan grad av mestring forklares gjennom transfer fra morsmålet til informantene?
- (III) Mestrer N2-innlærere med engelsk, spansk og albansk morsmål å sette kjernenomenet i bestemt form i DP-fraser med postnominalt possessivpronomen, og kan grad av mestring forklares gjennom transfer fra morsmålet til informantene?

I norsk er det mulig å sette possessivpronomenet både før og etter kjernenomenet det står til. I DP-fraser med prenominalt possessivpronomen skal kjernenomenet stå i ubestemt form, jf. 1a–b, mens i DP-fraser med postnominalt possessivpronomen vil kjernenomenet normalt stå i bestemt form, jf. 1c–d.

- 1a. min bil
- 1b. *min bilen
- 1c. bilen min
- 1d. *bil min

Hypotesen min er at morsmålet til N2-brukeren vil kunne reflekteres i hvilken DP-intern possessivposisjon han eller hun velger. I engelsk og spansk er normalposisjonen til det adnominale possessivpronomenet foran kjernenomenet, altså prenominalt (2a–d). For albansk er normalposisjonen etter kjernenomenet, altså postnominalt (2e–f). Et forventet funn vil derfor være at de engelske og spanske informantene vil benytte seg av prenominalt possessivpronomenet signifikant oftere enn de albanske informantene grunnet likhet med sine førstespråk.

2a. Engelsk normalposisjon	2b. Engelsk
my car	*car my
'min bil'	'bil min'
2c. Spansk normalposisjon	2d. Spansk
mi coche	#coche mio
'min bil'	'bil min'
2e. Albansk normalposisjon	2f. Albansk
makina ime	*ime makine
'bilen min'	'min bil'

1.2 Avgrensing av studieobjektet og kort om metode

Ordklasser kan variere på tvers av språk, og det blir derfor nødvendig å avklare fellestrekk eller ulikheter ved adnominalt possessivpronomen i språkene som undersøkes. Possessivpronomen gir informasjon om possessorforhold og egenskaper ved eieren simultant (Julien, 2005, s. 140). Et *adnominalt possessivpronomen* er dermed et ord som normalt viser til en referent med deiktisk referanse. Denne referenten fungerer som possessor av et possessum (kjernenomenet i samme frase). Slike possessivpronomen er prenominalt dersom de står foran nomenet, og postnominalt dersom de står etter nomenet. Fellesbegrepet for disse er *DP-interne possessivpronomen* eller *adnominale possessivpronomen*. *DP-fraser med adnominalt possessivpronomen* er determinativfraser som inneholder et slikt pronomen.

Fabricius-Hansen et al. (2017) viser til begrepet *eksterne possessorer*. Disse typene possessivuttrykk finnes i flere europeiske språk, og realiseres som en egen enhet: «In the external possessor construction, the possessor is realized as a constituent of its own» (Fabricius-Hansen et al., 2017, s. 24). Jeg regner motsatsen til disse for interne possessiv; det vil si possessivpronomen som opptrer uten preposisjon, suffiks eller en egen partikkel. De norske

possessivpronomenene er eksempler på dette, fordi vi kan si *katta mi* og *mi katt* (Julien, 2005, s. 140), mens **katta til min* eller **mins katt* vil være ugrammatisk. I språkene der det finnes ulike versjoner av possessivpronomenet, vil jeg konsentrere meg om de interne, adnominale versjonene. Dette kriteriet fører til at jeg kun vil se på én versjon av possessivpronomenet i albansk og engelsk, mens jeg vil ta for meg to forskjellige former når det gjelder spanske og norske possessivpronomen.

I albansk vil possessivpronomen som står adnominalt, jf. (3a), se annerledes ut enn possessivpronomen som står selvstendig, jf. (3b). Det vil si at de ikke er av en DP-frase med kjerne-nomen. Fordi dette faller utenfor hva jeg undersøker i oppgaven, vil ikke denne formen omtales ytterligere. Likevel kan det være greit at leseren kjenner til at possessivpronomenene jeg presenterer for albansk, ikke er de eneste som finnes i språket.

3a. Adnominalt possessiv i albansk

Stili *im*

Penn-DEF. *min*

‘Pennen *min*’

3b. Selvstendig possessiv i albansk

është *e imja*

er *prt.DEF min*

‘Den er *min*’

I engelsk og spansk skiller bøyingsparadigmet for det postnominale possessivpronomenet seg fra bøyingsparadigmet for det prenominalt possessivpronomenet, og det postnominale possessivpronomenet sammenfaller med det postnominale possessivpronomenet når det gjelder form (4a-c). Imidlertid vil engelske postnominale possessivpronomen opptre med preposisjon og er dermed eksterne, mens de spanske forholder seg interne i begge posisjonene, jf. 4a-b.

4a. Prenominal possessiv

Engelsk: *My pen*

Spansk: *Mi bolígrafo*

4b. Postnominal possessiv

Engelsk: *A pen of mine*

Spansk: *Un bolígrafo mio*

4c. Selvstendig possessiv

Engelsk: *It is mine*

Spansk: *Es mio*

Det engelske postnominale possessivpronomenet er eksternt, det vil si uttrykt gjennom en preposisjonsfrase: *of mine*, mens det spanske postnominale possessivpronomenet er internt, det vil si at den uttrykkes uten preposisjon: *mio*. Jeg vil derfor inkludere den postnominale versjonen av det spanske possessivpronomenet i tillegg til den prenominale, mens den postnominale versjonen i engelsk ikke vil bli omtalt videre.

Resultatene jeg viser og diskuterer i denne oppgaven, er avgrenset til posisjonen til det adnominale possessivet og definittheten til kjernenomenet. Når jeg undersøker definitthet, tar jeg ikke i betraktning kongruens i den utbygde DP-frasen. Det vil si at jeg for eksempel ikke har undersøkt bestemt form ved attributive adjektiv.

Datamaterialet består av ytringer skrevet av informanter med norsk som andrespråk i det elektroniske andrespråkskorpuset ASK. I den engelske morsmålsgruppens norskproduksjon er det 606 DP-fraser som har et adnominalt possessivpronomen, i den spanske morsmålsgruppen er det 677 DP-fraser, og i norskproduksjonen til den albanske morsmålsgruppen inneholder 434 DP-fraser et adnominalt possessivpronomen. Det betyr at jeg har undersøkt possessivposisjonen ved til sammen 1717 DP-fraser, der 977 er prenominale og 740 er postnominale. Blant disse frasene er noen kjernenomen elliptiske, av typen *mitt beste*, og noen kjernenomen har ubestemmelig definitthet, for eksempel *mitt barne* eller *vårt samfunn et*. Det var derfor 1692 DP-fraser med adnominalt possessiv som hadde et kjernenomen som med stor grad av sikkerhet kunne klassifiseres som bestemt eller ubestemt form. Av disse var 942 ubestemte og 750 bestemte.

For å undersøke om transfer finner sted ved de aktuelle lingvistiske strukturene, vil jeg foreta tre typer sammenligninger. Jeg vil undersøke om det finnes likheter i produksjonen hos informanter med samme morsmål, forskjeller mellom produksjonen hos de ulike informantgruppene og kontrollgruppen, og likheter mellom N2-produksjon og morsmålsstrukturer. Denne metodologien er inspirert av Jarvis (2000) og vil forklares nærmere i kapittel 3.1. I tillegg vil jeg kontrollere for andre variabler enn morsmål ved å undersøke andre aspekter som kan påvirke N2-produksjonen, jf. 3.2.

1.3 Strukturen til oppgaven

I kapittel 2 vil jeg først greie ut om hvordan DP-fraser med possessivpronomen arter seg i de fire språkene i undersøkelsen. Jeg vil presentere morfologiske og syntaktiske egenskaper ved slike fraser, med fokus på possessivets plassering i forhold til nomenet og definittheten til kjernenomenet. Jeg vil deretter presentere teorier om andrespråksinnlæring (ASL), spesielt med hensyn til transfer, og avklare relevante begreper. I kapittel 3 vil jeg beskrive metoden for datainnsamling og analyse og ta for meg noen metodiske utfordringer. Jeg vil deretter legge fram de empiriske funnene i undersøkelsen: først angående possessivposisjon, deretter kjernenomenets definitthet. I kapittel 4 vil jeg sammenligne morsmålsstrukturer med mellomspråksproduksjonen til informantene og diskutere hvorvidt transfer kan fungere som forklaringsmodell for N2-produksjonen eller om det er andre forklaringer som kan bringes på banen. Jeg vil deretter ta for meg de tre forskningsspørsmålene og si noe om hvorvidt transfer kan bekreftes eller avkreftes som avgjørende for possessivposisjon og kjernenomenets definitthet i norsk som andrespråk. Jeg vil deretter drøfte noen svakheter og styrker ved måten jeg har undersøkt på. I konklusjonen i kapittel 5 vil sette undersøkelsen i en større sammenheng, si noe om hva som bør undersøkes for å finne ut enda mer om feltet og foreslå andre mulige perspektiver på datamaterialet.

2 Teori og distribusjonen til adnominale possessivpronomen

Målet med dette kapitlet er å beskrive distribusjonen til adnominale possessivpronomen i norsk, engelsk, spansk og albansk, for deretter å drøfte teoretisk i hvilken grad denne kunnskapen er relevant for å si noe om innlæringen av norsk som andrespråk. Et delmål er å antyde andre faktorer som kan påvirke et mellomspråk, selv om disse teoriene vil komme mer på banen i kapittel 4. Jeg vil starte med en beskrivelse av possessivpronomenet i hvert språk, og DP-frasen disse inngår i. Etter en sammenfatning av distribusjonen til adnominale possessivpronomen i de ulike språkene, vil jeg gå inn på teorier om førstespråkets rolle og innputts rolle i innlæringen av et andrespråk. Her vil jeg også definere begrepene førstespråk og andrespråk.

2.1 Norske possessivpronomen og deres distribusjon i DP-frasen

Det adnominale possessivpronomenet i norsk kan stå både prenominalt og postnominalt i DP-frasen, og har samme form i de to posisjonene. Morfologiske egenskaper ved possessivet gir kunnskap om både possessum og possessor; Possessivpronomenet i norsk gir informasjon om genus og tall ved det som eies, samt person og tall ved possessoren. Det finnes også en egen refleksiv form i tredjeperson. En oversikt over de pronominale possessivene i norsk vises i tabell 1.

	Entall			Flertall
	Maskulin	Feminin	Nøytrum	
1. person sg.	min	mi/min	mitt	mine
2. person sg.	din	di	ditt	dine
3. person sg.m.	hans	hans	hans	hans
3. person sg.f.	hennes	hennes	hennes	hennes
3. person sg.refl.	sin	si	sitt	sine
1. person pl.	vår	vår	vårt	våre
2. person pl.	deres	deres	deres	deres
3. person pl.	deres	deres	deres	deres
3. person pl.refl.	sin	si/sin	sitt	sine

Tabell 1: Bøyingsparadigme for norske eiendomspronomen. Hentet fra (Faarlund, Lie & Vannebo, 1997)¹.

¹ Jeg har lagt til de ubøyelige possessivpronomenene *deres*, *hans* og *hennes* i tabellen. Ikke inkludert i tabellen er de ubøyelige tredjepersonspossessivene *dens* og *dets* og høflighetsformen *Deres*.

Possessivpronomenet endrer altså ikke form ut fra prenominal eller postnominal posisjon, men det gjør derimot kjernenomenet som inngår i fraser med et slikt pronomen (jf. Tabell 2). Med unntak av enkelte slektskapsord som har to mulige bøyinger (eks. *faren min* eller *far min*), skal kjernenomenet i DP-fraser med postnominale possessivpronomen alltid være bøyd i bestemt form (Hagen, 2002, s. 382). Kjernenomenet i DP-fraser med prenominalt possessiv skal imidlertid alltid stå i ubestemt form (Anderssen & Westergaard, 2012, s. 310).

Prenominalt possessiv	Postnominalt possessiv
1a. <i>min bil-Ø</i> POSS, 1. pers, sg, m bil-SUFFIKS, ubst., sg, m	1b. <i>*bil-Ø min</i> bil-SUFFIKS, ubst., sg, m POSS, 1. pers, sg, m
1c. <i>*min bilen</i> POSS, 1. pers, sg, m bil-SUFFIKS, best., sg, m	1d. <i>bil-en min</i> bil-SUFFIKS, best., sg, m POSS, 1. pers, sg, m

Tabell 2: Possessivposisjon og definitthet ved kjernenomenet i norsk.

Ofte er det mulig å bruke konstruksjoner av typen i (1a) og (1d) om en annen, men et mer nyansert bilde for dette vil presenteres i delkapittel 4.1.1. Foreløpig nøyer vi oss med å si at det er fri variasjon mellom disse formene, med visse unntak: DP-fraser med egennavn og faste uttrykk skal som regel ha prenominalt possessiv (Anderssen & Westergaard, 2012; Lødrup, 2012). Noe som vil bli relevant senere, er om det er kognitivt mer krevende å produsere den ene eller den andre av disse konstruksjonene. Av den grunn er det dedikert et delkapittel her til den syntaktiske strukturen til DP-fraser med prenominalt og postnominalt possessiv.

2.2 Kompleksiteten til DP-fraser med adnominalt possessivpronomen i norsk

Et teoretisk-lingvistisk spørsmål er om det er kognitivt mer krevende å produsere den ene eller den andre DP-frasen med adnominalt possessivpronomen. Vender man seg til forklaringer innen generativ grammatikk, kan det se ut som om det forekommer flere flyttinger ved strukturen med postnominalt possessiv. I tillegg har studien til Anderssen & Westergaard (2010) vist at norske enspråklige barn først lærer strukturen med det prenominalt possessivpronomenet i tilegnelsen av de to typene DP-fraser. I oppfølgingsstudien fra 2012 antar de samme forskerne at dette skyldes at DP-fraser med postnominale possessiv er mer komplekse enn DP-fraser med prenominalt possessiv (Anderssen & Westergaard, 2012, s. 310).

Det finnes flere ulike analyser av DP-frasen i skandinavisk (Anderssen & Westergaard, 2012, s. 312). I flere av disse antar man at de adnominale possessivene kommer fra samme basestruktur, og at det prenominalt possessivet stort sett kan forbli som i basestrukturen. På den andre siden må DP-fraser med postnominalt possessiv foreta minst én flytting av nomenet for å tilegne seg et bestemthetstrekk der resultatet blir at kjernenomenet står til venstre for possessivpronomenet, se for eksempel Julien (2005). Olsen (2012) foreslår en alternativ analyse der kompleksiteten blir noe mindre for DP-fraser med postnominale possessiv, da de ikke kommer fra samme basestruktur (s. 72 og 74). Likevel er det fortsatt nødvendig med en flytting for at nomenet skal tilegne seg bestemthet. Selv om det ikke er absolutt enighet om hvordan DP-fraser med adnominale possessivpronomen bør analyseres i norsk, ser det derfor ut til at det kan være enighet om at det postnominale possessivet inngår i DP-fraser som er noe mer komplekse.

Evidens om at enspråklige norske barn foretrekker det postnominale possessivet i tilegnelsen av adnominale possessivpronomen i studien til Anderssen & Westergaard (2012) og den mer komplekse analysen for DP-fraser med postnominalt possessiv kan brukes som argument for at postnominalt possessivpronomen kan være mer kognitivt krevende å produsere for en N2-innlærer dersom en ikke tar morsmålet i betraktning.

2.3 Engelske possessivpronomen og deres distribusjon i DP-frasen

I denne delen vil jeg beskrive egenskaper ved det adnominale possessivpronomenet i engelsk, samt gi informasjon om morfologiske egenskaper knyttet til kjernenomenet. Jeg vil fokusere på trekk som har å gjøre med DP-intern possessivposisjon og definitthet ved kjernenomenet, men også nevne andre morfologiske trekk. Denne informasjonen vil senere fungere som utgangspunkt for en hypotese for hvilke former vi kan forvente hos engelskspråklige N2-innlærere gitt transfer (se kapittel 4.2).

Det interne adnominale possessivpronomenet i engelsk står prenominalt, *my country* 'mitt land'. I likhet med norsk samsvarer possessivpronomenet med possessorens tall og personbøying. Nomen i engelsk har ikke grammatisk kjønn, men unntak av ko-referensielle pronomen som relateres til kjønnen til referenten (Hasselgård, Johansson & Lysvåg, 2012, s. 20). Dette er årsaken til at det er tre possessivformer i tredjeperson, entall, jf. Tabell 3. Til forskjell fra norsk bøyes ikke possessivpronomenet i samsvar med possessum.

	Prenominalt possessivpronomen
1. person sg.	my
2. person sg.	your
3. person sg.	his, her, its
1. person pl.	our
2. person pl.	your
3. person pl.	their

Tabell 3: Prenominalt og postnominalt possessivpronomen i engelsk, hentet fra Hasselgård et al. (2012, s. 127 og 135).

DP-frasen i engelsk har de grammatiske kategoriene definitthet og numerus (Johansson & Lysvåg, 1987, s. 15). For ubestemt form brukes artikkelen *a* 'en' i entall og ingen artikkel i flertall, for bestemt form brukes artikkelen *the* 'den' for både entall og flertall (ibid). Artikkel kan ikke koeksistere med possessivpronomen (Johansson & Lysvåg, 1987, s. 53). Frasene *the car* og *my car* er begge mulige, men en kombinasjon av determinativene vil være ugrammatisk: **the my car* **my the car*. Siden det ikke er et bøyingsuffix ved substantivet som viser bestemthet slik som i norsk, vil ikke definittheten vise seg ved fraser med adnominalt possessiv i engelsk. I DP-fraser med possessivpronomen blir det dermed ikke synlig hvilken bestemthet kjernenomenet har. Flertallsendinger vil imidlertid synliggjøres ved nomenets suffiks *-(e)s*, mens et fravær av et slikt suffiks viser entall (Hasselgård et al., 2012, s. 87; Johansson & Lysvåg, 1987, s. 19)², jf. 2a-2b.

2a. My teacher–s

POSS, 1. pers, sg teacher–SUFFIKS, pl

'Mine lærere'

2b. My teacher–Ø

POSS, 1. pers, sg teacher–SUFFIKS, sg

'Min lærer'

2.4 Spanske possessivpronomen og deres distribusjon i DP-frasen

I denne delen vil jeg presentere de adnominalt possessivpronomenene i spansk. Jeg vil deretter omtale kjernenomenets morfologi ut fra DP-intern posisjon. Siden spansk har to

² Gjelder kun regelrett bøyning. Se Hasselgård et al. (2012, s. 88) for uregelrett bøyning.

interne, adnominale possessiv, blir det også aktuelt å si noe om frekvensen av disse konstruksjonene i spansk.

I spansk er det to bøyingsparadigmer for possessivpronomenet: én for possessivpronomenen i prenominal posisjon, jf. Tabell 4 og en annen i postnominal posisjon, jf. Tabell 5. Possessivpronomenen i spansk viser personbøyning i entall og flertall for possessoren, og bøyes samtidig i samsvar med possessum, altså kjernenomenet det står til. Kun de postnominale possessivpronomenene samsvarer med possessumets genus, mens begge samsvarer med tall (Eguren, 2018, s. 4). Dette resulterer i at possessivpronomenet får forskjellige former i prenominal og postnominal posisjon. For eksempel vil possessivpronomenet som viser til en possessor i entall, førsteperson med et possessum i entall, blir *mi* i prenominal posisjon og *mia/mio* i postnominal posisjon. Unntaket fra et slikt mønster finner vi i flertallsformene i første- og andreperson. Disse har samme form i prenominal og postnominal posisjon. For eksempel vil possessivpronomenet som viser til en possessor i førsteperson, flertall med et possessum i entall være *nuestro/nuestra* uavhengig av om den står prenominalt eller postnominalt.

	Entall	Flertall
1. person sg.	mi	mis
2. person sg.	tu	tus
3. person sg.	su	sus
1. person pl.	nuestro/-a	nuestros/-as
2. person pl.	vuestro/-a	vuestros/-as
3. person pl.	su	sus

Tabell 4: Prenominale possessivpronomenen i spansk.

	entall, m	entall, f	flertall, m	flertall, f
1. person sg.	mío	mía	míos	mías
2. person sg.	tuyo	tuya	tuyos	tuyas
3. person sg.	suyo	suya	suyos	suyas
1. person pl.	nuestro	nuestra	nuestros	nuestras
2. person pl.	vuestro	vuestra	vuestros	vuestras
3. person pl.	suyo	suya	suyos	suyas

Tabell 5: Postnominale possessivpronomenen i spansk.

I spansk, som i engelsk, markeres definittheten til kjernenomenet med artikkel og ikke som suffiks ved kjernenomenet. Det prenominalt possessivpronomenet, som er det mest frekvente

i spansk, viser derfor ikke bestemthet da det ikke kan kombineres med artikkel. Det postnominale possessivet, derimot, koeksisterer gjerne med en ubestemt artikkel, selv om denne ikke er obligatorisk: *una casa mia* ‘et hus mitt’. Fábregas, Anderssen & Westergaard (kommer i 2019) forklarer hvordan det er vanlig å forklare forskjellen mellom de to possessivpronomenene: Siden det prenominalt possessivet tvinger fram en lesing av nomenet som noe kjent og tilgjengelig for mottakeren, vil den postnominale brukes i kombinasjon med et substantiv som ikke modifiseres av et determinativ, eller som modifiseres av et ubestemt determinativ (s. 4). Flertallsendinger vil synliggjøres ved suffikser ved nomenet (se Tabell 6).

<p>3a. Mi-s profesor-a-s POSS, 1.pers, sg- SUFFIKS, pl profesor-SUFFIKS, f -SUFFIKS, pl Mine lærerinner</p>
<p>3b. Mi-Ø profesor-Ø POSS, 1. pers, sg -SUFFIKS, sg profesor-SUFFIKS, m, sg Min lærer</p>

Tabell 6: Samsvarsbøying for prenominalt possessivpronomen og kjernenomen i spansk.

I spansk er prenominalt possessivpronomen mer frekvente enn postnominale possessivpronomen. Dette viser et søk i korpuset CREA, Corpus Real Academia Española, der 97% av de DP-interne possessivpronomenene var prenominalt (Fábregas et al., kommer i 2019, s. 2). Det postnominale possessivpronomenet er altså betydelig sjeldnere enn det prenominalt i spansk. Dette får betydning for noen av forklaringsmodellene som vil benyttes i kapittel 4.4.

2.5 Albanske possessivpronomen og deres distribusjon i DP-frasen

Postnominale possessiv i albansk står etter et kjernenomen i bestemt form (Turano, 2002, s. 181). Bestemt form synliggjøres ved et suffiks ved nomenet, som samtidig inneholder informasjon om genus og tall (Turano, 2002, s. 172). Bestemthetssuffikset *-i* eller *-u* antyder maskulin, suffikset *-a* brukes for feminin og *-t* for flertall av både hunkjønn og hankjønn (Turano, 2002, s. 181). En slik bestemt bøyingsendelse er nødvendig for at den DP-interne possessivfrasen skal være grammatisk. Kjernenomenet i DP-fraser med postnominale possessivpronomen har derfor likhetstrekk med norsk når det gjelder at det bøyes i bestemt form og samsvarer med possessumets genus og tall. Til forskjell fra norsk³ gjelder dette også egnavn, jf. (4a–b).

³ Med forbehold om dialektal variasjon der denne formen tillates

4a. *Gjon–i im*

Jon–SUFFIKS, best., m, sg, nom POSS, m, nom, sg
 ‘Jon’en min’

4b. **Gjon–Ø im*

Jon–SUFFIKS, ubest., m, sg, nom POSS, m, nom
 ‘Jon min’

Adnominalt possessivpronomen i albansk samsvarer med kjernenomenets kasus i tillegg til genus og tall (Turano, 2002, s. 182). I albansk er det fem kasus: nominativ, akkusativ, genitiv, dativ og ablativ (Husby, 1999, s. 24). Av disse er kanskje ablativ, som brukes ved bevegelse bort fra et sted, mindre kjent (Husby, 1999, s. 24). På dette punktet skiller dermed possessivpronomenene seg fra norsk, fordi kasus mer eller mindre ikke er en aktiv kategori i norsk. I Tabell 7 presenteres kun albanske possessivpronomen i nominativ.

	Entall		Flertall	
	Maskulin	Feminin	Maskulin	Feminin
1. sg	im	ime	e mi	e mia
2. sg	yt	jote	e tu	e tua
3. sg.m	i tij	e tij	e tij	e tij
3. sg.f	i saj	e saj	e saj	e saj
3. sg.refl.	i vet	e vet	e vet	e veta
1. pl	ynë	jonë	tanë	tona
2. pl	juaj	juaj	tuaj	tuaja
3. pl.m/f	i tyre	e tyre	e tyre	e tyre

Tabell 7: Bøyingsparadigme for albanske possessivpronomen i nominativ (Buchholz & Fiedler, 1987, s. 286–292; Husby, 1999, s. 23).

Adnominalt possessivet i albansk er altså som regel postnominalt og står sammen med kjernenomen i bestemt form, men det finnes unntak fra dette. Første- og andrepersonspossessiv i entall kombinert med *kinship nouns* (slektskapsnomen) kan nemlig opptre prenominalt med kjernenomen i ubestemt form (Turano, 2002, s. 181). Her skiller de seg fra tredjeperson i entall og flertallsformene der dette ikke er mulig. I eksemplene (5a–b) ser vi hvordan første- og andrepersonspossessiv i entall kombinert med slektskapsordet *vëlla*, som betyr ‘bror’, kan stå prenominalt i DP-frasen. Det samme er ikke tilfelle for tredjeperson i entall, eller for flertallsformene (5c–d), som vil være ugrammatikalske med et prenominalt possessiv. Normalstillingen i albansk er derfor postnominalt possessiv, men det eksisterer

spesialtilfeller av possessivpronomen og nomen som kan kombineres som prenominalt possessiv og nomen i ubestemt form.

Possessivpronomen i første/andre-person, entall kombinert med slektskapsnomen (grammatikalsk)	Possessivpronomen i tredje-person, entall og flertall kombinert med slektskapsnomen (ugrammatikalsk)
5a. <i>im vëlla</i> POSS, 1. pers, sg, best., m bror, sg, ubest., m 'min bror'	5c. <i>*i tij vëlla</i> POSS, 3. pers, sg, best., m bror, sg, ubest., m 'hans bror'
5b. <i>yt vëlla</i> POSS, 2. pers, sg, best., m bror, sg, ubest., m 'din bror'	5d. <i>*yne vëlla</i> POSS, 1. pers, pl, best., m bror, sg, ubest., m 'vår bror'

Tabell 8: Slektskapsnomen kan kombineres med prenominalt possessiv i albansk. Eksempler er hentet fra Turano (2002, s. 189).

2.6 Sammenfatning av distribusjonen til adnominale possessivpronomen i norsk, engelsk, spansk og albansk

Det er altså både likheter og forskjeller i de morfosyntaktiske reglene som gjelder når eiendomsforhold i en DP-frase med adnominalt possessivpronomen uttrykkes i de ulike språkene. Hovedmønsteret er at engelsk uttrykker possessivpronomen prenominalt, albansk postnominalt og at norsk og spansk kan variere mellom de to. Denne variasjonen omtales foreløpig som fri i norsk, mens i spansk er prenominalt possessivpronomen mye mer frekvent enn postnominalt possessivpronomen. Bestemthet vises som suffiks ved kjernenomenet i norsk og albansk, og vi kan derfor si at DP-fraser med prenominalt possessivpronomen i disse språkene har kjernenomen i ubestemt form. Slike fraser opptrer imidlertid kun i bestemte kontekster i albansk, jf. Tabell 8. I engelsk og spansk vises definittheten i DP-fraser kun på artikkel, og synliggjøres dermed ikke i DP-fraser med prenominalt possessivpronomen.

Norsk	1a. <i>min bil-Ø</i> POSS, 1. pers, sg, m bil-SUFFIXS, ubst., sg, m
	1b. <i>bil-en min</i> bil-SUFFIXS, best., sg, m POSS, 1. pers, sg, m
Engelsk	1c. <i>my car</i> POSS, 1. pers, sg bil 'min bil'
Spansk	1d. <i>mi-Ø coche-Ø</i> POSS, 1. pers, sg-SUFFIXS, sg bil-SUFFIXS, sg 'min bil'
	1e. <i>Un-Ø coche-Ø mi-o-Ø</i> ART, sg, m, indef bil-SUFFIXS, sg POSS, 1. pers, sg -SUFFIXS, m- SUFFIXS, sg 'en bil min'
Albansk	1m. <i>makin-a ime</i> bil - SUFFIXS, best., f POSS, f, nom 'bilen min'

Tabell 9: Possessivposisjon og definittheten ved kjernenomenet i norsk, engelsk, spansk og albansk.

2.7 Andrespråksteori: med fokus på transfer og innputt

Det finnes, ifølge Kulbrandstad & Ryen (2018), tre hovedretninger i det internasjonale forskningsfeltet *second language aquisition (SLA)*, eller *andrespråkstilegnelse*. Disse er behaviorismen, kognitivismen og sosiokulturalismen. Til tross for at teoriene retter seg inn mot visse aspekter ved språklæringen og toner ned eller ser bort fra andre sider, mener de samme forfatterne at det er noen hovedtemaer som stadig har stått sentralt. Blant disse er språklig innputt, karakteristiske trekk ved innlærerspråk og S1s rolle under innlæringen (Kulbrandstad & Ryen, 2018, s. 27). Etter å ha definert termene førstespråk og andrespråk og forklart hvordan jeg vil bruke termene i oppgaven, vil jeg ta for meg noen sentrale teorier for transfer, mellomspråk og innputt.

2.7.1 Terminologi: Førstespråk, andrespråk

Førstespråk (S1) vil si det første språket en person lærer, og som en normalt også snakker mest flytende. Denne definisjonen kan problematiseres ved for eksempel adoptivbarn som først møter et språk som spedbarn og de første barneårene, og deretter blir plassert i et nytt språksamfunn og vokser opp med et nytt språk. Termen kan også kritiseres for å støtte opp

under en enspråkighetsnorm i samfunnet, da begrepet førstespråk indikerer at å kunne ett morsmål er normalen. Berggreen & Tenfjord (1999) forklarer at for å klare opp i dette er det vanlig å sette et skille ved treårsalderen: «Tospråkighet før treårsalder kommer derved under kategorien førstespråklæring» (s. 16). I datamaterialet jeg benytter i denne oppgaven, har informantene oppgitt ett språk som sitt morsmål. Dette utelukker ikke at informantene kan ha morsmålskompetanse i flere språk, eller at de har lært sitt oppgitte S1 kun i tidlig barnealder. Likevel vil det være rimelig å forholde seg til det oppgitte språket som informantens S1, og det er også noe jeg vil gjøre i denne oppgaven. Termene morsmål og førstespråk vil derfor omtales om hverandre.

Andrespråk (S2) vil si språk en person lærer i tillegg til morsmålet sitt (Åfarli, 2015, s. 60). Dette gjelder ikke bare det andre språket, men også det tredje, fjerde, femte osv. (Berggreen & Tenfjord, 1999, s. 16). I denne oppgaven undersøker jeg produksjon av norsk som andrespråk (N2-produksjon) hos informanter som antakeligvis lærer dette språket i voksen alder, da disse er målgruppen for språktestene som er samlet i korpus. Jeg opererer her med termen S2-system, N2-system eller mellomspråk når jeg omtaler informantenes versjon av norsk. I tillegg kan begrepet S2 bli brukt om innlærte språk utenom norsk og morsmålet, for eksempel engelsk. Personer som produserer tekstene i ASKs hovedkorpus skriver på norsk som andrespråk, og vil omtales med følgende termer: informant med spansk/albansk/engelsk som morsmål, spansk-/albansk- eller engelskspråklig/-talende innlærer, N2-innlærer eller N2-bruker.

2.7.2 Transferteorier: KAH-hypotesen og nyere teorier

«På 1950-tallet var det behaviorismen som var den rådende psykologiske retningen for dem som beskjefteget seg med teorier om språklæring» (Eide & Busterud, 2015, s. 22). Én hypotese innen behavioristisk retning var kontrastiv analyse-hypotesen (KAH), som ble formulert av Lado (1957).

Vi antar at studenten som kommer i kontakt med et nytt språk, vil finne noen språktrekk ved det ganske enkle og andre trekk ekstremt vanskelige. De elementene som er like i hans morsmål vil være enkle for ham, og de elementene som er forskjellige vil være vanskelige (Lado, 1957, s. 2, min oversettelse).

Lado (1957) forklarer at hypotesen er utviklet på basis av at tospråklige ofte mestrer å forklare deskriptive forskjeller mellom de språkene de snakker, og at dette kan tyde på at en slik

kunnskap er nødvendig for å kunne to språk, men at ytterligere forskning trengs for å bekrefte tilnærmingen deres (s. 1–2). I KAH sto det sentralt at overføring av strukturer fra morsmålet gir opphav til både målspråksnære former, positiv transfer, eller avvik fra målspråket, negativ transfer (Kulbrandstad & Ryen, 2018, s. 38). Dermed gikk man ut fra at man, ved å sammenligne morsmål og målspråk hos en S2-innlærer, kunne predikere hvilke feil en andrespråksinnlærer ville gjøre.

KA-hypotesen har senere blitt kritisert for å anta at feilproduksjon hos S2-innlærere vil basere seg kun på forskjeller mellom morsmål og målspråk. Selinker (1966) plukket opp strømninger som var kritiske til KAH i *A psycholinguistic study of language transfer*. Han oppsummerer her kritikken mot hypotesen i tre hovedmomenter. For det første har man funnet ut at det ikke bare er morsmålet som har betydning for innlæringen av et nytt språk, men også andre språk innlæreren kjenner fra tidligere (Selinker, 1966, s. 3). Gjerne det forrige språket man lærte, eller et språk man opplever som likt med målspråket. For det andre er det empiriske forhold som antyder at transfer er en ikke-lineær prosess, slik at også S2 kan ha innflytelse på S1 (Selinker, 1966, s. 4). Språkmønstre blir altså ikke bare overført fra morsmål til målspråket, men også vise versa. For det tredje ser vi en kritikk av KA-hypotesen fra Harris (1954), som går ut på at ikke alle språktrekk er bygd opp slik at det er mulig å oversette fra et språk til et annet: «many constructions and subdividings had no parallel, ... we can find – on a translation basis – a parallel in one language to almost anything in the other» (Harris, 1954, s. 259, i Selinker, 1966, s. 19). Det vil si at det ikke alltid er tilfellet at språktrekk kan overføres fra et språk til et annet, og dermed at S1-mønstre hos andrespråkinnlæreren ikke nødvendigvis fører til transfer.

I Kulbrandstad & Ryen (2018) forklares den chomskyanske revolusjon som en vending innen SLA-teorier. Chomskys prinisipp- og parameterteori går ut på at alle språk har en fellesnevner, eller et felles utgangspunkt i hjernen, og språk er derfor bare ulike realiseringer av de språklige mulighetene som ligger inherent i mennesket (Kulbrandstad & Ryen, 2018, s. 38). Noen av andrespråksteoriene som dukket opp i kjølvannet av den chomskyanske vendingen, hadde som hypotese at både første- og andrespråkinnlærere går gjennom de samme stegene i innlæringen og at morsmålet derfor ikke har noen betydning: «Den ene oppfatningen er at tilgjengeligheten til UG er den samme når barn lærer sitt førstespråk, og at førstespråket derfor ikke vil ha innvirkning på læringen av et nytt språk» (Kulbrandstad & Ryen, 2018, s. 37). Andre teorier som tok for seg UG, fortsatte å ta morsmålet i betraktning dersom

innlærere hadde nådd en viss alder: «Det andre synet er at UG er tilgjengelig, men svekket ved andrespråklæring. [...] Det er naturlig at man prøver å anvende mønstre (parametre) man har tilegnet seg i førstespråket, også i andrespråket [...]» (Kulbrandstad & Ryen, 2018, s. 37). Innen den chomskyanske tradisjonen vil det derfor førstespråkets rolle tones ned, men i ulik grad. Noen av teoriene som utvikles innen denne tradisjonen, kan derfor ses som et ytterpunkt i motsatt enden av skalaen av den tradisjonelle KAH.

De fleste teoriene i dag vil befinne seg på et sted mellom ytterpunktene tradisjonell KAH og radikale UG-teorier. «Selv om det har hersket svært motstridende syn på morsmålets rolle ved ASL, er det i dag få teorier som ser bort fra morsmålets sentrale rolle i tilegnelsesprosessen» (Berggreen & Tenfjord, 1999, s. 201). En av hypotesene som tar for seg morsmålsinnflytelse som én av flere faktorer, er Selinkers mellomspråkshypotese. I denne teorien antas det at innflytelse fra morsmålet er én av fem psykologiske prosesser som finner sted i andrespråkstilegnelse (Kulbrandstad & Ryen, 2018, s. 38). Andre er de bruksbaserte retningene, innen kognitivismen, som antar at førstespråket kan stenge for inntak av andrespråksinnputt «siden det er vanskelig å endre vaner og rutiner som fungerer godt, men trekk som er frekvente, saliente og meningsfulle, vil likevel bli tatt opp etter tilstrekkelig erfaring med andrespråket» (Kulbrandstad & Ryen, 2018, s. 38). Disse teoriene fokuserer på denne måten på morsmålet som et slags filter for andrespråksprosessering. Videre vil tilhengere av sosiokulturelle retninger anta at førstespråket har en medierende funksjon og fungerer som en *ressurs* i innlæringen, og på denne måten antar de en større bevisst kontroll over egen innlæring hos andrespråksinnlæreren (Kulbrandstad & Ryen, 2018, s. 38-39).

Ser man på historien til SLA-feltet, kan man si at det har eksistert både parallelle strømninger og progresjon innen teorier om andrespråkstilegnelse. De fleste teorier vil anta at morsmålet spiller en rolle, selv om det ikke er enighet om hvordan og i hvilken grad. Dette har ført til at transferbegrepet har endret innhold og betydning over tid og brukes ulikt på tvers av teorier. Jarvis & Pavlenko (2008) mener at det hovedsakelig er to typer bruk av begrepet som gjør seg gjeldende i forskning på transfer, lingvistisk transfer og konseptuell transfer: Lingvistisk transfer dersom man fokuserer på form og strukturer som overføres mellom språk, og konseptuell transfer dersom man snakker om de mentale konseptene som ligger bak slike former og strukturer (s. 61). I denne oppgaven vil jeg fokusere på lingvistisk transfer fordi jeg undersøker strukturoverføring skjer fra S1 til S2, men jeg vil også komme innom andre

aspekter ved morsmålsinnflytelse når jeg diskuterer videre forklaringsmodeller for funnene i undersøkelsen.

2.7.3 Mellomspråk og innputt

Selv om morsmålet ser ut til å ha innflytelse på andrespråkstilegnelse, er mellomspråket en versjon av målspråket og ikke en versjon av morsmålet: «Mellomspråket er S2-innlæreren sin 'versjon' av det nye språket han tileigner seg. S2-innlæringa går gjennom fleire ulike fasar, og steg for steg blir meir målspråksnære versjonar av mellomspråket utvikla» (Åfarli, 2015, s. 61). Mellomspråket brukes for å kommunisere med språkbrukere av norsk, og må naturlig nok ha mange flere fellestrekk med målspråket enn morsmålet. Den kunnskapen en innlærer opparbeider seg om andrespråket, vil derfor være en mekanisme som samvirker med transfer. Teorier som tar for seg dette aspektet, er blant annet teorier om innputt.

Begrepet mellomspråk (S2-system) kommer fra Selinkers mellomspråkhypotese og er blitt et etablert begrep innen flere av SLA-teoriene. Begrepet kan defineres ut fra prosess eller resultat: den språklige atferden innlæreren viser i S2, eller den språklige viten innlæreren har om S2 (Berggreen & Tenfjord, 1999, s. 18). Dette har å gjøre med om vi fokuserer på den observerbare språkbruken til innlæreren, eller en antakelse om en «indre» grammatikk som er inherent i språkinnlærerens hjerne. Den indre grammatikken bærer preg av å være systematisk og anses som et selvstendig språkssystem i likhet med andre naturlige menneskespråk (Berggreen & Tenfjord, 1999, s. 18–19). Et mellomspråk kan videre omtales som en idiosynkratisk varietet av norsk, og det kan se ut til at det er visse likhetstrekk basert på hvilket morsmål innlæreren har (Berggreen & Tenfjord, 1999, s. 20-21).

På basis av registrert innputt kan informantene lage generelle regler for målspråket, som informantene igjen kan reprodusere og ta nytte av i egen språkproduksjon. Berggreen & Tenfjord (1999) viser til blant annet til *frekvens* når de skal forklare hvilken deler av innputt en innlærer prosesserer (s. 94 og 101). Når et trekk er det eneste mulige, og det motsatte blir ugrammatisk, for eksempel definittheten til et kjernenomen, kan man regne med at den mest frekvente formen i innputt, er den grammatikalske formen. Når det gjelder prenominalt og postnominalt possessivpronomen, blir dette ikke like åpenbart. Dette aspektet vil derfor diskuteres nærmere i kapittel 4.1.

3 Metode og empiri

I metodedelen vil jeg først presentere de ulike typene sammenligninger jeg foretar i denne oppgaven, presentere eksterne variabler som kan ha påvirkning på andrespråksinnlæring og si noe om hvorvidt jeg kontrollerer for disse. Jeg vil deretter gi en beskrivelse av korpus generelt, ASK-korpuset spesielt og gjøre rede for noen fallgruver og fordeler ved korpus som metode. Underveis vil jeg flette inn diskusjon av utfordringer og løsninger jeg selv har støtt på i møte med datamaterialet. Når jeg i andre halvdel av dette kapitlet presenterer empiri, vil jeg først vise metode og resultat når det gjelder i hvilken grad informantgruppene benyttet pre-nominalt og postnominalt possessivpronomen, og deretter metode og resultat når det gjelder andel av kjernenomen som sto i bestemt eller ubestemt form. For de to fokusene vil jeg ta for meg empiri i følgende rekkefølge: Først informanter med engelsk som morsmål, deretter spansk og til slutt albansk. For hver informantgruppe vil jeg omtale DP-fraser med pre-nominalt possessivpronomen før DP-fraser med postnominalt possessivpronomen.

3.1 Metodologi - å kunne påvise transfer

Jarvis (2000) definerer transfer ut fra metodiske kriterier:

L1 influence refers to any instance of learner data where a statistically significant correlation (or probability-based relation) is shown to exist between some feature of learners' IL performance and their L1 background (s. 252).

Han mener altså at et statistisk signifikant forhold mellom morsmålsbakgrunn og mellomspråksatferd vil kunne vise at det forekommer transfer. De effektene man kan se, mener han nærmere bestemt er gjennom tre typer sammenligninger : «(a) intra-L1-group similarities, (b) inter-L1-group differences, and (c) L1-IL performance similarities» (Jarvis, 2000, s. 245). Jeg vil her forklare fremgangsmåten i denne oppgaven ut fra disse tre sammenligningene. Jeg vil starte med punkt a, deretter punkt c og til slutt punkt b for å følge den samme kronologien som i oppgaven. For punkt a vil jeg også belyse problemet med individuell variasjon innad i en morsmålsgruppe.

Til punkt (a), *likheter mellom informanter med samme L1*, har jeg følgende tilnærming. I delkapittel 3.2 og 3.3 forsøker jeg å se hvordan produksjonen for hver morsmålsgruppe arter seg. For å oppnå dette er det nødvendig å ha flere informanter med samme morsmål, slik at jeg kan sammenligne likheter innad i morsmålsgruppen. I oppgaven undersøker jeg 606 ytringer av informanter med engelsk morsmål, 677 ytringer av informanter med spansk

morsmål og 434 ytringer av informanter med albansk morsmål. Det gir et godt grunnlag for å kunne sammenligne likheter i produksjon innad i hver S1-gruppe.

Et spørsmål man da kan stille, inspirert fra Faarlund (2003), er hvor representative de informantene jeg har tilgjengelig i korpuset, er for gruppen av informanter med samme morsmål. Dette rører også ved spørsmål om i hvilken grad språk defineres på individnivå eller gruppenivå. I datamaterialet har jeg spansktalende informanter både fra Spania og ulike land i Latin-Amerika, og engelsktalende fra USA og England samt ulike land i andre deler av verden. Albansk snakkes også over landegrensene, om enn i et mer geografisk avgrenset område: Det er offisielt språk i Albania og Kosovo og nasjonalspråk i Makedonia (Næss, 2011, s. 243). Som jeg har funnet ut gjennom å lese om ulike språks grammatikker, finnes det i noen dialekter av albansk et ekstra grammatisk kjønn, intetkjønn, og i mexicansk spansk brukes postnominalt possessivpronomen for å uttrykke affeksjon. Det er helt sikkert et stort omfang lignende grammatisk variasjon som potensielt kan være utgangspunkt for transfer, men dialektal variasjon i morsmål ligger utenfor rekkevidden av denne oppgaven.

Sammenligninger av typen i punkt (c), *likheter mellom førstespråket og mellomspråket*, utgjør en avgjørende del av analysen i denne oppgaven. I kapittel 2.3-2.6 har jeg beskrevet hvordan possessivpronomenets DP-interne plassering og kjernenomenets definitthet ser ut for hvert av førstespråkene til informantene i denne undersøkelsen. I kapittel 3.2 og 3.3 vil jeg så gjøre rede for hvordan disse strukturene artet seg i N2-produksjonen til hver morsmålsgruppe. I kapittel 4.2, 4.4 og 4.6 vil språkbeskrivelsene i teoridelen bli brukt for å gjøre visse antakelser om hva man kan forvente i N2-produksjonen gitt transfer, for så å sammenligne forventningene med den faktiske produksjonen til hver morsmålsgruppe.

Også Jarvis' punkt (b), *forskjeller mellom informanter med ulike morsmål*, vil være avgjørende for analyse og diskusjon. I kapittel 4 vil en del av argumentene for eller mot transfer basere seg på forskjeller mellom produksjonen hos de ulike informantgruppene. For å oppnå et representativt utvalg er det viktig å inkludere morsmål som kan gi ulike utgangspunkt for transfer. Jeg bestemte meg først for å inkludere informanter med engelsk og spansk som morsmål da disse er språk jeg selv kjenner godt. Normalstrukturen er i begge språkene prenominalt possessivpronomen. Dermed ble det naturlig å ta inn albansk som et tredje morsmål, der postnominalt possessivpronomen er normalkonstruksjon. Ved å ha et språk med forventet transfer av motsatt konstruksjon enn for spansk og engelsk, vil det kunne være

mulig å si noe nærmere om hvorvidt S1 er utgangspunkt for transfer til N2 når det gjelder den syntaktiske posisjonen til DP-interne possessivpronomen. Det eneste kriteriet som skiller informantgruppene, er nettopp morsmålet deres. Det er derfor sannsynlig at variabelen morsmål kan være årsaken til eventuelle forskjeller i produksjonen til morsmålsgruppene.

Forskjeller mellom informanter med ulike morsmål, inkluderer også forskjeller mellom innlærere og morsmålsbrukere (Jarvis, 2000, s. 298). Dette har blant annet betydning for hvilken innputt man kan regne med at andrespråksinnlærerne har. Basert på kognitive teorier har jeg antydnet betydningen av innputt (kapittel 2.7.3), og for å finne ut hva som er normen i målspråket norsk, har jeg gitt en beskrivelse av DP-intern posisjon og definitthetsmorfologi ved kjernenomenet i fraser med adnominalt possessivpronomen (2.1). Jeg vil i dette kapitlet sammenligne bruken av prenominalt og postnominalt possessivpronomen hos N2-innlærerne med en kontrollgruppe som har norsk som morsmål (se 3.2.5), og i kapittel 4 vil jeg trekke inn andre studier av det samme (jf. 4.1) og på dette grunnlaget drøfte hvilken innputt N2-innlærerne forholder seg til i norsk (jf. 2.1, 4.1.1 og 4.1.2).

Gjennom å følge den anbefalte fremgangsmåten i Jarvis (2000) ønsker jeg å kunne bidra med en reliabel transferstudie. Denne fremgangsmåten går altså ut på å beskrive den aktuelle strukturen i morsmålet til hver informant, sammenligne likheter i N2-produksjonen innad i hver informantgruppe, undersøke samsvaret mellom morsmålsstrukturer og mellomspråksstrukturer og sammenligne morsmålsgruppene med hverandre.

3.2 Kontroll for andre variabler

Jarvis (2000) mener man bør kontrollere for flere variabler i transferstudier. Disse er 1) alder, 2) personlighet, motivasjon og språkholdning, 3) sosioøkonomisk og kulturell bakgrunn, 4) språkbakgrunn (alle tidligere innlærte førstespråk og andrespråk), 5) type og mengde innputt fra målspråket, 6) målspråksnivå, 7) språklig distanse mellom S1 og målspråk, 8) oppgavetype og område for språkbruk og 9) prototypiskhet og markerthet ved språktrekket (s. 260-261). Jeg vil her drøfte hvorvidt jeg har gjort dette.

1) Alder. Denne variabelen vil bli kontrollert for kun ut fra hvem som er målgruppen for Språkprøven. Antakeligvis er det informanter som har lært seg norsk i voksen alder.

Resultatene fra denne undersøkelsen vil derfor ikke kunne overføres til andrespråksinnlæring hos barn.

2) *Personlighet, motivasjon og språkholdning.* Denne variabelen kontrollerer jeg ikke for, men siden dette er en kvantitativ studie, vil forhåpentligvis individuelle karakteristikk som dette forsvinne i mengden.

3) *Sosioøkonomisk og kulturell bakgrunn.* Denne variabelen kan muligens ha betydning, ut fra hvilke typer innvandrere som kommer fra de ulike språkområdene. Det kan ses på som en svakhet ved min studie at jeg ikke kontrollerer for denne variabelen.

4) *Språkbakgrunn (alle tidligere S1 og S2).* Denne faktoren undersøkes kun til et visst punkt. Jeg har den med når jeg drøfter om engelsk som andrespråk kan være en faktor som spiller inn hos innlærere med spansk og albansk morsmål. Jeg har i tillegg gjort noen raske søk på informanter med tysk som andrespråk, siden dette språket også har typologisk nærhet med norsk. Av de spanskspråklige N2-innlærerne var det 27 DP-fraser med adnominalt possessivpronomen som var produsert av informanter med kunnskaper i tysk. Av disse var det seks av de adnominale possessivpronomenene som var postnominale og 21 som var prenominal. De albanskspråklige informantene som hadde oppgitt at de hadde kunnskaper i tysk, produserte åtte postnominale possessivpronomen og tre prenominal possessivpronomen. Det ser altså ut til at flertallet av informantene hadde en preferanse for den strukturen som fantes i morsmålet, selv om de kunne tysk. Av den grunn vil jeg ikke drøfte kunnskaper i tysk videre ut over oppgaven.

5) *Type og mengde innputt fra målspråket.* I denne undersøkelsen kontrollerer jeg ikke for individuelle forskjeller, men mer for hvilken type og mengde innputt jeg tror informantene har på mer generelt grunnlag. Mer spesifikt drøfter jeg hvilken av de adnominale possessivpronomenene som er mest frekvent i innputten til informantene. Den nevnte N2-produksjonen gjøres tilgjengelig for meg via andrespråkskorpuset ASK, og en del av fokuset til oppgaven kommer naturlig ut fra personinformasjonen som gjøres tilgjengelig her. ASK-korpuset inneholder besvarelser fra norsktesten Språkprøven, men det gis ikke informasjon hvor i Norge innlærerne har tatt denne prøven. Den geografiske spredningen til innlærerne kan ha ført til ulik innputt i form av dialektal variasjon med ulike normalstillinger for det adnominale

possessivet og ulike suffiksendinger ved kjernenomenet, men denne faktoren vil dermed ikke kunne tas med i betraktning.

6) *Målspråksnivå*. Alle informantene har bestått språkprøven i norsk, og man kan derfor regne med at nivået deres er rundt B1-B2. Undersøkelsen kan derfor ikke brukes for å si noe om førstespråksinnflytelse på tidligere punkt i andrespråksinnlæringen.

7) *Den språklige avstanden mellom S1 og målspråk*. Dette aspektet vil jeg drøfte som en sannsynlig forklaringsmodell på hvorfor transfer ser ut til å slå ulikt ut på de tre informant-gruppene (se kapittel 4).

8) *Oppgavetype og område for språkbruk*. Situasjonen disse ytringene er skrevet i, kan ha betydning for hvilke språktrekk som finnes i produksjonen. Jeg regner med mer komplekse strukturer i skriftlig språkbruk enn muntlig, og mer selvkorrigerende av grammatikk i en språkprøve-situasjon enn en mer uformell skrivesituasjon, jf. 3.4.

9) *Prototypiskhet og markerhet ved det lingvistiske trekket*. Jeg foreslår at spesielt de spansk-språklige N2-innlærerne opplever postnominale possessivpronomen som mindre prototypisk og mer markert enn prenominalt possessivpronomen, og at dette kan underbygges av at DP-fraser med postnominale possessivpronomen tilegnes senere i førstespråkstilegnelse, jf. 2.2.

3.3 Korpus som metode og norsk andrespråskorpus (ASK)

Altenberg & Granger (2002) fremhever korpus som metode for å undersøke frekvens:

Take frequency counts for example: an ideal field of enquiry in which to use computational techniques. For the first time ever, linguists have been able to rely on non-impressionistic large-scale frequency data (s. 4).

I denne oppgaven undersøker jeg frekvensen av prenominalt og postnominale possessivpronomen hos informantene med ulike morsmål. Korpus vil være en metode som gir tilgang på en relativt stor datamengde, og er dermed også mer troverdig for å representere en gruppe N2-brukere med et gitt morsmål. Empirien i denne oppgaven er hentet fra det elektroniske korpuset Norsk andrespråskorpus (ASK – Norsk andrespråskorpus).

For å belyse problemstillingen angående transfer av DP-fraser med possessivpronomen, vil jeg benytte korpus som metode. Korpus er en samling språkdata som kan være tekster, transkripsjoner, lydopptak eller lignende. Det er vanlig at språkproduksjonen i utgangspunktet ble produsert med et ikke-lingvistisk formål, men deretter samles sammen til et korpus for å bistå lingvistiske studier (Schütze, 2011, s. 208). Siden jeg i undersøkelsen tar for meg frekvensen av strukturelle og morfologiske trekk ved DP-fraser med adnominalt possessivpronomen, vil det være et naturlig valg å benytte meg av korpus som metode. Korpus tillater at jeg har mange flere informanter enn om jeg skulle hatt intervjuer og øker sannsynligheten for å finne de lingvistiske strukturene jeg leter etter. Jeg kan slik unngå å stille ledende spørsmål i et intervju for å sikre meg at informanten produserer tale med possessivpronomen. På samme tid blir dataene mer representative for morsmålsgruppen ved å ha et relativt stort omfang av possessivpronomen produsert av unike informanter.

ASK-korpuset er utviklet ved Universitetet i Bergen og består av et hovedkorpus og et kontrollkorpus. Hovedkorpuset inneholder noe over 1700 tekster på 200—400 ord fra to typer språktester hentet fra Norsk språktests arkiv. Disse er Språkprøven i norsk for voksne innvandrere og Test i norsk– høyere nivå, som tilsvarende nivå B1 og B2 i henhold til definisjonene i Det felles europeiske rammeverket for språk (Tenfjord, Hagen & Johansen, 2009, s. 55). Materialet består kun av prøver som er bestått (Golden & Tenfjord, 2015, s. 189). På ASKs hjemmesider informeres det om at kontrollkorpuset er tekster av samme type skrevet av språkbukere med norsk som morsmål (ASK – Norsk andrespråkskorpus). Tenfjord et al. (2009) forklarer at tekstene i kontrollkorpuset ikke er produsert i en testsituasjon og de vil derfor skille seg fra hovedkorpuset på dette området (s. 55).

ASK-korpuset gjør det mulig å koble språkdata mot persondata. En kan for eksempel søke på ord eller klynger av ord basert på ordklasse, morfologiske trekk og syntaktiske trekk og kombinere dette med morsmål. Slik kan DP-fraser både med og uten attributive adjektiver eller lignende komme med i søket. Kort sagt legger ASK-korpuset til rette for å samle inn empiri om strukturelle sider ved norsk som andrespråk skrevet av N2-innlærere med gitte morsmål, og samtidig gir kontrollkorpuset muligheten for å sammenligne N2-produksjon med N1-produksjon.

3.4 Fallgruver og fordeler med korpus

For å beskrive fallgruver og fordeler med korpus som metode vil jeg ta utgangspunkt i Faarlund (2003), Schütze (2011) og Johannessen (2003) og knytte det opp mot egen data-innsamlingsprosess.

Det første punktet jeg vil ta for meg, er forholdet mellom skrift og tale. Faarlund (2003) hevder at det er viktig med god innsikt i forskjellen mellom skriftspråket i korpus og talespråket som ikke forekommer i korpus. Det er antakeligvis et misforhold mellom hvilke possessivpronomen som blir brukt i tale og i skrift, og også hvorvidt bestemthet ved kjerne-nomenet mestres. Disse antakelsene understøttes av studien til Salomonsen (2002). Hun undersøker substantivfrasen hos 17 kandidater til Språkprøven i skriftlig norsk, hvorav 14 av disse kandidatenes muntlige prøve også er del av datamaterialet hennes. Studien antyder at skriftlig språkbruk vil innebære større variasjon og kompleksitet i substantivfraser enn muntlig språkbruk, både hos morsmålsbrukere og andrespråksbrukere (Salomonsen, 2002, s. 220). Hos N2-innlærerne som har tatt den muntlige og den skriftlige Språkprøven, finner hun blant annet færre postnominale possessiv i muntlig språkbruk enn i skriftlig språkbruk.

Schütze (2011) mener korpustekster ofte kan være gode kilder, fordi informantene ikke har vært seg bevisst formuleringene sine (s. 209). Siden korpuset jeg benytter meg av er språktester, har imidlertid mine informanter antakeligvis vært seg bevisst formuleringene sine på en annen måte enn om vi undersøkte meldinger eller uformelle brev skrevet av samme informanter. Vi må regne med at språkbruken antakeligvis er mer gjennomtenkt her enn i spontan tale eller uformelle skrivesituasjoner, og avhengig av motivasjonen for å bestå språktesten. Når man tar en norsktest, antar jeg at det ikke er uvanlig å korrigere grammatikken underveis, og kanskje benytte noen konstruksjoner man ellers ikke ville gjort.

Johannessen (2003) skriver kort om det å bruke grammatikkbøker og lingvistiske tekster som kilder. Hun understreker at dette også er en type informanter, og at kildene må brukes med en viss forsiktighet. I min oppgave har jeg tatt utgangspunkt i grammatikker som beskriver de fire språkene i undersøkelsen. Gjennom å kombinere ulike kilder og vurdere informasjonen om de ulike språkenes morfologi, syntaks og funksjon når det gjelder possessivpronomenet, håper jeg å ha gitt en valid fremstilling av språkene.

3.5 Fordelingen av postnominale og prenominalle possessivpronomen: Metode og empiriske funn

I denne delen vil jeg si noe om metode og empiriske funn når det gjelder DP-fraser med prenominalt possessivpronomen. Jeg vil først beskrive hvilke søk jeg gjør i korpus, for deretter å presentere prosessen der jeg kontrollerer for ord som er feilaktig tagget. Dette kan i noen tilfeller føre til at frasene utelukkes fra datamaterialet, og i andre tilfeller føre til at jeg flytter dem mellom kategoriene prenominalt og postnominalt possessivpronomen. Til slutt i delkapitlet presenteres den endelige oversikten av prenominalle og postnominale possessivpronomen hos de fire informantgruppene. Dette vil gjøres uavhengig av bestemthet på kjerne-nomenet, som heller vil omtales i delkapittel 3.5.

3.5.1 Søk i korpus: filtre for språkdata og persondata

For å finne frekvensen av prenominalle og postnominale possessivpronomen i informant, gjør jeg åtte forskjellige søk i korpus. I de åtte søkene benytter jeg meg av morfologiske og syntaktiske filtre for språkdata kombinert med persondatafilter for morsmål.

Søkekode for prenominalle possessivpronomen:

```
[pos = "det" & morph = ("poss") & syntax = ("@det")] \ <> \ \ <del> :: language = "språk"
```

Søkekode for postnominale possessivpronomen:

```
[pos = "det" & morph = ("poss") & syntax = ("@<det")] \ <> \ \ <del> :: language = "språk"
```

Jeg vil her forklare nærmere hva søkekode innebærer. Jeg søker på ord som tilhører ordklassen determinativ, der de morfologiske trekkene ved ordet tilsvarer possessiv. For prenominalle possessivpronomen søker jeg på at den syntaktiske posisjonen til ordet er foranstilt determinativ, mens for postnominale possessivpronomen søker jeg etter ord der den syntaktiske posisjonen er etterstilt. I søkekodene ovenfor der det nå står «språk», filtrerer jeg for hvert søk ut morsmålet til informanten ved å skrive «norsk», «engelsk», «spansk» eller «albansk».

Filtrene i korpus hjelper meg et godt stykke på vei, men det er likevel nødvendig å kontrollere om taggingen er korrekt. Jeg vil diskutere en kontroll av taggingen i korpuset i neste delkapittel, før jeg konkluderer med en figur som viser frekvensen av de to prenominalt og postnominalt possessiv hos informanter med engelsk, spansk, albansk og norsk morsmål.

3.5.2 Engelsk som S1: Kontroll for feiltagging i korpuset

Jeg vil her presentere enkelte ytringer som ble vurdert under en manuell gjennomgang av data. Resultatene jeg har kommet fram til her, har betydning for den endelige oversikten over prenominal og postnominal possessivpronomen i figur 1 (se 3.4.3). I møte med ytringene nedenfor benytter jeg strategiene i Faarlund (2003), nemlig å sammenligne ytringer med andre setninger i databasen og å ta kontekst til hjelp.

I materialet for informanter med engelsk som morsmål, er det 16 ord som feilaktig har blitt tagget som prenominal possessivpronomen. For det første er det 13 av possessivpronomenene som er registrert som prenominal, som egentlig er postnominal. Et eksempel på dette vises i eksempel (1a) under. I korpus er *sine meldinger* registrert som en frase innledet av en prenominal possessiv, men ut fra kontekst er det mer sannsynlig at possessivpronomenet står postnominalt til *vennene* etterfulgt av et direkte objekt *meldinger*. For det andre er det tre tilfeller av at verbet *å si* registreres som possessivpronomen. Ut fra kontekst kan man se at det ikke var ment slik. Et eksempel på dette er setningen i eksempel (1b). Her er det snakk om et sitat som eldre uttaler eller *sier*, og ikke possessivpronomenet *si*.

- 1a. Jeg tror at det ikke er nødvendig for barn til å ha en mobiltelefon med seg hele tida. Jeg er redd for at barn sender vennene *sine* meldinger via sms istedenfor å snakke med dem. Det er viktig at barn kan snakke sammen. (259E)
- 1b. Det var ikke sånn i gamledagene, kan noen av de eldre *si*.

I fire fraser (2a—d) har informanter med engelsk morsmål satt possessivpronomen både foran og bak nomenet samtidig, slik at det blir vanskelig for meg å avgjøre om det er prenominalt eller postnominalt possessiv. Av den grunn vil jeg fjerne frasene fra datamaterialet for prenominalt og postnominalt possessiv. Likevel vil funnet være av interesse i diskusjonen i kapittel 4.

- 2a. Når jeg flyttet til Norge fra hjemlandet mitt, bringte jeg flere tradisjoner som *min familien min* har alltid praktisert.
- 2b. Til en som skal bosette seg i *mit hjemlandet mitt*, Skottland, sier jeg dette
- 2c. det er delvis fordi de leser mindre at de ikke har utviklet *sine leseferdighetene sine* til jentens nivå.
- 2d. Jeg brukt mitt første mobiltelefonet mitt i 1984.

Det er altså tre av de registrerte possessivene i korpus av engelsktalende informanter som blir tatt ut fordi jeg konkluderer med at den leksikalske betydningen er verbet *å si*, 13 possessivpronomen som blir endret fra prenominalt til postnominale possessiv, og fire fraser som tas ut fordi de har possessivpronomen på begge sider av kjernenomenet. Vi står da igjen med 341 prenominalt possessivpronomen og 265 postnominale possessivpronomen av informanter med engelsk som morsmål. Altså er 56% av de DP-interne possessivpronomenene prenominalt mens de resterende 44% er postnominale.

3.5.3 Spansk som S1: Kontroll for feiltagging i korpuset

For prenominalt possessivpronomen produsert av N2-innlærere med spansk som morsmål, fant jeg tolv feilregistreringer i korpus. En av disse (3a) var verbet *å si*, som feilaktig har blitt oppfattet som det reflexive eiendomspronomenet med samme form. En annen av disse var (3b) *Vi må elske deres*, der *deres* blir registrert som prenominalt possessivpronomen. Den syntaktiske posisjonen er sist i en setning, som utelukker muligheten for at det er prenominalt. Tar vi konteksten til hjelp ser vi i tillegg at det tidligere var snakk om foreldre som elsker sine egne barn. Jeg vil derfor anta at pronomenet *deres* var ment som objektspronomen: *Vi må elske dem*. Siden det da trolig er et objektspronomen, og ikke et possessivpronomen, vil jeg fjerne setningen fra datamaterialet. Ytringene i (3c—d) har possessivpronomen som står alene. Dette kan komme av at nomenet er elliptisk, og at det ikke er nødvendig i å gjenta det. I (3c) er det for eksempel tydelig at *land* er possessum da det er nevnt tidligere i setningen. Det er ikke mulig for meg å si om nomenet ville stått før eller etter possessivet dersom vi ikke hadde med ellipse å gjøre. (3a-3d) vil derfor bli fjernet fra materialet.

3a. For eksempel, når to unger møter i Norge, de bare *si* "Hei", men i Argentina de kysser hverandre.

3b. Vi må være gode foreldre. Derfor kan vi få gode barn om resten av livet. En ting er viktig også. Vi må elske *deres*. Barna trenger det.

3c. Man kan godt bo i et land som er helt forskjellig fra *sitt*, men uten å miste de vanene du har vokst opp med.

3d. Det er bra å føle med tradisjoner der du bor, men kan ikke glemme det som er *ditt*.

Vaner: Når det gjelder vaner er det noen som er veldig vanskelig å glemme

I datamaterialet for prenominal og postnominale possessivpronomen produsert av informanter med spansk morsmål, var det et possessivpronomen som var registrert som postnominalt, som må være prenominalt da det ikke kommer et nomen foran (4a) *sine landsbyene*, og åtte possessivpronomen som var registrert som prenominal, men som jeg synes det er mer naturlig å tolke som postnominale (4b—i). Disse vil jeg flyttet til kategorien jeg tolker dem å høre til.

- 4a. Nå jeg er veldig interessert for å bli medlem av en klatring Klub i Norge for å kjenne bedre *sine* landsbyene og fjelene. (S433)
- 4b. I hjemmelandet *mitt* Politi selger seg for penger (239S)
- 4c. Når Jeg treffer vennene *mine* liker Jeg å fortelle dem om det nye som har skjedd med meg (240S)
- 4d. Jeg vil gjerne forsatte å lage mat fra hjemmeland *mitt* fordi andre mennesker kan kjenne litt min kultur gjennom den. (241S)
- 4e. Når jeg var å ta førerkortet *mitt* [...] (242S)
- 4f. Det finnes mange mennesker som har ferdog utdannelse fra hjemmelandet *sitt* også men de har ikke blitt invitert av Norge (243S)
- 4g. Som enkelste menneske har eksistensen *min* mindre verdi (244S)
- 4h. Den komunisme partiet (sandinista), begynte å styre @sted med komunisme ideologi uten å spørre om befolkningen ønsket *sitt*. Så begynte @sted en ny periode uten frihet og demokrati. (245S)
- 4i. Ingen kan forvente at de/vi som kommer glemmer vår land og vår språk og ingen kan forvente heller at Norge mister identitetet *sitt* og at lover ikke respekteres (246S)

Altså var det to ord som var feilregistrert som possessiv, to selvstendige possessiv, åtte antakelige prenominal possessivpronomen som var registrert som postnominale, og ett prenominalt possessivpronomen som var registrert som postnominalt i materialet produsert av spanskspråklige innlærere. Vi står da igjen med 433 (64%) prenominal possessivpronomen og 245 (36%) postnominale possessivpronomen produsert av informanter med spansk som morsmål.

3.5.4 Albansk som S1: Kontroll for feiltagging i korpuset

Da jeg søkte etter prenominal possessivpronomen av N2-innlærere med albansk morsmål, fant jeg åtte feiltagginger i korpus, jf. 5a-h. I (5a) kommer det ikke et nomen verken før eller etter possessivet, og jeg vil kategorisere possessivpronomenet som selvstendig eller elliptisk. Det blir av samme grunn som DP-frasene med ellipse hos de spanskspråklige informantene,

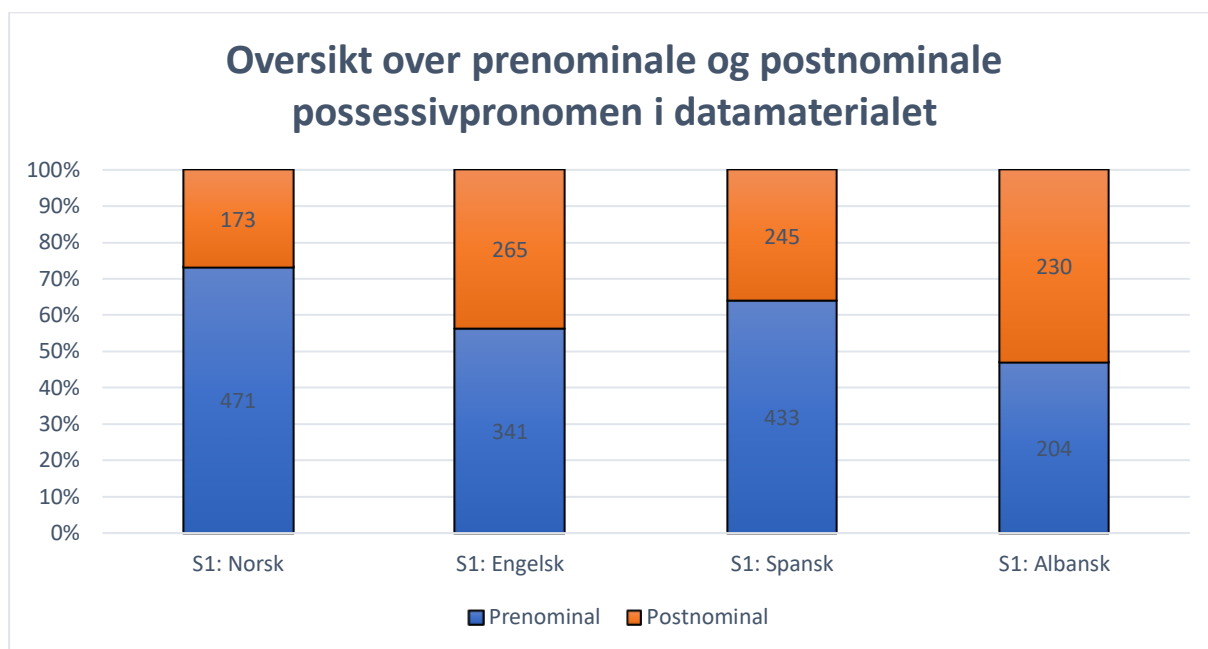
ekskludert fra datamaterialet. I de seks frasene (5b—g) kommer kjernenomenet foran possessivet, og det følger ikke et nomen etter. Dette er grunnen til at jeg vil kategorisere dem som postnominale possessivpronomen i figur 1 nedenfor. I frasen (5h) ser vi det at ett possessivpronomen produsert av informanter med albansk morsmål hadde blitt registrert som postnominalt, selv om det ut fra kontekst er mer sannsynlig at det er prenominalt. Jeg har derfor valgt å flytte denne til prenominal-kategorien i oversikten.

- 5a. også ønsker jeg å etablere meg med en ateliee som er nok stor. og som skal være *mitt* i en langt period.
- 5b. om 19 dager fikk vi en sønn som likner helt på pappa *si* og heter @navnm (230A)
- 5c. Da mora *mi* var ung [...] (225A)
- 5d. [...], men yrket *mitt*. (226A)
- 5e. Jeg gå på tur hver kveld med barna *mi* [...] (227A)
- 5f. vi har ikke støtte av besteforeldre til barna *vår*. (228A)
- 5g. en godt liv for meg, ektemannen min og barna *mi*, men [...] (229A)
- 5h. Etter en lang, mørk vinter overtar våren *vår* entusiasme, drømmer og planer. Vi føler oss stølt for det vi er og vi har god samvittighet for det vi klarer. (A202)

For å oppsummere var det, i ytringene til de albankspråklige innlærerne, ett elliptisk eller selvstendig possessiv, seks prenominalt possessivpronomen som var registrert som postnominale og ett prenominalt possessiv som var registrert som postnominalt. Vi står da igjen med 204 (47%) prenominalt possessivpronomen og 230 (53%) postnominale possessivpronomen produsert av informanter med albansk som morsmål.

3.5.5 Endelig oversikt over empiri knyttet til possessivposisjon

Gjennom søkene i korpus får jeg frem en oversikt over fordelingen av prenominalt og postnominale possessivpronomen hos informanter med de fire morsmålene, og etter å ha fjernet eller flyttet materiale med feil tagging i korpus står vi igjen med tallene i figur 1. Det er ikke tatt hensyn til bestemthet ved kjernenomenet. Figuren viser at når det gjelder den syntaktiske posisjonen til possessivpronomenet, produserte de tre informantgruppene følgende strukturer: N2-innlærerne med engelsk som morsmål produserte 341 prenominalt (56%) og 265 (44%) postnominale possessivpronomen. N2-innlærerne med spansk morsmål produserte 433 prenominalt (64%) og 245 (36%) postnominale possessivpronomen. N2-innlærerne med albansk morsmål produserte 204 (47%) prenominalt og 230 (53%) postnominale possessivpronomen.

Figur 1: Fordelingen av DP-interne possessivpronomen i postnominal og prenominal posisjon for de fire språkene i undersøkelsen.

Oversikten viser at de spansk- og engelsktalende N2-innlærerne benytter DP-fraser med prenominalt possessivpronomen noe mer frekvent enn DP-fraser med postnominalt possessivpronomen, mens de albansktalende N2-innlærerne bruker konstruksjoner med postnominalt possessivpronomen oftere enn med prenominalt possessivpronomen. Til sammen er det flere eksempler på språkstrukturene for informanter med engelsk og spansk morsmål enn det er for informanter med albansk morsmål. Av N2-innlærerne er det de med spansk morsmål som har størst forskjell mellom bruken av de to konstruksjonene, der 63,8% av de DP-interne possessivpronomenene var prenominalt. Størst forskjell finner vi likevel hos informanter med norsk morsmål. De bruker prenominalt possessivpronomen mest frekvent, med 471 (73,1%). Dette er et interessant funn som vil jeg vil gjøre et poeng av i kapittel 4.

3.5.6 En validitetsutfordring: Oppgavetekstens formulering

En utfordring kan derfor være å si i hvilken grad informantene hermer etter mønsteret i oppgaveteksten når de lager disse konstruksjonene. Bak tallene i Figur 1 kan det ligge formuleringer hentet fra oppgaveteksten som informantene har fått. Det er tydelig at en av oppgavetekstene for språkprøven i korpus er å fortelle om et møte med norsk kultur, og fire av informantene har skrevet *møte* kombinert med prenominalt possessiv. To av disse har albansk morsmål (6a—b) og to av dem har engelsk morsmål (6c—d). Siden jeg ikke vet nøyaktig hvordan oppgaveteksten lød, og heller ikke kan være sikker på om andre

gjentakelser i korpus kommer av lignende årsaker, har jeg inkludert alle i oversikten. Dette kan svekke validiteten til data fordi det ikke er sikkert at alle eksemplene representerer hvordan informantene ville skrevet for fri hånd.

- 6a. Oppgave 2 Skriv en tekst om ditt møte med norsk kultur. Det er [...](A204)
- 6b. Skriv om ditt møte med norsk kultur. Det var første gang at [...](A205)
- 6c. Mitt møte med norsk kultur. Jeg kom til Norge neste 2 år siden [...](E342)
- 6d. Mitt møte med Norsk kultur. Jeg flyttet til Norge i @år [...](E343)

3.6 Bestemt eller ubestemt kjernenomen: Metode og empiriske funn

En egenskap ved DP-frasen i målspråket norsk, som varierer ut fra om possessivet står pre-nominalt eller postnominalt, er definittheten til kjernenomenet. Konstruksjoner med pre-nominale possessivpronomen vil ha kjernenomenet i ubestemt form og DP-fraser med post-nominale possessivpronomen vil normalt ha kjernenomenet i bestemt form. Jeg vil derfor undersøke også dette aspektet ved de DP-frasene med possessivpronomen.

Metoden jeg benytter for å finne ut om kjernenomenet står i bestemt eller ubestemt form, er en manuell gjennomgang av frasene i datamaterialet. Etter å ha gjort grovarbeidet i Excel, har jeg så laget tabeller for hver frasetyper som vil legges ved i oppgaven (se vedlegg 1—6). For å synliggjøre hvilke kombinasjoner av possessivpronomen og kjernenomen som forekommer ofte, vil jeg inkludere figurer over kollokasjoner som forekommer minst fem ganger for DP-fraser med prenominalt og postnominalt possessiv for hver informantgruppe.

DP-fraser med prenominale possessivpronomen og elliptiske eller substantiverte adjektiv og determinativ av typen *mitt beste*, *sine egne* utgjør et teoretisk problem da kjernenomenet er implisitt. Kjernenomenet kan ha vært nevnt tidligere, eller de kan ha en logisk referanse til et nomen utenfor teksten. Av tidshensyn vil jeg ikke undersøke om nomenet finnes i konteksten eller ikke, men forholde meg til slike som prenominale possessivpronomen i DP-fraser uten nomenkjerne. Siden frasene har en modifikator i tillegg til possessivpronomenet, for eksempel et attributivt adjektiv, kan man fortsatt avgjøre posisjonen til possessivet. Disse er derfor inkludert i figur 1 som DP-fraser med prenominalt possessivpronomen, men vil ikke tas med i oversikten over bestemt og ubestemt kjernenomen.

I noen tilfeller er det vanskelig å avgjøre definittetheten til nomenet, og jeg vil derfor starte med å presentere kjernenomen med ubestemmelig definittethet før jeg presenterer andelen kjernenomen i bestemt og ubestemt form. De konklusjonene jeg faller ned på, får betydning for hvilke ytringer som gjenstår i datamaterialet, og hvordan jeg vil presentere og analysere dem. Slike tilfeller vil bli presentert i delkapittel 3.6.1—3.6.3, før jeg kommer med den endelige oversikten over definittetheten til kjernenomen i DP-fraser med prenominalt og postnominalt possessivpronomen hos de tre N2-innlærergruppene i 3.6.4—3.6.6.

3.6.1 Engelsk som S1: Ubestemmelig definittethet ved kjernenomenet

Av de 341 DP-frasene med prenominalt possessivpronomen produsert av informanter med engelsk morsmål, er det fire som har ubestemmelig definittethet ved kjernenomenet og tre som består av possessivpronomen og adjektiv uten kjernenomen. Disse vil derfor ikke tas med i betraktning i oversikten over bestemt og ubestemt kjernenomen.

7a. Jeg ser fram til *min fremtide* i Norge (E275)

7b. Nytt tiddn me fammilien og lever godt, så ikke vi bli gamle og spørre os selv hva ha sked me *mitt live* (E341)

7c. *Mitt hjemme* er et sted hvor jeg kan kose meg (E294)

7d. Derfor må det være i nærheten av *min mitt trivelig sted bosted stranden* (det viktigste – jeg kommer fra @sted), i hvert fall! (E49)

7e. Hvis jeg er glad i noen (kjæresten min, familien min, venner) så ville jeg prøve til *mitt ytterste* til å hjelpe dem med noe som helst (E339)

7f. Alle gjør *sitt beste* – tilslutt er det dagens barn som taper? (E219)

7g. Huis man skal bo på et annet sted, bør han gjøre *sitt beste* for å triues der. (E268)

For ytring (7a) *min fremtide*, (7b) *mitt live* og (7c) *mitt hjemme* er det vanskelig å avgjøre hvorvidt avviket som finner sted, er bestemt form med en ekstra -e eller ubestemt form med manglende -n eller -t, fordi det i begge tilfellene vil ha avvikende morfologi. I engelsk kan ord som skrives med -e etter konsonant være stum i uttale. En kan tenke seg at informanten overført dette mønsteret til norsk, og dermed har skrevet en grammatisk korrekt frase med en skrivefeil. Samtidig vet vi at bestemthetsendelsen for intetkjønn i norsk skrives -et, men uttales /e/. Det kan også være mulig at informanten har skrevet ordet mer likt hvordan vi uttaler det, og at informanten dermed har produsert en ugrammatisk setning med en skrivefeil. Fordi begge forklaringene virker like sannsynlig, vil jeg fjerne frasene fra materialet når det gjelder definittethet. For ytring (7d) *min mitt trivelig sted bosted stranden* er det to possessiv-

pronomen etterfulgt av tre nomen. Det er vanskelig for meg å avgjøre hvilket nomen og possessiv som hører sammen, og jeg vil derfor fjerne eksemplet fra oversikten over bestemt og ubestemt form. De resterende, (7e—g), har tilsynelatende ikke nomenkjerne og vil dermed ekskluderes fra oversikten.

Av de 265 DP-frasene med postnominale possessivpronomen er det to former som har ubestemmelig definitthetsmorfologi knyttet til kjernenomenet (8a—b). Som med tre av de ubestemmelige kjernenomenene i DP-fraser med prenominalt possessiv, (7a—c), vil disse ikke kategoriseres som bestemt eller ubestemt form fordi det er ikke er mulig å avgjøre.

8a. barne deres (21E)

8b. barne mitt (168E)

Av de 341 DP-frasene med prenominalt possessivpronomen og de 265 med postnominale possessivpronomen produsert av informanter med engelsk morsmål, står vi derfor igjen med 334 kjernenomen i DP-fraser med prenominalt possessivpronomen og 263 kjernenomen i DP-fraser med postnominalt possessivpronomen som kategoriseres som bestemt eller ubestemt.

3.6.2 Spansk som S1: Ubestemmelig definitthet ved kjernenomenet

I materialet for informanter med spansk morsmål har vi to DP-fraser med prenominalt possessivpronomen som er verdt å si noe om, og fire tilfeller av elliptisk kjernenomen. (9a—f) blir derfor fjernet fra datamaterialet når det gjelder bestemthet.

9a. deres leseferdighet en (S268)

9b. vårt samfunn et (S269)

9c. sitt eget (S125)

9d. sin egen (S161)

9e. vår beste (S176)

9f. sine egne (S335)

I materialet for DP-fraser med postnominalt possessivpronomen av informanter med spansk morsmål har vi 7 fraser som jeg har valgt å ekskludere fra oversikten da det er ubestemmelig morfologi knyttet til disse nomenene. Dette gjelder fraser av typen *live våres*, *barne dine* og *familia deres* (se fullstendig liste i vedlegg 4). Det vil si at vi står igjen med 427 av 433 DP-

fraser med prenominalt possessivpronomen og 238 av 245 DP-fraser med postnominalt possessivpronomen som kan kategoriseres som bestemt eller ubestemt.

3.6.3 Albansk som S1: Ubestemmelig definitthet ved kjernenomenet

Blant DP-frasene med prenominalt possessivpronomen produsert av albanskspråklige innlærere, er det fire som ikke telles med når det gjelder definitthet. Disse er tre fraser med elliptisk kjernenomen, men med adjektiv (10a—10c), og en frase med to mulige kjernenomen (10d). I (10d) hadde informanten satt to nomen etter possessivet der et var bestemt, og et var ubestemt. Det usikkert hvilket av nomenene i eksempel (10d) som skal stå til possessivet: *barndom* eller *oppveksten*.

10a. hans først (A30)

10b. våre kjære (A83)

10c. mitt beste (A188)

10d. Jeg har hatt veldig mye erfaring av mora mi, hun har lært meg mye om det og husker mye av *min barndom oppveksten*. For meg syns at [...] (A165)

Blant DP-frasene med postnominalt possessiv produsert av albanskspråklige innlærere, er det tre fraser med ubestemmelig definitthet på kjernenomenet (11a—c). Jeg vil av den grunn ikke ha med eksemplene i oversikten over bestemt og ubestemt form. I én frase har kjernenomenet et format som ikke er morfologisk korrekt: *foreldrenes mine* (11d). Formen ligner den bestemte formen av nomenet med en genitivs-s. Jeg vil derfor kategorisere nomenet som bestemt.

11a. barne vore (16A)

11b. barne sine (158A)

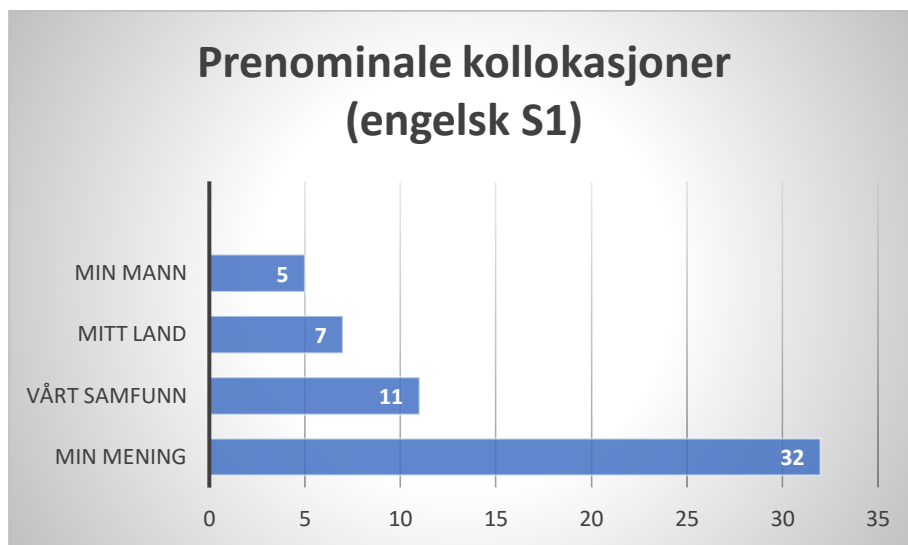
11c. barne våre (159A)

11d. Foreldrenes mine (11A)

Altså står vi igjen 200 av 204 DP-fraser med prenominalt possessivpronomen og 227 av 230 DP-fraser med postnominalt possessivpronomen der kjernenomenet kan kategoriseres som bestemt eller ubestemt.

3.6.4 Engelsk som S1: Kjernenomen i bestemt og ubestemt form

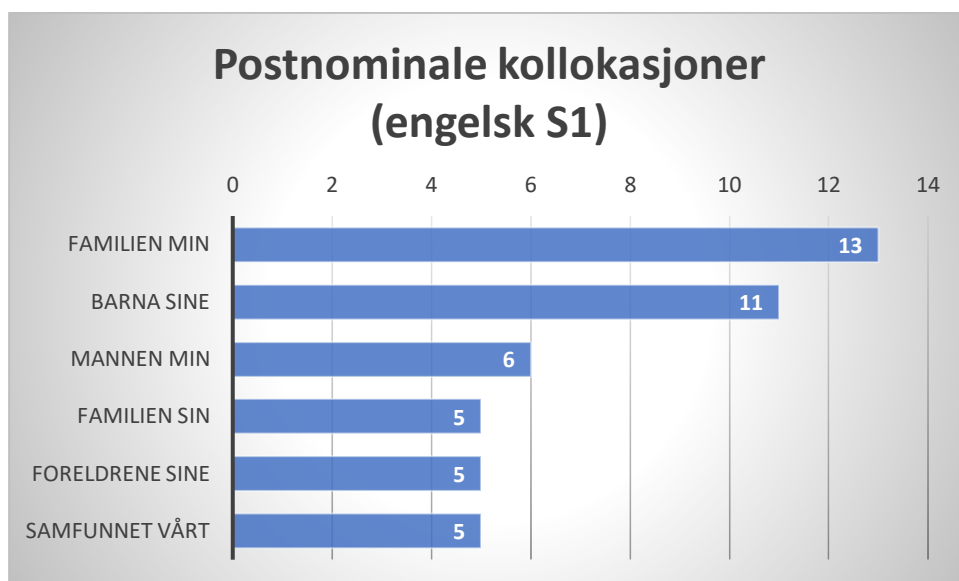
Flesteparten av DP-frasene med adnominale possessiv produsert av informanter med engelsk som S1 har korrekt definitthet for kjernenomenet. For DP-frasene med prenominalt possessivpronomen er det en noe større andel av kjernenomenene som opptrer i bestemt form enn det er ubestemte kjernenomen i DP-fraser med postnominalt possessivpronomen.

Figur 2: Kollokasjoner med prenominalt possessivpronomen av N2-innlærere med engelsk som morsmål.

I DP-fraser med prenominalt possessiv av engelskspråklige innlærere var 326 av 334 kjernenomen bøyd i ubestemt form. Kollokasjonene som forekom minst fem ganger i korpusmaterialet, vises i Figur 2. Disse representerer den konstruksjonen som forekom hyppigst i materialet, altså possessiv kombinert med nomen i ubestemt form (En fullstendig oversikt vises i vedlegg 1). Kun åtte av DP-frasene med prenominalt possessivpronomen hadde bestemt kjernenomen. (12a—h) viser her en fullstendig liste over disse.

- 12a. hennes livet (E27)
- 12b. vårt miljøet (E192)
- 12c. sine foreldrene (E234)
- 12d. vårt vestlige samfunnet (E81)
- 12e. vårt gamle huset (E266)
- 12f. din egen tanken (E274)
- 12g. vår egen skogen (E285)
- 12h. deres egen nyhetsprogrammet (E51)

Figur 3: Kollokasjoner med postnominale possessivpronomen av N2-innlærere med engelsk som morsmål.

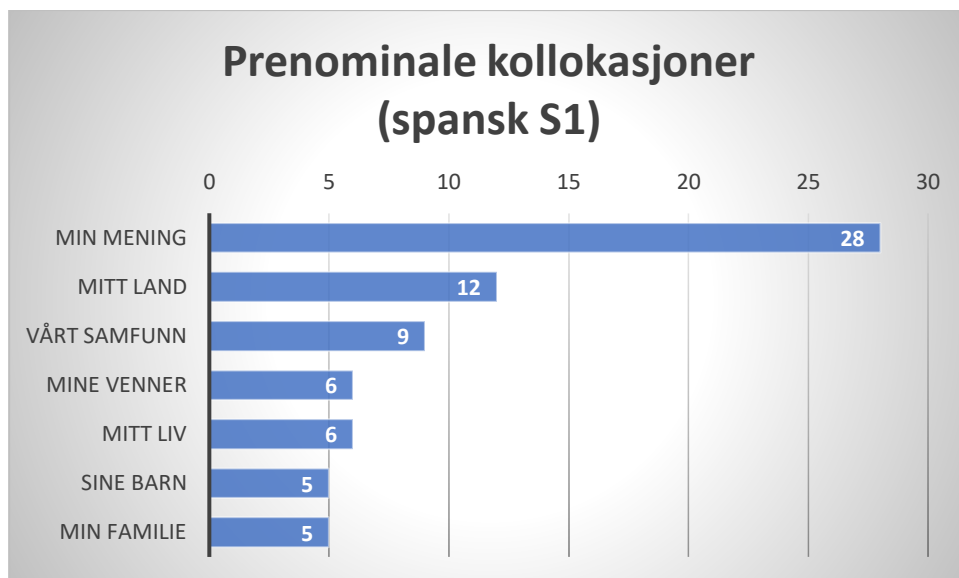
I DP-fraser med postnominalt possessivpronomen av engelskspråklige innlærere var 261 av 263 kjernenomen bøyd i ubestemt form. Et utvalg fraser som følger dette mønsteret vises i figur 3, mens en utfyllende liste er å finne i vedlegg 2. De to kjernenomenene som hadde ubestemt form (13a—b), utgjør 0,2% av kjernenomenene som kan kategoriseres som bestemt eller ubestemt i DP-fraser med postnominalt possessivpronomen av morsmålsgruppen. (13a) *farmor hans* er mulig i norsk, fordi nomenet som står i ubestemt form er et slektskapsnomen, mens (13b) *vennine min* ikke er mulig.

13a. *farmor hans* (262E)

13b. *vennine min* (260E)

3.6.5 Spansk som S1: Kjernenomen i bestemt og ubestemt form

Også informanter med spansk morsmål behersker i stor grad å sette kjernenomen DP-fraser med adnominalt possessivpronomen i riktig form. Det er noe flere DP-fraser med prenominalt possessivpronomen som har bestemt kjernenomen, enn det er DP-fraser med postnominale possessivpronomen som har ubestemt form.

Figur 4: Kollokasjoner med preminale possessivpronomen av N2-innlærere med spansk som morsmål.

I DP-fraser med prenominalt possessivpronomen har informantene med spansk som morsmål bøydd 412 av de 427 kjernenomenene som kan kategoriseres som bestemt eller ubestemt, i ubestemt form (14a—f). Figuren over viser kollokasjonene som forekom minst fem ganger i materialet. Disse (*min mening, mitt land, mine venner, mitt liv, sine barn og min familie*) er representative for den mest frekvente konstruksjonen i materialet når det gjelder definitthet. 15 av de aktuelle DP-frasene hos informanter med spansk morsmål har nomenet i bestemt form, blant disse eksemplene i (14g—m). Resten av materialet finnes i vedlegg 3.

14a. hennes store lidenskap (S7)

14b. vår første og kanskje største ansvar (S16)

14c. hennes mest kjente bok (S119)

14d. mitt høyeste ønske (S179)

14e. sin økonomisk situasjon (S22)

14f. sitt nytt land (S369)

14g. deres livet (S5)

14h. andres sine vanene (S20)

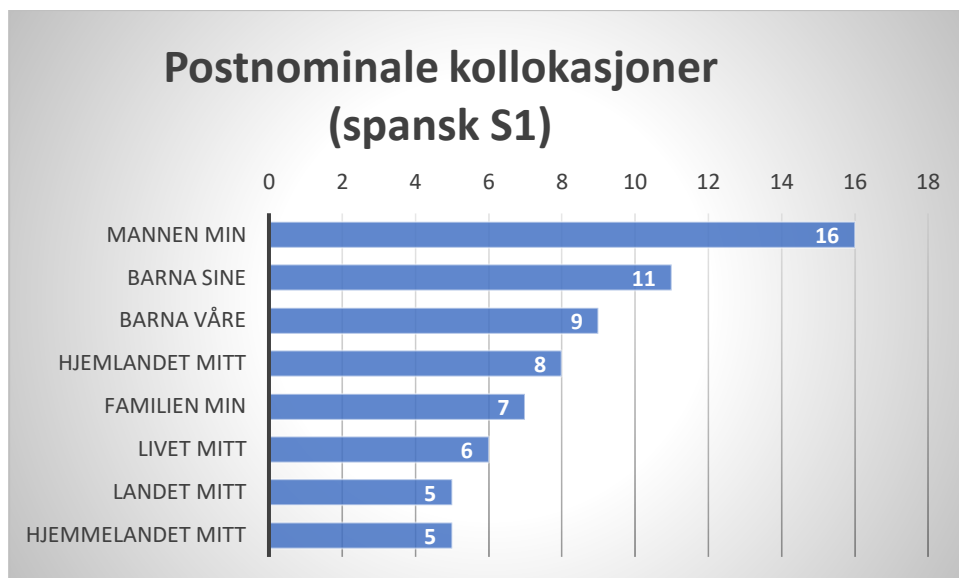
14i. sine elevene (S432)

14j. vart hjemmelandet (S59)

14k. var egen planeten (S352)

14l. deres sosiale kodene (S427)

14m. vårt lille lokal samfunnet (S117)

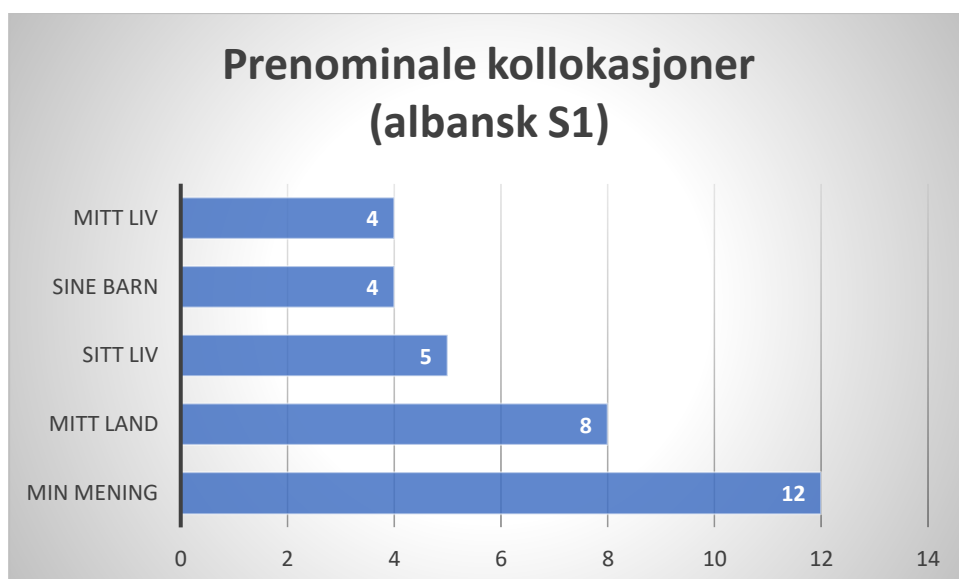
Figur 5: Kollokasjoner med postnominale possessivpronomen av N2-innlærere med spansk som morsmål.

I datamaterialet for DP-fraser med postnominale possessivpronomen av informanter med spansk som morsmål har 235 av 238 kjernenomen bestemt form. Blant disse er (15a—f) og kollokasjonene i Figur 5 ovenfor (for flere eksempler, se vedlegg 4). Det vil si at kun tre kjernenomen i slike fraser står i ubestemt form. Interessant nok er det i alle tilfellene er snakk om den samme kollokasjonen, *hjemmeland mitt* (15g—i).

- 15a. livene sine (78S)
- 15b. oppskriftene mine (190S)
- 15c. hytta vår (197S)
- 15d. egne opplevelsene mine (5S)
- 15e. den lille gutten min (211S)
- 15f. det nytte landet vårt (228S)
- 15g. hjemmeland mitt (125S)
- 15h. hjemmeland mitt (166S)
- 15i. hjemmeland mitt (242S)

3.6.6 Albansk som S1: Kjernenomen i bestemt og ubestemt form

Også N2-innlærerne med albansk som morsmål har få avvik fra målspråket når det gjelder definittheten til kjernenomenet. Det var få forekomster av bestemt kjernenomen kombinert med prenominalt possessivpronomen, og kun ett kjernenomen i ubestemt form kombinert med postnominalt possessivpronomen.

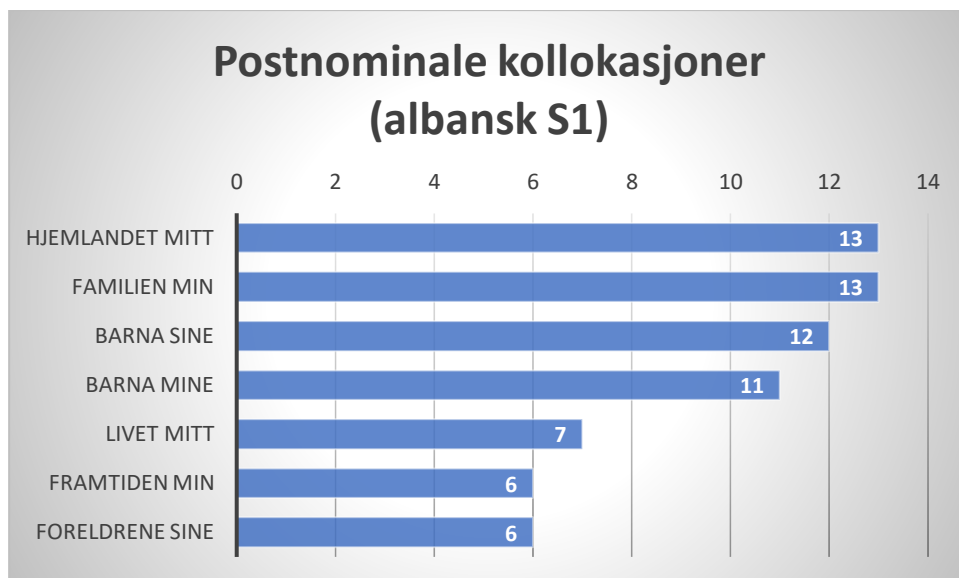

Figur 6: Kollokasjoner med prenominales possessivpronomen av N2-innlærere med albansk som morsmål.

Informanter med albansk morsmål produserte 195 fraser med prenominalt possessivpronomen og kjernenomen i ubestemt form, og fem med kjernenomen i bestemt form (16a—f). I figur 6 vises de hyppigste kollokasjonene for DP-fraser med prenominales possessiv hos de albansktalende N2-innlærerne. Fordi det kun var tre kollokasjoner som repeterte seg minimum fem ganger, har jeg også denne gangen tatt med kollokasjoner som forekom fire ganger i korpus. Frasene i Figur 6 (*mitt land*, *sitt liv*, *sine barn* og *mitt liv*) er representative for majoriteten av DP-fraser med prenominalt possessivpronomen produsert av albansktalendeinformanter, nemlig et possessiv sammen med et nomen i ubestemt form.

- 16a. Sit hjemlandets språk (A10)
- 16b. hans boka (A27)
- 16c. hans boka (A28)
- 16d. hans boka (A29)
- 16e. vår livet (A198)

I fem DP-fraser med prenominalt possessivpronomen hadde albansktalende produsert bestemt kjernenomen. Eksempel (16e) viser at informanten har et avvik fra målspråket ved å sette *hjemland* i bestemt form før genitivs-s legges til. Deretter har neste nomen i frasen riktignok ubestemt form, *språk*. (16b—d) viser tre fraser med det samme nomenet i bestemt form, *boka*, sammen med det prenominales possessivet *hans*. I (16e) ser vi definitivt kjernenomen, *livet*, sammen med prenominalt possessivpronomen.

Figur 7: Kollokasjoner med postnominale possessivpronomen av N2-innlærere med albansk som morsmål.

Flertallet av DP-frasene med postnominalt possessivpronomen produsert av N2-innlærere med albansk morsmål, hadde bestemt kjernenomen, nærmere bestemt 226. De aller fleste frasene var enkle fraser med et kjernenomen og et possessiv, for eksempel *mannen min*, *språket sit* og *framtida vår* og kollokasjonene i figur 7 (en fullstendig oversikt vises i vedlegg 5). Kun ett kjernenomen var satt i ubestemt form (17). Selv om dette er et slektskapsnomen, oppfattes det ikke grammatisk på samme måte som *far sin*.

17. pappa si (230A)

4 Analyse og drøfting

I denne masteroppgaven antar jeg at språkproduksjonen i korpus kan være et uttrykk for kunnskap om målspråket norsk, og samtidig reflektere strukturer informanter kjenner fra tidligere innlærte språk. I dette delkapitlet vil jeg derfor starte med å drøfte hvilken adnominal possessiv som er mest frekvent i innputten til informantene. Jeg vil deretter ta for meg hver morsmålsgruppe og drøfte om transfer fra S1 har betydning for N2-produksjonen. Der en slik forklaring ikke er tilstrekkelig, vil jeg komme med mulige årsaker til dette. Forklaringsmodellene jeg benytter, være hentet fra Gass, Behney & Plonsky (2013) og Berggreen & Tenfjord (1999), men jeg vil også trekke inn nye studier der det blir relevant. For informantene med engelsk morsmål vil jeg komme innom fenomenene typologisk nærhet og kompleksitet, for informantene med spansk morsmål drøfte ulike forklaringsmodeller basert på språkinterne forhold og engelsk som S2. For informantene med albansk morsmål ser språkproduksjonen ut til å kunne forklares ut fra transfer, men jeg vil kontrollere for variabler som blant annet har å gjøre med typologisk nærhet. Til slutt vil jeg vende meg til forskningsspørsmålene fra innledningen og forsøke og besvare disse.

4.1 Norsk som S1: Fordelingen av prenominale og postnominale possessivpronomen i målspråket

Som nevnt i 3.3.5, er det noe overraskende at informantene i kontrollgruppen, med norsk som morsmål, produserer flere prenominale possessivpronomen (73%) enn postnominale possessivpronomen (27%). Dette er fordi det er vanlig å anse det postnominale possessivpronomenet som nøytralt og det prenominale som kontrastivt (Fábregas et al., kommer i 2019, s. 42; Faarlund et al., 1997, s. 265; Lødrup, 2012, s. 197). Antar vi at nordmenns språkproduksjon er utgangspunkt for innputten til informantene, vil det i tillegg være overraskende at N2-innlærerne i denne sammenhengen produserte postnominale possessivpronomen mer frekvent enn nordmennene i de tre N2-gruppene. For eksempel produserte informantene med engelsk som S1 så mye som 44 % av de 606 adnominale possessivpronomenene postnominalt. For å forstå disse motsigelsene vil jeg vende meg til hypotesen i Aa (2015) om separate lingvistiske systemer i talt og skriftlig norsk. Videre vil jeg argumentere for at informantene i hovedkorpus i større grad enn hovedkorpus følger normen i talt norsk når de skriver.

4.1.1 Skrift og tale som to separate lingvistiske systemer

Aa (2015) foreslår en teoretisk tilnærming til hvorfor vi finner ulike grammatiske strukturer i skrevet og talt norsk. Hovedelementet han undersøker er verbpartiklers posisjon i norsk. Den høyrelokerte partikkelen, for eksempel *John kasta hunden ut*, finner vi også i skriftlig dansk, mens den venstrelokerte partikkelen, for eksempel *John kasta ut hunden*, finner vi også i svensk. Eksemplene 1a-c viser at venstrelokert partikkel foretrekkes i talt norsk, at begge posisjonene er mulige i skriftlig norsk og at kun den høyrelokerte partikkelen er grammatisk i dansk. Ser vi på hva som er grammatisk i norske dialekter, skriftlig norsk og dansk, kan det se altså ut som om det nettopp er en mellomting av talt norsk og dansk som fungerer i skriftlig norsk.

1a. NO_{DI} (generell): Han kasta (+ut) hunden (–ut)⁴

1b. NO_{ST}: Han kasta (ut) hunden (ut)

1c. DA: Han smed (*ud) hunden (ud)

Aa (2015) mener at nordmenn lenge har alternert mellom å foretrekke den venstrelokerte partikkelen i tale og den høyrelokerte partikkelen i skrift. Han underbygger dette med Ivar Aasens anbefalinger til hvordan vi bør bruke verbpartikler i skriftlig og muntlig norsk i resultative konstruksjoner:

[...] han [Aasen, 1864] hevder at det er unødvendig å bruke den høyrelokerte partikkelen i talt norsk; i en talt resultativ konstruksjon er det passende med en trykksterk venstrelokert partikkel. Men i en skriftlig kontekst anbefaler Aasen å bruke høyrelokerte partikler i resultative situasjoner for å skille dem fra standardmønsteret med venstrelokert partikkel (Aa, 2015, s. 239–240, min oversettelse).

Aa (2015) setter variasjonen mellom den grammatiske strukturen i skrift og tale, i en større sammenheng. Det kan nemlig se til at flere grammatiske strukturer enn verbpartikkelstrukturer har ulik utbredelse i skriftlig og talt norsk. De andre grammatiske aspektene han nevner, er at infinitiv ikke kan splittes i dansk og heller ikke i bokmål: å + ikke + infinitiv (Aa, 2015, s. 240), og at V2-regelen ikke er absolutt i spørsmål med spørreord i norske

⁴ Eksemplene (1a–c) er hentet fra Aa (2015, s. 238). Tegnet + vil si at posisjonen foretrekkes, mens – markerer ikke foretrukket posisjon.

dialekter selv om det er det i bokmål; man kan si både «Kåin lika du best?» og «Kåin du lika best?» i dialekt fra Nordmøre eller andre utvalgte norske dialekter (Aa, 2015, s. 242). Med utgangspunkt i slike eksempler på grammatisk variasjon, er hypotesen til Aa (2015) at nordmenn utøver en tospråklig praksis med separate lingvistiske systemer for tale og skrift.

Funn gjort av Anderssen & Westergaard (2012), Anderssen & Westergaard (2010) og Lødrup (2012) kan underbygge en slik praksis også for de adnominale possessivpronomenene. Det kan se ut som om fordelingen mellom prenominal og postnominal possessivpronomen i norsk vil avhenge av dialekt, sjanger og om det er muntlig eller skriftlig språkproduksjon. Anderssen & Westergaard (2012;2010) undersøker fordelingen av postnominalt og prenominalt possessiv i talekorpus fra Oslo og Tromsø. I norsk talespråkkorpus (Oslo-delen), en samling av muntlig tale fra 166 voksne fra Oslo, viser det seg at 73% av de DP-interne possessivpronomenene er postnominale (Anderssen & Westergaard, 2012, s. 314). Dette er noe lavere enn en tidligere undersøkelse av Anderssen & Westergaard (2010), som fant at frekvensen av postnominale possessiv i varieteten fra Tromsø utgjorde 75%. Når det gjelder skriftspråk, har Lødrup (2012) undersøkt fordelingen i Oslo-korpusets samling av tidsskrift, ukeblader og skjønnlitteratur. I tekster fra aviser og ukeblader viste det seg at kun 22% (av 43449) av de DP-interne possessivpronomenene var postnominale, mens 47% (av 12884) var postnominale i skjønnlitterære tekster (Lødrup, 2012, s. 191, fotnote 2). I alle de skriftlige mediene i undersøkelsen forekommer prenominalt possessivpronomen like mye som, eller mer enn, det postnominalt possessivpronomen. Forskjellene i naturen til skrift og tale som Aa (2015) fremhever, kan dermed fungere som forklaring for hvorfor postnominalt possessiv var mest frekvent i muntlig norsk, mens prenominalt possessiv var mest frekvent i skriftlig norsk i funnene fra disse undersøkelsene.

Det teoretiske poenget hos Aa (2015) kan videre forklare funnene jeg har gjort i kontrollkorpus. Informantene med norsk morsmål brukte det prenominalt possessivpronomenet absolutt mest frekvent (73,1% av 644 adnominale possessiv). Dette kan tyde på at informantene med norsk som morsmål holder seg til normer for skriftspråket når de skriver tekstene for kontrollkorpus.

4.1.2 Noen faktorer som påvirker innputt hos innlærere av norsk

Berggreen & Tenfjord (1999) presenterer et psykolingvistisk perspektiv på språklæring der språk kan ses som en prosess: «Mens nybegynnere strever og leiter etter ord og formuleringer og bruker mye energi bare på å ordne det de vil ha sagt, kan viderekomne konsentrere seg om innholdet i en samtale og bruke minimal energi på å tenke på hvordan de skal formulere seg, den delen går av seg selv» (Berggreen & Tenfjord, 1999, s. 85). De mener at man automatiserer en prosess gjennom å løse en oppgave flere ganger (Berggreen & Tenfjord, 1999, s. 87). Når det gjelder eksplisitt kunnskap om norsk og automatiseringsprosesser kan norskkurs ha en påvirkning.

Innputtfaktorer kan manipuleres, f.eks. ved redigering av innputt i undervisning, slik at bestemte sider ved innputt får endret sin saliens, jf. teknikken med å utheve enkelte ord i skrift. Ved undervisning kan en også påvirke forberedelse. Innlærere kan styres mot et bestemt oppmerksomhetsfokus uten at saliensforhold er endret. Innlæreren velger selv hva som skal prioriteres i innputt, men valget er påvirket av tidligere trening [...] (Berggreen & Tenfjord, 1999, s. 101).

På norskkurs kan deltakerne bli utsatt for øvelser som går spesifikt på adnominale possessivpronomen og deres plassering i forhold til kjernenomenet. Med støtte fra kognitive teorier som den ovenfor, er det rimelig å anta at drilling i og fokus på en gitt struktur på norskkurs kan føre til automatisering. Det kan derfor være interessant å se hvordan lærebøkene i norsk presenterer adnominale possessivpronomen. I Tabell 10 under vil liten **x** markere at den pre-nominale possessivpronomen omtales som tilleggsform, og stor **X** at postnominale possessivpronomen omtales som normalstillingen. Dersom det ikke står noe i ruten, vil det si at den aktuelle formen ikke er nevnt.

Læreverk	Prenominalt possessivpronomen	Postnominalt possessivpronomen
<i>På vei – tekstbok</i> (Ellingsen & Mac Donald, 2012, s. 109)		X En oversikt vises over possessivpronomenene i norsk. Tabellen har kun postnominale possessivpronomen.
<i>Stein på Stein – tekstbok</i> (Ellingsen & Mac Donald, 2014, s. 32)		X En oversikt vises over possessivpronomenene i norsk. Tabellen har kun postnominale possessivpronomen.
<i>Norsk grammatikk – Norsk som andrespråk – Teoribok</i> (Mac Donald, 2009, s. 47–50)	x <i>Omtales som tilleggsformen, formell</i> Prenominalt possessiv har et delkapittel innad i beskrivelsen av possessiv. Her står det poengtert: «Når vi skriver mer formelt, står possessivene ofte <i>foran</i> . Det er også vanligere med foranstilt possessiv i uttrykk med abstrakt betydning som våre røtter over. Possessivene kan også stå foran når det har trykk [...] Sammen med <i>egen</i> og <i>hver</i> står possessivene foran [...]» (s. 50)	X <i>Omtales som hovedformen, dagligdags</i> Postnominale possessiv omtales og eksemplifiseres under den generelle beskrivelsen av possessiv. I delkapitlet om prenominalt possessiv omtales bruken av denne: «Når vi snakker eller skriver dagligdags språk, er det vanlig å ha possessiver etter substantivet slik som vi har sett [...]» (s. 50).
<i>Håndbok i grammatikk og språkbruk – Norsk for innvandrere</i> (Høgberg, 2012, s. 29–31)	x Prenominalt possessiv eksemplifiseres etter at postnominale possessiv er blitt presentert. Bruken omtales som «Possessivet står ofte først når det har trykk» (s. 30) og «Vi kan forsterke et possessiv med <i>egen</i> – <i>eget</i> – <i>egne</i> . Possessivet skal stå først» (s. 30).	X Tabellen som vises fram har postnominalt possessiv. «Ovenfor står possessivet etter substantivet. Det er mest vanlig på norsk. Da må substantivet ha bestemt form» (s. 30).

<p><i>Norsk grammatikk for fremmedspråklige</i> (Mac Donald, 1999, s. 25–27)</p>	<p>x</p> <p>Prenominales possessiv er omtalt til sist i kapitlet om possessiv, i sitt eget delkapittel. Forholdet mellom formell og uformell forklares: «Når vi snakker eller skriver dagligdags språk, er det vanlig å ha eiendomspronomen etter substantivet. Når vi skriver mer formelt, står det foran [...]» (s. 27).</p>	<p>X</p> <p>Postnominale possessiv som omtales og eksemplifiseres under den generelle beskrivelsen av possessiv.</p>
<p><i>Norsk er gøy</i> (Niedzielska, 2017, s. 57 og 120–121)</p>	<p>x</p> <p>DP-frasene med prenominales possessiv står i parentes under DP-frasene med postnominale possessiv (s. 57). Eksempler både med prenominalt og postnominalt possessiv vises frem (s. 121).</p>	<p>X</p> <p>Postnominalt possessiv omtales som normalen: «Eiendomsord kan stå både før og etter substantivet, men det mest vanlige på norsk er etterstilt eiendomsord» (s. 120). Forskjellen mellom adposisjonene beskrives kun grammatisk: «Når possessivet står foran/bak substantivet, må substantivet være i ubestemt/bestemt form» (s. 120, begge setningene står skrevet ut uten skråstrek og eksemplifiseres).</p>

Tabell 10: Forklaring av possessivpronomen i ulike N2-læreverk.

Resultatene fra denne stikkprøven, som jeg gjorde av læreverk og grammatikkbøker i norsk som andrespråk, peker mot at postnominalt possessivpronomen omtales som hovedmønsteret i norsk når dette læres bort til innvandrere. I lærebøkene til Ellingsen & Mac Donald, *Stein på Stein* (2014) og *På vei* (2012), presenteres kun de postnominale possessivpronomenene i tekstbøkene til elevene. Imidlertid har én av disse forfatterne, Mac Donald (2009;2012), skrevet teoribøker om norsk grammatikk. Her beskrives forskjellen mellom prenominales og postnominale possessiv som mer og mindre formelle. Det kan altså se ut til at lærebokforfatteren har en forståelse av at prenominalt possessivpronomen benyttes mer i skrift og formelt språk, men vurderer postnominalt possessivpronomen som den viktigste for andrespråksinnlærerne å lære i undervisningen. De andre to bøkene viser frem begge

strukturene og understreker formen til kjernenomenet. Postnominale possessivpronomen omtales her som *vanligst*, uten en videre spesifisering om medium.

Innputten til N2-innlærerne kan derfor være sterkt påvirket av undervisning på norskkurs og via lærebøker, og dette kan være med på å styre innlærerens oppmerksomhet (saliens) under prosessering av norsk. Postnominale possessiv synliggjøres først og mest i lærebøkene, og i noen er ikke den prenominal versjonen nevnt. Når den muntlige innputten i tillegg vil bestå av flest postnominale possessivpronomen, som vi så i 4.1.1, er det sannsynlig at innlærerne får bekreftet at denne formen nettopp er *vanligst* i norsk og reproducerer denne formen i større grad enn om de ikke hadde hatt undervisning i strukturene.

Funnene for N2-innlærergruppene i denne undersøkelsen viser at de produserer flere postnominale possessivpronomen enn kontrollgruppen med norsk som morsmål. Fordi to av informantgruppene har prenominalt possessiv som normalstrukturen i morsmålet sitt, og fordi DP-fraser med prenominalt possessivpronomen anses for å være minst komplekse, står jeg igjen med den forklaringen jeg synes virker rimeligst. Nemlig at årsaken til at N2-innlærerne produserer en større andel postnominale possessiv enn informantene med norsk morsmål, er at det er postnominale possessivpronomen som legges fokus på i norskopplæringen, og at dette bekreftes i muntlig innputt. Denne antakelsen får ekstra tyngde når jeg undersøker en håndfull lærebøker og grammatikkbøker i norsk som andrespråk der postnominale possessivpronomen synliggjøres i større grad enn prenominalt possessivpronomen.

4.2 Engelsk som S1: KAH-prediksjon og resultat

Når jeg i teoridelen presenterte strukturen for DP-fraser med adnominalt possessivpronomen i engelsk, kom det fram at det kun er én mulig intern versjon av possessivpronomenet, nemlig den foranstilte: *my car* 'min bil'. Med denne bakgrunnskunnskapen om S1 kan vi gjøre noen antakelser for hvilke former vi kan finne i N2-produksjon. Gitt transfer fra S1 kan vi forvente at det prenominalt possessivpronomenet forekommer hyppigere enn det postnominale possessivpronomenet i N2. Dersom postnominale possessivpronomen forekommer, vil det være sannsynlig med manglende definitthetsstrekk på kjernenomenet fordi det ikke finnes et slikt suffiks i engelsk. Konstruksjoner av følgende typer vil derfor være hva vi kan forvente som resultat av transfer: *min bil* / *bil min*, der førstnevnte er mest sannsynlig som resultat av transfer. Konstruksjonen **bilen min* vil ikke kunne forklares ut fra transfer dersom denne

forekommer. Konstruksjonen **min bilen* vil være usannsynlig da den ikke er riktig i mål-språket og heller ikke kan forklares som resultat av transfer fra engelsk.

Når vi sammenligner forventningene ovenfor med funnene i undersøkelsen, kan vi si at transferhypotesen resulterte både i noen korrekte og noen ukorrekte prediksjoner. En korrekt antakelse var at prenominalt possessivpronomen ville forekomme mer frekvent enn post-nominalt possessivpronomen i materialet produsert av informantene med engelsk som S1. Likevel skjedde dette ikke i stor grad; det var kun litt over halvparten, 56% av 606, av de adnominalt possessivpronomenene som var prenominalt. Det er noe overraskende at informantene med engelsk morsmål benytter seg av postnominalt possessiv i så stor grad som de gjør, med 265 postnominalt possessivpronomen (44% av 606).

Hos informantene med engelsk morsmål var det stor grad av korrekt definitthet på kjernenomen i DP-fraser med adnominalt possessivpronomen. Av DP-frasene med prenominalt possessivpronomen var det 87,6% av kjernenomenene som kunne kategoriseres som bestemt eller ubestemt, som hadde ubestemt form. Den mest frekvente formen i materialet var dermed lik strukturen i morsmålet, av typen *mitt land*. Av DP-frasene med postnominalt possessiv var det en enda større andel av kjernenomenene som hadde korrekt bestemthet; 99,8% av kjernenomenene som kunne kategoriseres som bestemt eller ubestemt, hadde kjernenomenet i bestemt form. Av de få avvikende definitthetsformene vi finner i DP-frasene med adnominalt possessivpronomen, gjelder det derfor noe overraskende flest nomen med bestemt form i DP-fraser med prenominalt possessiv. Her var det 8 (2,4% av 341) kjernenomen i bestemt form, av typen **mitt landet*. Kun 2 (0,2% av 264) av kjernenomenene i DP-fraser med postnominalt possessivpronomen var ubestemte. Ën av disse, **venninen min*, er ugrammatisk i norsk, mens det andre eksemplet, *farmor hans*, er grammatisk fordi dette er et slektskapsnomen, jf. 2.1. Disse funnene kan antyde at transfer alene ikke kan tjene som forklaringsmodell for de aktuelle strukturene i de engelskspråklige innlærernes N2-system.

4.3 Forklaringsmodell: Typologisk nærhet

Gass et al. (2013) greier ut om andrespråksteorier som baserer seg på blant annet typologisk nærhet mellom språk: "L1–L2 similarities can result in differential learning rates, different learning paths, overproduction of L1-influenced forms, and predictability/ selectivity" (s. 155). Jeg vil ta utgangspunkt i disse påstandene for å belyse den uventet høye andelen av

postnominale possessivpronomen produsert av informantene med engelsk morsmål. Forklaringen under må anses som et forslag og ses i sammenheng med resultater fra andre undersøkelser.

En innlærer med et språk som ligner norsk, vil antakeligvis ha en fordel i prosesseringen og tillæringen av målspråkstrukturer. «Det er åpenbart en fordel å kunne støtte seg på kjente mønstre [fra morsmålet sitt] dersom en rekner med at de kan fins igjen i ytringene på et nytt språk» (Berggreen & Tenfjord, 1999, s. 91, sic!). Berggreen & Tenfjord (1999) trekker videre frem et eksempel som tyder på at en N2-innlærer med kjennskap til engelsk vil ha et fortrinn i prosesseringen av norsk:

Ta en engelskkyndig norskinnlærer som hører en møbelselger si: *Den minste selger vi for fem hundre.* [...] Personen vil kjenne helt parallelle form-/innholdforbindelser (*sell-we-for-hundred*). Siden en tilsvarende ytring på engelsk ville ha en liknende struktur, gir dette også nøkler til å gjette på den syntaktiske strukturen som ligger til grunn for den norske ytringen (Berggreen & Tenfjord, 1999, s. 91).

De omtaler et slikt fortrinn som en analytisk snarvei der prosesseringskapasiteten til lytteren frigjøres.

Engelsk og norsk er typologisk like, og også genetisk nært beslektede språk. Når det er flere språktrekk som er gjenkjennelige ut fra morsmålet til den engelskspråklige innlæreren, vil dette sannsynligvis ikke bare resultere i rask innlæring av trekkene som er like, men også frigjøre kapasitet til å kunne konsentrere seg om strukturer som er forskjellige fra morsmålet.

Fordi førstespråksinformasjonen kan settes inn i det analytiske arbeidet raskt og effektivt, kan lytteren konsentrere sine oppmerksomhetsressurser om mer krevende sider ved innputt, og slik sikres en dypere og mer inngående prosessering av ytringene. Innlærere står derfor overfor nokså ulike analytiske utfordringer, alt etter den strukturelle og typologiske avstanden mellom førstespråket og andrespråket (Berggreen & Tenfjord, 1999, s. 91).

Dersom engelskspråklige informanter har et slikt fortrinn, kan det tenkes at disse, i større grad enn de andre informantgruppene, har plukket opp mer informasjon om frekvensen til pre-nominale og postnominale possessivpronomen i innputt.

Strukturer informantene opplever som vanskelig, forekommer kanskje enda hyppigere i skriftlig produksjon som kan planlegges, enn i spontan tale. Dataene fra Salomonsen (2002) viste at utvalgte kandidater for Språkprøven i muntlig og skriftlig norsk produserte få eller ingen postnominale possessiv i muntlig språkbruk, mens den samme strukturen var bedre representert i skriftlig språkbruk. I kapittel 2.2 ble det antydnet at DP-fraser med postnominalt possessivpronomen er mer komplekse enn DP-fraser med prenominalt possessivpronomen. Det er altså mulig at informanter har lettere for å produsere den mer komplekse strukturen DP-fraser med postnominalt possessiv, selv om denne ikke finnes i morsmålet, spesielt når det gjelder skriftlig, planlagt produksjon.

Det er altså mulig at informantene med engelsk morsmål har et fortrinn når de skal lære seg norsk fordi de i stor grad kan benytte seg av transfer effektivt i språkinnlæringen, som igjen kan føre til økt kapasitet til å lære seg strukturer som er ulike i morsmålet. Hos de engelskspråklige informantene vil transfer styre mot bruk av prenominalt possessivpronomen, mens postnominalt possessiv benyttes rimelig hyppig i skriftlig språkbruk fordi informantene er i gang med å lære denne strukturen i norsk. Dette kan være grunnen til at prenominale og postnominale possessivpronomen forekommer nesten halv om halvt i tekstene skrevet av informanter med engelsk som morsmål.

4.4 Spansk som S1: KAH-prediksjon og resultat

I teoridelen viste jeg at det er to mulige interne versjoner av possessivpronomenet i spansk, nemlig versjonen i prenominal stilling: *mi coche* 'min bil' og versjonen i postnominal stilling: *(un) coche mio* '(en) bil min'. Ut fra transferhypotesen er det derfor trolig at begge possessivplasseringene vil forekomme også i N2-produksjon. Definitthet for DP-frasen i spansk markeres med artikkel, og synliggjøres derfor ikke ved DP-fraser som har prenominalt possessiv som determinativ. Vi kan derfor forvente at informantene mestrer å sette kjernenomenet i ubestemt form i DP-fraser med prenominalt possessiv. Postnominalt possessiv i spansk kombineres ofte med en ubestemt artikkel *un, una* 'en, ei'. Dette er en motsetning til de samme strukturene i norsk der kjernenomenet står i bestemt form. Vi forventer dermed det ubestemte, ugrammatikalske kjernenomenet i DP-fraser med postnominalt possessiv i N2-produksjonen. Konstruksjoner av følgende typer vil derfor være hva vi kan forvente som resultat av transfer: *min bil* og *bil min*. Konstruksjonene **bilen min* og **min bilen* vil ikke kunne forklares ut fra transfer dersom disse forekommer, da bestemhetssuffiks ved kjerne-

nomenet ikke finnes i spansk. De forventede formene er altså de samme som for informantene med engelsk morsmål, med unntak av at *bil min* vil være enda mer sannsynlig som resultat av transfer for den spanskspråklige morsmålsgruppen.

De spanskspråklige N2-innlærerne produserte 433 (64%) prenominal og 245 (36%) postnominale possessivpronomen. De produserte altså flest prenominal possessivpronomen, slik som forventet ut fra transfer. I DP-fraser med postnominalt possessivpronomen er de fleste kjernenomenene satt i bestemt form, til tross for at denne konstruksjonen ofte er assosiert med ubestemt form i spansk. Vi ser i tillegg 15 eksempler på den tidligere omtalte usannsynlige formen, *min bilen* (prenominalt possessiv og kjernenomen i bestemt form). Funnene peker altså både for og i mot lingvistisk transfer fra S1.

4.5 Forklaringsmodell: frekvens i S1, prototypiskhetsvurdering og påvirkning fra engelsk som S2

Ut fra transferhypotesen er det overraskende at informantene med spansk morsmål produserer færre postnominale possessiv enn informantene med engelsk morsmål selv om det finnes postnominale possessivpronomen i spansk. Jeg vil her presentere tre faktorer som kan ha påvirkning på dette: det postnominale possessivpronomenet i spansk brukes sjeldent, kan oppleves som lite prototypisk, og strukturer fra engelsk som andrespråk oppleves muligens som mer aktuelle å støtte seg på i innlæringen av norsk.

Postnominalt possessivpronomen i spansk har en spesifikk og svært sjelden bruk sammenlignet med normalstrukturen med prenominalt possessivpronomen. Den spesifikke bruken er å vise til én blant flere eiendeler: *un amigo mio* 'en venn min' 'en venn av meg' eller en generell kategori: *es amigo mio* 'er venn min' 'han er venn av meg'. Undersøkelsen fra CREA, jf. 2.4, viser at det postnominale possessivpronomenet er mye mindre frekvent i spansk enn det prenominalt possessivpronomenet. Ut i fra dette kunne man også tenke seg at informanter med spansk morsmål skulle kunne produsere det samme forholdstallet i norsk: 97% prenominalt possessivpronomen og 3% postnominale, eller at strukturen kun blir overført til N2 i de tilfeller en spanskspråklig innlærer ønsker å uttrykke et tilsvarende spesifikt forhold mellom possessor og possessum.

En forlenget hypotese av den ovenfor kan være at de spanske informantene automatisk vil anta at strukturen fra morsmålet med postnominalt possessiv er særegen for spansk, og at denne strukturen dermed ikke fungerer som utgangspunkt for transfer overhodet. Berggreen & Tenfjord (1999, s. 222) viser til en rekke studier der andrespråksinnlæreren ser ut til å foreta en underbevisst vurdering av hvilke morsmålstrekk han eller hun anser som sannsynlige i S2. «Denne vurderingen ser ut til å kunne beskrives som en slags prototypiskhets-vurdering [...]. Former som oppfattes som lite prototypiske, overføres ikke» (Berggreen & Tenfjord, 1999, s. 222). Resultatet av dette kan være at postnominalt possessiv ikke reelt sett fungerer som utgangspunkt for transfer i innlæringen av norsk, fordi den oppleves som lite prototypisk. De tilfellene av postnominalt possessiv som finnes i materialet, kan da være et resultat av innlæring, og ikke av transfer av strukturen med postnominalt possessivpronomen i spansk. Prototypiskhetsvurderingen kan muligens forsterkes ved at de fleste informantene har kjennskap til engelsk, og dermed har erfaring med at kun det prenominalt possessivpronomenet fører til positiv transfer i dette andrespråket.

Betydningen av engelsk som S2 kan også vise seg på andre måter. Typologisk nærhet mellom språk viser seg å ha betydning for hvilket av språkene en andrespråksinnlærer kjenner, som brukes som utgangspunkt for transfer i innlæringen av et nytt språk. Gass et al. (2013, s. 139) viser til en studie utført av finsktalende som lærer seg engelsk, men som også har svensk som sitt andrespråk. Her fant man at svensk var utgangspunkt for transfer til engelsk (ibid). Dette viser at et andrespråk kan fungere som utgangspunkt for transfer til et annet andrespråk. Videre viser en annen studie at tospråklige finner med svensk som sitt førstespråk og finsk som sitt andrespråk, også støttet seg til svenske strukturer i innlæringen av engelsk (ibid). Dette funnet tyder på at språkinnlæreren har en tanke om hvilket av språkene hen kjenner, som vil være mest nyttig å ta utgangspunkt i: «This is attributed to the similarities that exist between Swedish and English and the lack of similarities between Finnish and English» (Gass et al., 2013, side 139). En mulig teori er derfor at informantene med spansk morsmål ikke overfører det postnominale possessivpronomenet fordi de heller benytter seg av transfer av strukturen DP-fraser med prenominalt possessivpronomen fra andrespråket engelsk.

De tre faktorene jeg har nevnt, er at DP-fraser med postnominalt pronomen er sjelden i spansk, at informantene muligens ikke overfører strukturen med postnominale DP-fraser, fordi de instinktivt anser denne som mindre sannsynlig i andre språk, og innflytelse fra et andrespråk som ligger nærmere norsk (engelsk). Nå er det jo slik at informantene i ASK tar

språkprøve på B1- og B2-nivå som er et mellomnivå i norsk. På grunn av at postnominale possessiv presenteres i ressurser for norskkurs og er frekvent i talt norsk (se 4.1.2), antar jeg at informantene må ha oppfattet av det finnes postnominale possessivpronomen i norsk. Likevel kan en eller flere av de nevnte faktorene føre til at informantene med spansk morsmål produserer færre postnominale possessivpronomen i norsk enn engelske informanter.

4.6 Albansk som S1: KAH-prediksjon og resultat

I teoridelen viste jeg at postnominalt possessiv er normalstillingen i albansk. I disse frasene vil kjernenomenet stå i bestemt form. Det er også noen DP-fraser som kan ha prenominalt possessivpronomen, men det gjelder kun for possessivpronomen i første- og andreperson, entall, kombinert med slektskapsnomen. I disse frasene vil kjernenomenet ha ubestemt form. Gitt transfer forventer vi dermed at informantene med albansk som morsmål vil produsere flest DP-konstruksjoner av typen med postnominalt possessiv og kjernenomen i bestemt form. I DP-frasene med postnominalt possessivpronomen har kjernenomenet et suffiks som blant annet viser bestemthet. Derfor er det forventet at de vil ha høyest grad av beherskelse av bestemt form på kjernenomen i DP-fraser med postnominale possessivpronomen i N2.

Sammenlignet med de andre morsmålsgruppene, var det de albanskspråklige innlærerne som produserte størst andel av postnominale possessiv-pronomen og hadde færrest avvik når det gjaldt definittetsmorfologi ved kjernenomen. Likevel var det ikke mer enn 53 % av 434 adnominale possessivpronomen som var postnominale. Sammenligner vi med de 44% av 606 hos informanter med engelsk morsmål og 36% av 677 hos informanter med spansk morsmål, kan dette likevel være nok til å si at morsmålsinnflytelse har en påvirkning. Supplerende forklaringsmodeller vil bli presentert nedenfor.

4.7 Albansk som S1: Positiv transfer eller fravær av transfer?

Et uoppklart aspekt ved S1-transfer er om morsmålet til innlæreren har mer eller mindre innflytelse på andrespråket når det har typologisk nærhet til målspråket (Jarvis, 2000, s. 247). Den originale KAH antok at større språklig avstand ville føre til høyere grad av innflytelse fra S1 (Jarvis, 2000, s. 247), mens empiriske undersøkelser fra 70-og 80-tallet har vist det motsatte: "[Disse studiene viste at] likheter heller enn forskjeller mellom S1 og S2 førte til flere tilfeller av S1-innflytelse" (Jarvis, 2000, s. 247–248). Med denne informasjonen til

grunn, kan tidligere antakelser om at uvante former mestres best av informanter med morsmål som ligner målspråket, få en ny vinkling.

Albansk, engelsk og spansk er alle språk innen den indoeuropeiske språkfamilien (for albansk, se Næss, 2011, s. 243), men kun engelsk er gruppert sammen med norsk i den germanske undergruppen. Albansk har derfor mindre typologisk likhet med norsk enn engelsk. Når det gjelder DP-fraser med adnominalt possessiv, er likevel albansk det språket som ligger nærmest normen i talt norsk der postnominale possessiv er mest frekvente og kombineres med kjernenomen i bestemt form (se kapittel 4.1). Det er også denne morsmålsgruppen som har færrest avvik for kjernenomen i DP-fraser postnominalt possessivpronomen. Resultatene fra den albanskspråklige informantgruppen, ser derfor ut til å kunne forklares som positiv transfer fordi strukturene de produserer mest av, finnes også i albansk.

En annen forklaringsmodell kunne være å si at transfer er mindre tilstede for denne gruppen, fordi det er større typologisk distanse mellom morsmål og målspråk. Det er altså ikke nødvendigvis positiv transfer av strukturer som er årsaken til at språkproduksjonen blir målspråkslik. Derimot kan det hende at innlærergruppen i mindre grad støtter seg til morsmålet når de skal lære seg norsk, og derfor også lærer seg de målspråkslike strukturene. En studie gjort av Ragnhildstveit (2017) kunne underbygge en slik forklaring. Hun undersøker transfer av et fenomen som ikke er likt i morsmålet og målspråket, til forskjell fra min studie. Her mestrer innlærergruppen med vietnamesisk, et språk med stor typologisk avstand til norsk, grammatisk kjønn i norsk svært godt. Den vietnamesiskspråklige innlærergruppen har mer korrekt genusføring enn andre innlærergrupper som har grammatisk kjønn i sine morsmål (Ragnhildstveit, 2017, s. 47). Hun foreslår at stor typologisk distanse mellom morsmål og målspråk kan slå positivt inn på korrekthet (ibid). Vel og merke vietnamesisk et språk i den austroasiatiske språkfamilien Næss (2011, s. 261), som tilsier enda større typologisk avstand til norsk enn albansk. Videre er begrunnelsen hennes bunn i at innlæreren «ikke kan støtte seg på [...] grammatiske strukturer i morsmålet for å oppnå kommunikative mål» (Ragnhildstveit, 2017, s. 47), men dette er ikke tilfelles for albanske innlærere som nettopp har den aktuelle grammatiske strukturen i morsmålet. Dermed virker det rimelig å se bort fra forklaringen om typologisk avstand, som igjen gir støtte til forklaringen om at de albansktalende informantene får utbytte av positiv transfer i innlæringen av norsk.

Når det gjelder fordelingen av prenominalt og postnominalt possessivpronomen, kan man stille spørsmål om hvorfor N2-innlærerne med albansk som morsmål ikke produserer enda flere postnominale possessivpronomen enn det de gjør. Det er tross alt en rimelig stor andel av ytringene i datamaterialet som har prenominalt possessivpronomen, 47% av 434. Vi har også sett at den postnominale strukturen er den som blir undervist i på norskkurs, og som ser ut til å være mest frekvent i muntlig innputt. Blant forklaringsmodellene vi da står igjen er (a) at de albanske innlærerne benytter engelsk som ressurs, likt de spanske innlærerne, (b) at de albanskspråklige innlærerne får mer innputt fra skriftlig materiale enn de andre innlærerne, (c) at denne innlærergruppen vil benytte den minst komplekse strukturen, prenominalt possessiv, i konkurranse med formen som er utgangspunkt for transfer, postnominalt possessiv, eller (d) at de albanske innlærerne også har DP-konstruksjonen med prenominalt possessiv, som i spesialtilfeller kan forekomme i albansk (jf. 2.5), som utgangspunkt for transfer.

4.8 Svar på forskningsspørsmål

La oss nå se på forskningsspørsmålene fra innledningen. Det første var:

(I) Har morsmål betydning for valg av prenominalt eller postnominalt possessivpronomen i norsk som andrespråk?

Svaret her ser ut til å være ja, i noen grad. For det første kan vi se på om adnominal possessivposisjon fra morsmålet blir overført til norsk. Det er signifikante forskjeller mellom ytterpunktene i undersøkelsen, nemlig informantene med spansk morsmål og informantene med albansk morsmål. Informantene med spansk morsmål har prenominalt possessiv som normalstruktur i morsmålet, og er også den informantgruppen som produserer flest av denne strukturen i N2. Informantene med albansk som morsmål har postnominalt possessiv som normalstrukturen i morsmålet, og er også den informantgruppen som produserer størst andel av denne strukturen i datamaterialet. Dette kan tyde på at morsmålsstrukturen i noen grad blir overført til andrespråket norsk.

For det andre har morsmålet betydning ut fra hvor likt det er norsk også på andre aspekter enn det aktuelle språktrekket. Engelsk er det språket i undersøkelsen som har mest typologisk nærhet med norsk, og disse informantene ser ut til å produsere de to frasetypene nærmest i like stor grad. I datamaterialet kan vi se at noen av de engelskspråklige informantene benytter seg av possessiv på begge sider av nomenet samtidig, som kan antyde at disse N2-innlærerne er i en prosess der de begynner å bruke DP-fraser med postnominale possessivpronomen, men

fortsatt har den prenominalstrukturen integrert i sin grammatikk. Man kan derfor si at et typologisk nærmere morsmål letter innlæringen av selv kompliserte strukturer i norsk som ikke finnes i førstespråket til informanten. Disse nye strukturene er muligens enda lettere for informanten å produsere skriftlig enn muntlig.

Det andre forskningsspørsmålet var:

(II) Mestrer N2-innlærere med engelsk, spansk og albansk morsmål å sette kjernenomenet i ubestemt form i DP-fraser med prenominalt possessivpronomen, og kan grad av mestring forklares gjennom transfer fra morsmålet til informantene?

Den første delen av spørsmålet kan besvares bekreftende. Funnene viser rimelig høy grad av ubestemt form for kjernenomenet i DP-fraser med prenominalt possessivpronomen for alle informantgruppene. Hypotesen var at transfer av manglende definitthetsuffiks ville forekomme hos informantene med engelsk og spansk morsmål, men denne vil i stor grad kunne avkrefte for N2-innlærere på dette nivået. Dette kan komme av at alle informantene har definitthet i morsmålet, selv om bestemthet kun markeres med determinativ i engelsk og spansk og ikke ved suffiks i tillegg som i norsk og albansk

Det var 28 avvikende former når det gjaldt bestemthet ved kjernenomenet i DP-fraser med prenominalt possessivpronomen: 15 av disse bestemte kjernenomenene var produsert av informantene med spansk morsmål, 8 som var produsert av informantene med engelsk morsmål og 5 var produsert av informantene med albansk morsmål. Av de få tilfellene av avvikende bestemthet, er det dermed de albanskspråklige informantene som har færrest feil. Dette kan ses i sammenheng med at de albanske informantene produserte færrest DP-fraser med adnominalt possessivpronomen totalt sett, men det kan også forklares med utgangspunkt i transfer.

Det tredje forskningsspørsmålet var:

(III) Mestrer N2-innlærere med engelsk, spansk og albansk morsmål å sette kjernenomenet i bestemt form i DP-fraser med postnominalt possessivpronomen, og kan grad av mestring forklares gjennom transfer fra morsmålet til informantene?

Funnene antyder at de aktuelle N2-innlærere mestrer å sette kjernenomenet i bestemt form, med noen få unntak. Jeg tror dette kommer av at alle informantspråkene har bestemt form som et kjent konsept, selv om man i spansk og engelsk ikke markerer bestemthet med et suffiks ved kjernenomenet. Det er også en mulig årsak at det er den postnominalformen som

blir presentert og pugget på norskkurs, slik at informantene er tryggest på denne formen. En eller begge disse hypotesene vil i så fall kunne forklare hvorfor det var flere tilfeller av bestemt kjernenomen i DP-fraser med prenominalt possessiv, enn det var tilfeller av ubestemt kjernenomen i DP-fraser med postnominalt possessiv.

At de tre språkene i undersøkelsen har bestemt form i morsmålet, vil kunne ses i sammenheng med at de stort sett har riktig definitthet for kjernenomenet i DP-fraser med adnominalt possessiv i norsk. De språklige forskjellene på morfologisk nivå viser seg derimot å ikke utgjøre en signifikant forskjell. Likevel kan man bite seg merke i at de albanske informantene, som benytter seg av bestemthetssuffiks i morsmålet, produserer tilnærmet ingen ubestemte kjernenomen i DP-frasene med postnominalt possessiv. Dette kan antyde at disse informantene faktisk har nytte av positiv overføring av morsmålsstrukturen på dette punktet, men større datamengde trengs for eventuelt å bekrefte dette. Det ville antakeligvis ha vært andre, og mer reliable, resultater dersom en av informantgruppene i undersøkelsen ikke hadde bestemt form overhodet i morsmålet.

4.9 Et kritisk blikk på studien

Tidligere har jeg omtalt ulike teorier om andrespråkstilegnelse, og sett på hvordan disse til dels er motstridige og til dels konsentrerer seg om ulike aspekter ved språklæring. Ved å ta flere mulige forklaringsmodeller i betraktning, håper jeg å bidra til en studie som forener flere språksyn og teorier. Blant disse er innputt, kompleksitet, påvirkning fra andrespråket engelsk og typologisk nærhet. Språklæring er en kompleks prosess, og det som kan se ut som transfer i én omgang, kan også forklares på andre måter.

En side ved studien som både kan ses som en styrke og en svakhet, er inndelingen av morsmålsgrupper med strukturer i morsmålet som kan gi ulike utgangspunkt for transfer når det gjelder possessivposisjon. Det positive er at forventet transfer er ikke lik for hver gruppe, og transfer kan derfor fungere som forklaringsmodell på punkter der morsmålsgruppens produksjon skiller seg fra hverandre. Likevel er det noen ganger vanskelig å vite om det er transfer som er årsaken til den aktuelle produksjonen, eller om det er andre faktorer. I tillegg er det ikke sikkert at avgrensingen til interne possessivpronomen er valid. Det er mulig at eksterne possessivkonstruksjoner kan føre til transfer, selv om jeg har sett meg nødt til å se bort fra slike strukturer i oppgaven.

I undersøkelsen har jeg sett bort fra sosiale faktorer og individuell språkbruk. For eksempel kan det ha noe å si hvilken sosioøkonomisk status informantene har, geografisk bosted i Norge, eller andre sosiale faktorer. Det kan tenkes at slike faktorer korrelerer med morsmålsbakgrunn og kanskje er det andre aspekter enn transfer ved morsmålsgruppene som gjør at de produserer en ulik andel prenominal og postnominal possessivpronomen. Et siste alternativ kan være tilfeldig variasjon. Det kan være tilfeldig at fordelingen av prenominal og postnominal possessivpronomen ikke er lik for hver morsmålsgruppe. Det kunne ha vært interessant å undersøke om variasjonen mellom prenominal og postnominal possessiv viste seg hos den individuelle informant (intraindividuell variasjon) eller kun mellom informanter (interindividuell variasjon). På denne måten ville punkt (a) hos Jarvis (2000), «Intra-L1-group Homogeneity Hypotesesis», kunne ha blitt drøftet enda bedre.

5 Konklusjon

Mange av de direkte konklusjonene i oppgaven er å finne i delkapittel 4.3, der jeg gir en oppsummering og svarer på forskningsspørsmålene mine. I denne delen vil jeg diskutere kort mer allmenne konklusjoner og gi forslag til videre forskning.

Resultatene viser at overføring av morsmålsstrukturer ikke er tilstrekkelig for å forklare hva informantene gjør i mellomspråket, men at også teorier om typologisk nærhet, kompleksitet og innputt kan fungere som forklaringsmodeller. Informantene med engelsk som morsmål, et språk som er nært beslektet med norsk, produserte i stor grad former som ikke var morsmålslike. Mer nøyaktig produserte de 44% av de adnominale possessivpronomenene i postnominal posisjon, selv om slike står i prenominal posisjon i morsmålet. Informantene med spansk som morsmål, et språk med mer typologisk avstand til norsk, produserte derimot større grad av strukturen som lignet normalstillingen til possessivpronomenet i deres eget morsmål. De spanskspråklige innlærerne av norsk produserte 64% av de adnominale possessivpronomenene i prenominal posisjon. Jeg har foreslått at dette kan ha å gjøre med at de fleste informantene har engelsk som andrespråk, og dette kan påvirke deres høye bruk av prenominalt possessivpronomen i norsk. De albanskspråklige N2-innlærerne produserte 53% av de adnominale possessivpronomenene i postnominal posisjon. Dette er også den strukturen som brukes i deres morsmål. Det kan derfor se ut som om transfer, i betydningen nærmest direkte overføring av en struktur fra førstespråket til andrespråket, kan være en av flere mekanismer som virker inn på et L2-system.

Informantene med albansk som førstespråk var gruppen som hadde færrest avvikende former når det gjaldt definittheten til kjernenomenet. Årsaken til dette kan være positiv transfer, fordi bestemthet markeres på samme måte i albansk og norsk, med et suffiks festet ved kjerne-nomenet, og dette skjer i DP-fraser med postnominalt possessivpronomen i begge språkene. En alternativ forklaring er at et S1 som har typologisk avstand til S2 vil føre til at S2-innlæreren produserer større grad av korrekte former fordi de vil være mer kritiske til å benytte morsmålslike strukturer i andrespråket: De forventer kanskje ikke at transfer vil føre til grammatisk riktige strukturer i målspråket, fordi de kan se at det i mange tilfeller er betydelige språklige forskjeller mellom morsmål og målspråk. For å eventuelt bekrefte denne implikasjonen er det nødvendig med ytterligere studier.

Min undersøkelse har dermed bidratt til feltet norsk som andrespråk, nærmere bestemt om morsmålsinnflytelse på N2-produksjon når det gjelder valg av possessivpronomenets DP-interne plassering og mestringen av bestemt form for kjernenomen som inngår i slike fraser. Det kan se ut som om førstespråk har betydning for hvilke strukturer som blir produsert, men ikke alltid ved at disse strukturene overføres direkte fra morsmålet. Andrespråksinnlærere benytter seg av ulike strategier basert på hvilket morsmål de har. På denne måten kan man si at morsmålsinnflytelse er avgjørende for innlæringen av et andrespråk. Informanter med morsmål som ligger nært målspråket, stoler muligens mer på at transfer vil fungere med positivt resultat, og legger raskere merke til det dersom trekk avviker fra morsmålet siden det er færre av disse totalt sett. Informanter med et morsmål med større typologisk avstand til norsk, vil muligens benytte seg av engelsk som andrespråk som ressurs i innlæringen, og i større grad støtte seg til mindre komplekse strukturer, samtidig som strukturer fra morsmålet kan være utgangspunkt for transfer.

Det er antakeligvis et samspill av flere faktorer som resulterer i den språkproduksjonen N2-innlærerne til slutt produserer. Morsmålsinnflytelse er derfor en faktor som ikke kan ses på isolert sett. På den andre siden kan denne undersøkelsen støtte opp om at transfer heller ikke bør være en faktor som neglisjeres i andrespråksforskningen, da noen av funnene i N2-produksjonen ser ut til å ha en sammenheng med S1. Ytterligere forskning trengs for å undersøke om dette gjelder også for andre morsmålsgrupper og andre språktrekk.

Forhold som jeg ikke har hatt plass til å inkludere i oppgaven, men som datamaterialet kunne ha vært godt eget til å si noe om, er blant annet funksjonell variasjon, refleksiv form og lingvistisk kompleksitet.

Når det gjelder funksjonalitet ser jeg flere mulige perspektiver. På den ene siden kunne det være aktuelt å se på om N2-innlærerne bruker DP-frasen kontrastivt eller ikke, altså om informantene bruker det prenominale og det postnominale possessivpronomenet med ulike funksjoner. På den andre siden om informantene benytter seg av possessivpronomen i sammenhenger der vi ville brukt bestemt form i norsk. Dette siste punktet vil jeg forklare nærmere.

Næss (2011) forklarer at mange språk gjør forskjell mellom avhendelig eiendom, ting man kan skaffe seg eller kvitte seg med, og uavhendelig eiendom, noe man har permanent enten

man vil eller ikke (s. 132). I norsk og engelsk gjøres det forskjell på disse. Uavhengelig eiendom, som kroppsdel og personlige eiendeler, omtales ofte med bestemt form i norsk, for eksempel *armen*, men med bruk av possessivpronomen i engelsk, for eksempel *my arm* ‘min arm’ (Hasselgård et al., 2012, s. 45). I datamaterialet jeg har samlet inn fra ASK-korpuset, finnes det flere eksempler på at informanter med engelsk morsmål benytter seg av normen i engelsk for slike nomen. *Nesen, fingeren* og *urinblæren* i (1a-c) er permanente deler av personen som er referenten for pronomenet, og det vil derfor være naturlig å bruke bestemt form i norsk. Dette kan være evidens for funksjonell transfer.

1a. hvis de er svart uhøflige må mann minst prøve. Eksempler kunne være å spytte, Kaste søpel på gatene er pelle *nesen sin* i publikum (22E).

1b. Jeg kan ikke pekke *fingeren min* på det (163E)

1c. Han har kreft i *sin urinblære* (E315)

Fabricius-Hansen et al. (2017) undersøker refleksiv form i andrespråkstilegnelse, med utgangspunkt i komparative analyser mellom possessivsystemer i ulike språk. Flere av ytringene i mitt datamateriale viser overproduksjon eller underproduksjon av refleksiv form. For eksempel produserer informanter med engelsk morsmål, et språk som ikke har en egen refleksiv form for possessivpronomenet, begge feiltypene: *Alle canadiere har deres egne syn på kjønnsfordelinger* (E6) som mangler refleksiv form, og *Bomiljøet sitt må være et flott sted som man trives godt i* (15E) der refleksiv form blir brukt i subjekt, selv om dette ikke er grammatisk i norsk (dette kan være mulig i dialektal variasjon). I albansk finnes det refleksive possessivpronomen, mens i spansk og engelsk gjør det det ikke. Det kunne derfor ha vært aktuelt å sammenligne disse morsmålsgruppene bruk av refleksive possessivpronomen, eller mangel på disse, i norsk som andrespråk.

Jeg har i tillegg oppdaget tendenser til at informantene produserer fraser med forskjellig grad av lingvistisk kompleksitet. Med lingvistisk kompleksitet mener jeg her at frasene har flere ledd innad i DP-frasen, for eksempel bruk av attributive adjektiv. Et eksempel på dette er: *vår første og kanskje vår største ansvar* (S16) produsert av en spansk innlærer. Frasen har flere ledd sammenlignet med en DP-frase med kun possessivpronomen og kjernenomen. Her er det individuelle forskjeller mellom informantene, men det kan se ut til at informantene med albansk morsmål produserer færre komplekse fraser enn informanter med engelsk morsmål i datamaterialet. En aktuell studie kunne derfor være å undersøke følgende forhold: om

typologisk nærhet fremmer variasjon og lingvistisk kompleksitet i andrespråket, mens typologisk distanse fremmer korrekthet, men igjen et snevrere vokabular og mindre lingvistisk kompleksitet. Datamaterialet kunne være godt egnet til å si noe om dette.

Litteraturliste

- Altenberg, B. & Granger, S. (2002). Recent trends in cross-linguistic lexical studies. I B. Altenberg & S. Granger (Red.), *Lexis in contrast: corpus-based approaches* (s. 3—50). Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.
- Anderssen, M. & Westergaard, M. (2010). Frequency and economy in the acquisition of variable word order. *Lingua*, 120(11), 2569—2588.
- Anderssen, M. & Westergaard, M. (2012). Tospråklighet og ordstilling i norske possessivkonstruksjoner. *Norsk lingvistisk tidsskrift*, 30(2), 310—337.
- ASK – Norsk andrespråkskorpus. Hentet fra <http://clarino.uib.no/ask/ask>
- Berggreen, H. & Tenfjord, K. (1999). *Andrespråkslæring*. Oslo: Ad notam Gyldendal.
- Buchholz, O. & Fiedler, W. (1987). *Albanische Grammatik*. Leipzig: VEB Verlag Enzyklopädie.
- Carlsen, C. (2006). Lekfolks og fagfolks toleranse for aksentpreget norsk. I H. Sandøy & K. Tenfjord (Red.), *Den nye norsken? Nokre peilepunkt under globaliseringa* (s. 295—315). Oslo: Novus forlag.
- Eguren, L. (2018). Evaluative prenominal possessives in Spanish. *Borealis: An International Journal of Hispanic Linguistics*, 7(1), 1—26.
- Eide, K. M. & Busterud, G. (2015). Kompetanse og performanse — kunnskap og produksjon. I K. M. Eide (Red.), *Norsk andrespråksyntaks* (s. 19—59). Oslo: Novus forlag.
- Ellingsen, E. & Mac Donald, K. (2012). *På vei: tekstbok*. Oslo: Cappelen Damm.
- Ellingsen, E. & Mac Donald, K. (2014). *Stein på stein: tekstbok* (4. utg.). Oslo: Cappelen Damm.
- Fábregas, A., Anderssen, M. & Westergaard, M. (kommer i 2019). Complexity and word order — a comparison of Norwegian and Spanish L1 acquisition of possessive constructions. *Journal of Comparative Germanic Linguistics*.
- Fabricius-Hansen, C., Helland, H. P. & Pitz, A. P. (2017). An L2 perspective on possessives — contrasts and their possible consequences. *Oslo Studies in Language*, 9(2), 3—39.
- Faarlund, J. T. (2003). Når alle informanter er døde. I J. B. Johannessen (Red.), *På språkjakt: problemer og utfordringer i språkvitenskapelig datainnsamling* (s. 5—30). Oslo: Unipub forlag.
- Faarlund, J. T., Lie, S. & Vannebo, K. I. (1997). *Norsk referansegrammatikk*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Gass, S. M., Behney, J. & Plonsky, L. (2013). *Second language acquisition: an introductory course* (4. utg.). New York: Routledge.
- Golden, A. & Tenfjord, K. (2015). Tverrspråklig innflytelse i skriftlige innlærertekster. I A. Golden & E. Selj (Red.), *Skriving på norsk som andrespråk: vurdering, opplæring og elevenes stemmer* (s. 183—200). Oslo: Cappelen Damm akademisk.
- Hagen, J. E. (2002). *Norsk grammatikk for andrespråkslærere* (2. utg.). Oslo: Gyldendal akademisk.

- Hasselgård, H., Johansson, S. & Lysvåg, P. (2012). *English grammar: theory and use* (2. utg.). Oslo: Universitetsforlaget.
- Husby, O. (1999). *En kort innføring i albansk*. Trondheim: Tapir.
- Høgberg, E. (2012). *Håndbok i grammatikk og språkbruk: Norsk for innvandrere* (2. utg.). Bergen: Fagbokforlaget.
- Jarvis, S. (2000). Methodological Rigor in the Study of Transfer — Identifying L1 influence in the Interlanguage Lexicon. *Language Learning*, 50(2), 245—309. <https://doi.org/10.1111/0023-8333.00118>
- Jarvis, S. & Pavlenko, A. (2008). *Crosslinguistic influence in language and cognition*. New York: Routledge.
- Johannessen, J. B. (2003). Forord. I J. B. Johannessen (Red.), *På språkjakt: problemer og utfordringer i språkvitenskapelig datainnsamling* (s. 1—4). Oslo: Unipub forlag.
- Johansson, S. & Lysvåg, P. (1987). *Understanding English grammar — Part II: A closer view*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Julien, M. (2005). *Nominal phrases from a Scandinavian perspective*. Amsterdam: John Benjamins Publishing Company.
- Kulbrandstad, L. A. & Ryen, E. (2018). Hvordan læres et andrespråk? — Overordnede perspektiver. I A.-K. H. Gujord & G. T. Randen (Red.), *Norsk som andrespråk: perspektiver på læring og utvikling* (s. 27-51). Oslo: Cappelen Damm akademisk.
- Lado, R. (1957). *Linguistics across cultures: applied linguistics for language teachers*. Ann Arbor, Michigan: The University of Michigan Press.
- Lødrup, H. (2012). Forholdet mellom prenominal og postnominal possessive uttrykk. I H.-O. Enger, K. I. Vannebo & J. T. Faarlund (Red.), *Grammatikk, bruk og norm: festskrift til Svein Lie på 70-årsdagen 15. april 2012* (s. 189—204). Oslo: Novus Forlag.
- Mac Donald, K. (1999). *Norsk grammatikk for fremmedspråklige* (2. utg.). Oslo: Cappelen Forlag.
- Mac Donald, K. (2009). *Norsk grammatikk: Norsk som andrespråk: Teoribok*. Oslo: Cappelen Damm.
- Niedzielska, A. (2017). *Norsk er gøy*. Frogner: Koselig Læring.
- Næss, Å. (2011). *Global Grammatikk: Språktypologi for språklærere*. Oslo: Gyldendal Akademisk.
- Olsen, A. (2012). *En syntaktisk analyse av DP-interne possessiver i norsk*. Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, Trondheim.
- Ragnhildstveit, S. (2017). *Genus og transfer når norsk er andrespråk: tre korpusbaserte studier*. Universitetet i Bergen, Bergen.
- Salomonsen, L. E. (2002). Substantivfraser i norsk som andrespråk på et mellomnivå. *Nordica Bergensia*, 26, 211—220.
- Schütze, C. T. (2011). Linguistic evidence and grammatical theory. *Wiley Interdisciplinary Reviews: Cognitive Science*, (2), 206—221.

- Selinker, L. (1966). *A psycholinguistic study of language transfer*. Washington D.C.: Georgetown University.
- Tenfjord, K., Hagen, J. E. & Johansen, H. (2009). Norsk andrespråskorpus (ASK) — design og metodiske forutsetninger. *NOA: Norsk som andrespråk*, 25(1), 52—81.
- Turano, G. (2002). On Modifiers preceded by the Article in Albanian DPs. *ResearchGate*, 12.
- Aa, L. I. (2015). *The grammar of verb-particle constructions in spoken Norwegian*. Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, Trondheim.
- Åfarli, T. A. (2015). UG-basert andrespråksteori og syntaktisk struktur. I K. M. Eide (Red.), *Norsk andrespråkssyntaks* (s. 59—94). Oslo: Novus forlag.

VEDLEGG 1: DP-fraser med prenominal possessivpronomen i N2 hos informanter med engelsk morsmål

- Antall: 341
 - Tabell 1: Ubestemt kjernenomen: 329
 - Tabell 2: Bestemt kjernenomen: 8
 - Tabell 3: Ubestemmelig definitthet: 4
 - Tabell 4: Elliptisk substantiv: 3

KODE	POSSESSIV	NOMEN
E3	sitt	tid
E5	deres	barn
E7	deres	barn
E8	min	jobb
E9	sitt	hjem
E10	hans	sorg
E11	deres	språk
E12	deres	hoved prioriteter.
E13	min	språkkunnskap
E14	mitt	barndom
E15	deres	utseende og vekt
E16	sitt	behov for sukker og fett
E17	deres	favorit aksjon aksjon
E18	deres	produkter
E19	deres	spisevaner
E20	sin	stue
E21	deres	identitet
E24	min	vedkommende
E28	ditt	hjemmeland
E31	mitt	kultur
E33	deres	kultur
E34	mitt	kultur
E35	ditt	barn
E36	din	menning
E38	deres	venner eller kjærlighet
E39	min	tenkelse
E40	hennes	mobiltelefon
E42	deres	barn
E43	deres	barn
E44	mitt	liv
E45	sitt	barndom
E46	vårt	kunnskap
E48	VORT	FRITID
E50	hennes	prestasjon
E51	våre	tanker
E52	deres sine	forhold
E53	deres	usikkerhet
E54	deres	forståelse
E55	Min	mening

E56	sine	venner
E57	Din	helsetilstand
E59	vår	helse
E61	vårt	samfunn
E63	våre	følelser
E64	vårt	samfunn
E68	vårt	samfunn
E72	deres	erfaring
E73	vår	helse
E74	min	mening
E76	min	mening
E77	sin	familie
E79	sin	pris
E81	deres	liv
E83	vårt	samfunn
E84	våre	politikere
E85	min	situasjon
E86	våre	universiteter
E87	deres	syn
E88	min	mening
E91	mitt	hjemland
E92	vår	verden
E93	vårt	sinn
E94	vår	hverdag
E95	våre	barn
E96	mitt	syn
E98	sine	foreldere
E99	sine	arbeidere
E100	min	sønn
E101	din	mening
E102	hverandres	svartjenester
E103	min	datter
E104	sitt	liv
E105	sitt	behov
E108	vår	utvikling
E110	Min	erfaring
E111	min	del
E112	Mitt	råd
E114	min	mening
E115	Min	arbeidsgiver
E117	mitt	hjemland
E118	mitt	syn
E119	Mitt	syn
E120	sine	barn
E121	sine	behov
E122	din	vei
E123	vår	smerte
E125	deres	støy
E126	min	mening
E127	sin	identitet

E128	min	mann
E129	mitt	hjemland
E130	deres	land
E132	min	del
E133	min	mening
E135	min	mening
E136	min	mening
E137	min	mann
E138	vår	sønn
E139	Min	mann
E140	min	mann
E141	vår	sønn
E143	deres	kultur
E144	sitt	folk
E145	min	mening
E146	min	generasjon
E147	vårt	selvbilde
E148	min	mening
E149	min	mening
E150	våre	biler
E151	min	mening
E152	min	påstand
E153	hennes	stolthet
E154	sin	del
E155	vårt	samfunn
E156	min	mening
E157	vårt	samfunn
E158	min	mening
E159	min	erfaring
E160	min	mening
E161	min	menning
E162	min	beste vennine
E164	ditt	liv
E165	sine	medmennesker
E166	mitt	liv
E167	mine	venner
E169	min	mening
E170	Vårt	miljø
E171	våre	handlinger
E175	min	mening
E176	sine	kunnskaper
E177	sine	foreldre
E178	vårt	samfunn
E180	min	menning
E181	våre	liv
E182	vårt	samfunn
E183	sine	røtter
E184	min	oppdragelse
E185	min	mening
E186	Min	mening

E187	min	mening
E188	min	mor
E190	vår	plass
E193	Min	erfaring
E194	Min	mening
E195	vårt	samfunn
E198	våre	lesevaner
E199	min	far
E200	min	mening
E203	sin	helhet
E204	min	forståelse
E205	hennes	jakt
E206	deres	sted
E207	vår	livsstil
E208	sitt	hjem
E209	sine	opplevelser
E211	mine	tanke
E212	min	menning
E213	deres	side
E214	min	oppfatning
E215	vår	humor
E216	våre	forskjeller
E218	deres	hjemland
E221	sitt	liv
E224	deres	ansvar
E227	min	mening
E228	våre	veier
E229	min	mening
E230	min	mening
E231	min	mening
E232	mitt	synspunkt
E235	sitt	eget
E236	sitt	eget
E237	vårt	liv
E238	min	erfaring
E239	sine	barn
E240	vår	frivillighet
E241	sin	tur
E242	mine	besteforeldre
E245	deres	betydning
E246	sine	dager
E247	Vårt	problem
E248	min	menning
E250	ditt	land
E251	vårt	land
E253	Ditt	bomiljø
E254	Min	familie
E255	Min	mann
E256	sine	barn
E257	mitt	hus

E258	min	mening
E261	min	del
E262	mitt	land
E263	mitt	land
E264	mitt	land
E265	min	leilighet
E266	din	nabø
E267	sitt	hjem
E269	hans	plikt
E270	din	vei
E272	mitt	hjemmland
E274	mitt	land
E276	mitt	landt
E278	min	tradisjon
E280	Min	erfaring
E281	min	mening
E282	min	samboer
E283	din	egen
E285	min	far
E286	mitt	" " drømmhjem "
E287	min	mann
E288	mitt	drømmested
E289	mitt	hjemland
E290	mitt	land
E291	mitt	land
E292	min	familie
E293	mitt	land
E295	Min	favoritt del av @sted - sentrum!
E296	dine	naboer
E298	mitt	liv
E300	vår	verden
E301	våre	jobber
E302	din	bedrift
E303	Min	kone
E304	ditt din	kultur
E306	min	mening
E307	demmes deres	aldersgrenser
E308	ditt	telefonnummer
E310	min	mening
E311	dine	venner
E313	vårt	land
E314	våre	tilstander
E315	sin	urinblære
E316	sin	familie
E317	min	bursdag
E318	min	mann
E319	min	mobiltelefon
E322	mine	foreldre
E323	sine	historier, meninger og måte å takle hverdagen

E324	min	bygd	
E325	vårt	samfunn	
E326	min	mor	
E327	hennes	mor	
E329	vårt	samfunn	
E330	deres	oppvekstmiljø	
E331	sine	barn	
E332	min	del	
E333	min	mobiltelefon	
E334	min	mening	
E335	min	mobiltelefon	
E336	min	mening	
E337	min	mening	
E338	min	mening	
E340	dit	livskvalitet	
E342	Mitt	møte med norsk kultur	
E343	Mitt	møte med Norsk kultur	
E1	våre	politiske	holdninger
E2	mit	eget	forslag
E4	din	egen	behov
E6	deres	egne	syn på kjønnsfordelinger
E23	sine	egne	integrering
E25	vår	framtidige	politikker
E26	deres	egne	sanger
E27	dine	egne	sanger
E32	min	første realistisk	møte med tungt norsk kultur.
E37	din	egen	identitet
E58	sin	egen	helse
E60	din	egen	helse
E62	sine	egne	grenser
E65	sin	egen	helse
E66	vårt	moderne	samfunn
E67	vår	egen	helse
E69	sin	egen	helse
E71	vår	egen	helse
E75	sin	egen	helse
E78	sine	egne	land
E82	deres	aktuelle	behov
E89	din	egen	bil
E90	min	egen	bil
E97	deres	eneste	oppgave
E106	sine	nyttige	sider
E107	sine	negative	punkter
E109	vår	egen	motgang og feiltrinn
E113	sine	kreative	talenter
E124	sin	egen	vei
E131	vår	felles	menneskelighet
E134	vår	felles	menneskelighet
E142	sin	egen	kultur fra hjemlandet
E163	dine	gode	venner

E168	sin	egen	familie
E172	vårt	eneste	mål
E173	vårt	eget	land
E174	deres	mørke	dager
E191	vår	naturlig " " stor	evne
E196	min	egen	fantasiverden
E197	min	egen	erfaring
E201	sin	egen	reklame
E202	våre	gamle	formeninger
E210	våre	norske	veier
E217	sin	egen	identitet
E222	sin	egen	kultur, tradisjoner og språk
E223	sine	nye	landsmenn
E225	deres	nye	landsmenn
E226	sine	egne	synspunkter
E233	sine	egne	barn
E234	sine	egne	barn
E243	sine	biologiske	foreldre
E259	sine	egne	vaner og tradisjoner
E273	min	første	opplevelse med norsk kultur
E277	sin	egen	religiøs
E279	ditt	eget	språk
E297	sin	egen	alcohol
E305	sin	egen spesielle	aktiviteter
E309	min	første Norske	mobiltelefon
E312	min	venstre	skuff i kontore
E320	sin	egen	telefon
E321	min	første	mobiltelefon
E328	våre	daglige	gjøremål
E1	våre	politiske	holdninger
E2	mit	eget	forslag
E4	din	egen	behov
E6	deres	egne	syn på kjønnsfordelinger
E23	sine	egne	integrering
E25	vår	framtidige	politikere og mennesker som skal gjøre en forskjell
E26	deres	egne	sanger
E27	dine	egne	sanger
E32	min	første realistisk	møte med tungt norsk kultur.
E37	din	egen	identitet
E58	sin	egen	helse
E60	din	egen	helse
E62	sine	egne	grenser
E65	sin	egen	helse
E66	vårt	moderne	samfunn
E67	vår	egen	helse
E69	sin	egen	helse
E71	vår	egen	helse
E75	sin	egen	helse
E78	sine	egne	land
E82	deres	aktuelle	behov

E89	din	egen	bil
E90	min	egen	bil
E97	deres	eneste	oppgave
E106	sine	nyttige	sider
E107	sine	negative	punkter
E109	vår	egen	motgang og feiltrinn
E113	sine	kreative	talenter
E124	sin	egen	vei
E131	vår	felles	menneskelighet
E134	vår	felles	menneskelighet
E142	sin	egen	kultur fra hjemlandet
E163	dine	gode	venner
E168	sin	egen	familie
E172	vårt	eneste	mål
E173	vårt	eget	land
E174	deres	mørke	dager
E191	vår	naturlig " " stor	evne
E196	min	egen	fantasiverden
E197	min	egen	erfaring
E201	sin	egen	reklame
E202	våre	gamle	formeninger
E210	våre	norske	veier
E217	sin	egen	identitet
E222	sin	egen	kultur, tradisjoner og språk
E223	sine	nye	landsmenn
E225	deres	nye	landsmenn
E226	sine	egne	synspunkter
E233	sine	egne	barn
E234	sine	egne	barn
E243	sine	biologiske	foreldre
E259	sine	egne	vaner og tradisjoner
E273	min	første	opplevelse med norsk kultur
E277	sin	egen	religiøs
E279	ditt	eget	språk
E297	sin	egen	alcohol
E305	sin	egen spesielle	aktiviteter
E309	min	første Norske	mobiltelefon
E312	min	venstre	skuff i kontore
E320	sin	egen	telefon
E321	min	første	mobiltelefon
E328	våre	daglige	gjøremål
E116	min	lite	by
E179	ditt	vanlig	luk
E189	vår	langsiktig	fordel
E244	sitt	nytt	hjem
E249	ditt	nytt	land
E284	ditt	nyt	land
E30	mitt	helt	liv
E299	mitt	perfekt	sted å bo

Tabell 1: 326/341 DP-fraser prenominalt possessivpronomen har ubestemt kjernenomen

KODE	POSSESSIV	NOM.best	
E22	hennes	livet	
E192	vårt	miljøet	
E220	sine	foreldrene	
E41	deres	egen	nyhetsprogrammet
E70	vårt	vestlige	samfunnet
E252	Vårt	gamle	huset
E260	din	egen	tanken
E271	vår	egen	skogen

Tabell 2: 8/341 DP-fraser med prenominalt possessivpronomen har bestemt kjernenomen

KODE	POSSESSIV	ADJEKTIV	NOM.best/ubest?
E275	min		framtime
E294	Mitt		hjemme
E49	min mitt	trivelig	sted bosted stranden
E341	mitt		live

Tabell 3: 4/341 DP-fraser med prenominalt possessivpronomen har ubestemmelig definitthet på kjernenomenet

KODE	POSSESSIV	ADJ/DET
E219	sitt	beste
E268	sitt	beste
E339	mitt	ytterste

Tabell 4: 3/341 DP-fraser med prenominalt possessiv har elliptisk kjernenomen

VEDLEGG 2: DP-fraser med postnominale possessivpronomen i N2 hos informanter med engelsk morsmål

- Antall: 265
 - Tabell 5: Bestemt kjernenomen: 261
 - Tabell 6: Ubestemt kjernenomen: 2
 - Tabell 7: Kjernenomen med ubestemmelig definitthet: 2

KODE	NOMEN	POSS
1E	jobbene	deres
2E	bilene	våres
3e	bilene	våres
4e	mannen	sin
5e	mobiltelefonen	deres
6e	veisystemet	vårt
7e	jobben	sinn
8e	fritiden	deres
9e	barna	deres
10e	ungene	deres
11e	barna	deres
12e	sonnene	minne
13e	jobben	deres
14e	veiene	våres
15e	Bomiljøet	sitt
16e	huset	ditt
17e	huset	sitt
18e	Vennene	sine
19e	kona	mi
20e	spørsmålet	mitt
22e	nesen	sin
23e	landet	sitt
24e	familien	sin
25e	tradisjonen	deres
26e	kroppen	sin
27e	vennene	dine
28e	mobilen	sin
29e	livene	deres
30e	barna	sine
31e	kroppen	sin
32e	identiteten	deres
33e	foreldrene	sine
34e	kroppen	din
35e	Kroppene	deres
36e	hodene	deres
37e	kroppen	din
38e	jobben	sin
39e	kroppen	din
40e	moren	min
41e	samfunnet	vårt

42e	opplevelsene	sine
43e	familien	min
44e	samfunnet	vårt
45e	barnebarna	mine
46e	samfunnet	vårt
47e	helsen	sin
48e	livene	sine
49e	barnet	sitt
50e	arbeidet	sitt
51e	barna	sine
52e	barna	sine
53e	mobilene	sine
54e	kona	deres
55e	barna	deres
56e	bilene	sine
57e	bilene	sine
58e	bilen	min
59e	bilen	min
60e	bilen	min
61e	sonnene	mine
62e	samfunnet	vårt
63e	resursene	sine
64e	kameratene	sine
65e	kona	hans
66e	livet	sitt
67e	kjønnnet	sitt
68e	Sønnen	min
69e	sjefen	min
70e	sekretæren	sin
71e	hjemlandet	mitt
72e	rinkene	mine
73e	livet	sitt
74e	egenskapene	sine
75e	kulturen	sin
76e	kjæresten	min
77e	kjæresten	min
79e	livet	ditt
80e	jobben	min
81e	buksen	sin
82e	barna	sine
83e	tiden	vår
84e	kroppen	sin
85e	kroppen	sin
86e	livstilen	vår
87e	livet	deres
88e	drømmene	sine
89e	vennene	sine
90e	venene	sine
91e	hjemlandet	mitt
92e	Foreldrene	mine

93e	språkkunskapen	min
94e	barna	mine
95e	foreldrene	mine
96e	evnen	sin
97e	leiligheten	din
98e	handlingene	sine
99e	vennene	sine
100e	vennekretsen	min
101e	vennene	mine
102e	fritiden	vår
104e	hjernene	sine
105e	skoleoppgavene	mine
106e	livet	mitt
107e	foreldrene	mine
108e	helsen	din
109e	vekten	min
110e	ungene	sine
111e	ungene	deres
112e	barna	sine
113e	læreren	min
114e	sønnene	deres
115e	barna	deres
116e	moren og faren	min
117e	faren	min
118e	konen/mannen/jobben/hunden	sin
119e	pengene	sine
120e	tiden	sin
121e	barna	sine
122e	barna	sine
123e	faren	sin
124e	barna	sine
125e	landet	vårt
126e	jobben	sin
127e	tilværelsen	sin
128e	foreldrene	sine
129e	foreldrene	deres
130e	håpet	mitt
131e	barna	sine
132e	foreldrene	sine
133e	førerkortet	sitt
134e	meningene	sine
135e	meningene	sine
136e	familiene	deres
137e	naboene	deres
138e	barna	sine
139e	foreldrene	sine
140e	ekteforeldrene	sine
141e	samfunnet	vårt
142e	jobben	sin
143e	naboene	sine

144e	familien	sin
145e	familien	sin
146e	familien	min
147e	Mannen	min
148e	familien	din
149e	mannen	min
150e	Mannen	min
151e	Erfaringen	min
152e	mannen	min
153e	barna	mine
154e	mannen	min
155e	mannen	min
156e	Smaken	vår
157e	Døttrene	mine
158e	Interessene	dine
159e	religionen	sin
160e	tradisjonene	sine
161e	hjemlandet	sitt
162e	familien	sin
163e	fingeren	min
164e	landet	mitt
165e	foreldrene	mine
166e	jobben	min
167e	jobben	sin
169e	familien	min
170e	problemene	mine
171e	familien	min
172e	Hjemlandet	mitt
173e	mannen	min
174e	Samboeren	min
175e	Situasjonen	min
176e	Familien	min
177e	Barna	mine
178e	Tradisjonen	min
179e	naboene	sine
180e	naboene	sine
181e	kona	mi
182e	huset	mitt
183e	jobben	min
184e	vennene	deres
185e	boligen	din
186e	hjemmelandet	mitt
188e	familien	min
189e	familien	min
190e	landet	sitt
191e	hjemlandet	sitt
192e	Barnet	mitt
193e	mannen	min
194e	Barnet	mitt
195e	kjæresten	min

196e	leiligheten	vår
197e	vennene	våre
198e	hodet	sitt
199e	naboen	din
200e	familien	min
201e	livet	vårt
202e	familien	min
203e	vennene	våre
204e	døren	min
205e	datteren	vår
206e	familien	vår
207e	tradisjonen	vår
208e	livet	mitt
209e	Familien	min
210e	kona	mi
211e	mobiltelefonen	din
212e	Kona	mi
213e	datteren	sin
214e	barna	våre
215e	billen	din
216e	naboen	min
217e	familien	sin
218e	mobiltelefonen	min
219e	mobiltelefonen	min
220e	Foreldrene	deres
221e	mobilen	min
222e	mobilnummeret	ditt
223e	vennekretsen	din
224e	Mobiltelefonen	min
225e	mobilen	min
226e	kona	mi
227e	mobilen	min
228e	mora	mi
229e	mobiltelefonen	min
230e	livet	vårt
231e	familien	min
232e	innbyggerene	sine
233e	fremtiden	din
234e	hjernen	min
235e	mobilen	sin
236e	mobilen	sin
237e	mobilen	min
238e	mobilen	sin
239e	lomma	mi
240e	barna	mine
241e	bestemoren	min
242e	bestemoren	min
243e	barna	mine
244e	barna	dine
245e	kjærlesten	min

246e	foreldrene	sine
247e	barna	sine
248e	vennene	sine
249e	Familien	min
250e	familien	min
251e	familien	min
252e	kjæresten	min
253e	familien	min
254e	skjeffen	deres
255e	kortet	dit
256e	barna	si
257e	barna	si
258e	kulturet	vårt
259e	vennene	sine
261e	fotball laget	ditt
263e	bestevennen '	min
264e	samfunnet vær	vårt
265e	livene	vårt
266e	kulturet	mitt
267e	livet	vår
268e	huset	vår
TOTALT	261	

Tabell 5: 261/265 DP-fraser med postnominalt possessivpronomen har bestemt kjernenomen

KODE	NOM.ubest	POSSESSIV
262e	farmor	hans
260e	vennine	min
TOTALT	2	

Tabell 6: 2/265 DP-fraser med postnominalt possessivpronomen har ubestemt kjernenomen

KODE	NOMEN. Best/ubest?	POSSESSIV
21e	barne	deres
168e	barne	mitt
TOTALT	2	

Tabell 7: 2/265 DP-fraser med postnominalt possessivpronomen har ubestemmelig definitthetsmorfologi

VEDLEGG 3: DP-fraser med prenominal possessivpronomen i N2 hos informanter med spansk morsmål

- Antall: 433
 - Tabell 8: Kjernenomen i ubestemt form: 412
 - Tabell 9: Kjernenomen i bestemt form: 15
 - Tabell 10: Kjernenomen med ubestemmelig definitthetsmorfologi: 2
 - Tabell 11: Elliptisk kjernenomen: 4

KODE	POSSESSIV	NOMEN I UBESTEMT FORM
S1	deres	tid
S2	deres	kunnskap
S3	deres	yrke
S4	deres	yrke
S6	deres	ansvar
S8	sin	kultur
S9	sine	tro
S10	sine	synspunkt
S11	våre	tro
S12	sin	tro
S13	sin	mening
S15	sin	mening
S17	våre	stress
S18	sitt	skiltenummer
S19	deres	barn
S24	sine	liv
S25	sine	behov
S26	sine	kvinner
S27	våre	venner
S28	mine	venner
S29	min	mening
S30	deres	opplevelser
S31	deres	guddene
S32	våres	dager
S33	våres	politiker
S34	sin	familie
S36	våre	feil
S37	minn	kultur
S38	mitt	drøm
S39	mitt	norsk kurs
S41	sin	dyr
S42	våres	verden
S43	min	framtid
S44	mitt	utdannelse
S45	mine	krafter
S46	Vårt	herre
S47	hans	kone
S48	mitt	favorit frukt
S49	sin	familie

S50	din	kjærlighet
S51	mitt	land
S52	sine	tradisjoner
S53	mitt	nasjonaldrakt
S54	sitt	kultur
S55	sine	meninger
S56	våres	problemer
S58	våre	tradisjoner
S60	vares	liv
S61	din	kjæreste
S62	din	tid
S63	sinne	egne
S64	mine	tanker
S66	min	mann
S67	våre	dager
S68	min	oppfatning
S69	min	oppfatning
S70	min	families posisjon
S71	mitt	liv
S72	min	kjæreste sin familie
S73	sin	familie
S74	min	mor
S75	min	familie
S77	min	mening
S78	sine	produkter
S79	min	mening
S80	deres	lønnskamp
S81	deres	jobb
S82	vårt	samfunn
S83	min	måte
S84	min	begrunnelse
S85	deres	lønnskamp
S86	våre	dager
S87	sine	produkter
S88	deres	produksjon
S89	hverandres	behov
S90	min	mening
S91	våre	barn
S92	våre	verdier
S93	mitt	land
S94	mitt	liv
S95	min	mann
S96	vår	tid
S97	min	mening
S98	min	mening
S99	deres	lønnskamp
S100	sine	produkter
S101	mine	kraver
S102	vår	lønn
S103	min	mening

S104	sine	neon-lys
S105	sine	tilbud
S107	min	mening
S109	Mitt	navn
S110	sin	rolle
S111	våres	barn
S113	sine	salg metoder
S114	hverandres	tro
S115	hverandres	meninger
S116	min	mening
S117	min	mening
S120	Hennes	mor
S121	hennes	far
S122	hennes	sjebne
S123	hennes	historie
S126	deres	verdier
S127	sin	mening
S128	sin	sannhet
S129	sitt	liv
S130	vår	måte
S131	våre	mål
S132	mine	venner
S133	sine	øyne
S134	sin	verdi
S135	sine	holdninger
S136	sin	kultur
S137	sine	vaner
S138	mine	tanker
S139	min	mening
S140	vårt	samfunn
S141	mitt	tilfelle
S142	vår	jord
S143	sine	erfaringer
S144	våre	barn
S145	sine	røtter
S146	hans	budskap
S149	deres	hjem
S150	Min	familje
S151	deres	situasjon
S152	sin	tid
S153	vårt	liv
S154	vår	daglivsmat
S155	sitt	liv
S157	min	mening
S158	min	mening
S159	vår	tid
S164	vår	kultur
S165	våre	tradisjoner
S166	vår	helse
S167	vår	tid

S168	våre	liv
S170	vårt	samfunn
S171	vårt	sammfunn
S172	våre	ungdomer
S173	vår	helse
S174	sine	barn
S175	vår	helse
S177	mine	meninger
S178	deres	språk
S180	mitt	hjemland
S181	Deres	rolle
S182	vår	familie
S183	vårt	samfunn
S186	min	mening
S188	sine	barn
S189	mitt	hjemland
S190	min	mening
S191	min	løsning
S192	min	mening
S193	sine	mål
S194	min	mening
S195	mitt	land
S196	mitt	land
S197	våre	kvinner
S198	min	mann
S199	mitt	tilfelle
S200	sine	klær
S201	deres	arbeid
S202	våre	dager
S203	vårt	liv
S205	vår	planet
S206	min	reise
S207	mitt	liv
S208	deres	tradisjoner
S209	sine	sanser
S210	mitt	råd
S211	Mine	klær
S212	min	del
S213	sine	landsborgere
S215	min	venn
S216	sitt	dikt
S219	sin	reise
S220	mitt	tilfelle
S221	Mitt	råd
S222	mitt	Mexico
S223	min	menning
S225	min	mening
S226	deres	behov
S227	sin	avhengighet
S228	vårt	samfunn

S229	vårt	samfunn
S231	våre	dager
S233	sine	liv
S234	sine	barn
S235	vår	rase
S238	min	oppgave
S239	sitt	breg
S241	min	mening
S243	Hans	kone
S244	hennes	onkel
S245	sine	innbyggere
S247	sine	barn
S248	min	tid
S250	mine	venner
S251	Mine	venner
S252	din	venn
S254	sin	deltakelse
S255	våre	venner
S256	dine	venner
S257	mitt	land
S258	sine	verker
S259	mitt	liv
S263	sine	tårer
S265	sine	modeller
S271	mine	favoritter
S272	min	mening
S275	sin	del
S276	sine	studier
S277	sin	politik
S278	min	mening
S279	deres	atferd
S280	vårt	sammfun
S281	våre	barn
S284	våre	hender
S285	våre	prosjekter
S286	sitt	hjørne
S289	sin	tid
S290	dine	kolleger
S291	din	alder
S292	sitt	dikt
S293	Mitt	syn
S294	min	familie
S295	vårt	samfunn
S296	min	vurdering
S297	min	mening
S298	min	mening
S299	vårt	samfunn
S300	Mitt	synspunkt
S301	vår	natur
S303	sitt	dikt
S304	Vårt	morsmål

S305	vårt	språk
S306	min	opplevelse
S307	sitt	morsmål
S308	Mitt	morsmål
S309	min	menning
S310	vårt	språk
S311	sine	organer
S312	mine	organer
S313	sine	organer
S314	min	mening
S315	min	mening
S316	sine	menninger
S317	våre	følelser
S318	sine	lunger
S319	sin	kropp
S320	sine	ønsker
S321	min	mening
S322	sine	tradisjoner
S323	sine	kulturer
S324	deres	land
S325	sin	jobb
S327	min	menning
S328	dine	ideer
S329	mitt	språk
S330	min	kultur
S331	mitt	land
S332	mitt	hjemmeland
S334	min	familie
S336	våre	hånder
S337	mine	kamarater
S338	våre	intereser
S339	min	hjelp
S340	sin	opplæring
S341	min	del
S342	mine	venner
S343	min	far
S344	Min	filosofi
S345	mine	venner
S346	min	favoritt kafé
S347	Mine	venner
S348	sin	historie
S349	mitt	land
S350	mitt	land
S351	deres	miljø
S353	mine	favoritter
S354	mitt	liv
S355	min	framtid
S357	min	mann
S359	min	familie
S360	min	tid
S361	min	kjæreste
S363	sin	kultur

S364	sin	mor
S365	min	mening
S366	mitt	land
S367	mine	venner
S368	min	man
S369	min	sønn
S370	min	hage
S371	min	sønn
S372	min	man
S373	min	datter
S375	hans	bedrift
S377	mitt	land
S378	sitt	land
S380	mine	tradisjoner
S381	mitt	land
S383	mitt	landt
S386	ditt	liv
S387	hennes	hensikt
S389	sin	musikk
S390	sin	musikk
S392	min	familie
S393	sine	tradisjoner
S394	sine	vaner
S395	sine	lærere
S396	sin	mening
S397	deres	tanker
S398	sine	ønsker
S399	våre	klær
S400	min	menning
S401	min	konkurransen evne
S402	våre	tradisjoner
S403	sine	tradisjoner
S405	vårt	land
S406	sine	barn
S407	min	mening
S408	Mine	barn
S409	mitt	land
S411	mitt	liv
S414	sine	vaner
S415	Min	menning
S416	Mitt	rom
S418	vårt	miljø
S419	vår	kultur
S420	våre	tradisjoner
S421	vårt	land
S422	min	kultur
S423	min	kultur
S424	mine	tradisjoner
S425	vår	mat
S426	våre	vaner
S427	Min	man

S428	min	menig	
S430	var	tradisjoner	
S7	hennes	store	lidenskap
S14	sin	egen	kultur
S16	vår	første og kanskje vår største	ansvar
S21	sitt	eget	land
S23	vare	daglige	opplevelser
S40	vår	egen	språk
S76	min	egen	familie
S106	sine	egne	behov
S108	deres	eget	liv
S118	hennes	store	lidenskap
S119	hennes	mest kjente	bok
S124	hennes	store	kjærlighet
S147	vårt	eget	hjem
S156	sin	egen	helse
S160	sin	egen	helse
S162	sine	gamle	folk
S163	sine	egne	aktiviteter
S169	våre	fysiske	problemer
S179	mitt	høyeste	ønske
S184	sin	egen	bankkonto
S185	sitt	personlige	behov
S214	mine	norske	venner
S217	sine	egne	opplevelser
S218	mine	norske	venner
S224	mitt	eget	land
S230	våre	daglige	saker
S232	sine	ekte	problemer
S237	min	egen	mening
S242	hennes	første	bok
S246	sine	store	hus
S249	mine	få	venner

S253	sine	egne	problemer
S260	Min	kjære	datter
S261	sine	trøstende	ord
S262	sine	gode	minener minner
S264	våre	mærke	stunder
S266	våre	egne	spisevaner
S270	sine	chauvinistiske og seksistiske	synspunkter
S273	deres	egen lille	verden
S274	sine	egne	landsmenn
S282	våre	individuelle	prosjekter
S283	vårt	største	fellesprosjekt
S288	min	egen	erfering
S302	sitt	eget	språk
S326	Min	egen	mening
S333	min	egen	erfaring
S356	mitt	egne	hotell
S358	mitt	lille	barn
S362	sin	egen	framtid
S382	mine	egne	erfaringer
S384	MIN	EGEN	MENNIG
S385	sitt	eget	hjemmeland
S388	dine	egene	tradisjoner
S391	mine	gode	miner
S404	vår	felles	by
S412	mine	egne	tradisjoner
S413	sitt	eget	liv
S429	sin	framtidige	urke
S22	sin	økonomisk	situasjon
S204	vår	sosial	kompetanse
S236	deres	vanlig	lønn
S267	vårt	chauvinistisk	samfunn
S379	sitt	nytt	land

S410	sitt	eget og trivelig	sted
S57	våres	kultureller	vaner
S240	min		generellstudiekompetanse

Tabell 8: 412/433 DP-fraser med prenominalt possessiv har ubestemt kjernenomen

KODE	POSSESSIV	NOM.best	
S5	deres	livet	
S20	sine	vanene	
S35	vårt	livet	
S59	vart	hjemmelandet	
S65	ditt	hjemmelandet	
S148	vårt	livet	
S187	vårt	samfunnet	
S287	våre	dagene	
S374	hans	bøkene	
S431	sine	elevene	
S432	vores	landet	
S433	sine	landsbyene	
S112	vårt	lille	lokal samfunnet
S352	vår	egen	planeten
S417	deres	sosiale	kodene

Tabell 9: 15/433 DP-fraser med prenominalt possessivpronomen har nomen i bestemt form

KODE	POSSESSIV	NOMEN
S268	deres	leseferdighet en
S269	vårt	samfunn et

Tabell 10: 2/433 DP-fraser med prenominalt possessiv har ubestemmelig definitthet på kjernenomenet

KODE	POSSESSIV	ADJEKTIV
S125	sitt	eget
S161	sin	egen
S176	vår	beste
S335	sine	egne

Tabell 11: 4/433 DP-fraser med prenominalt possessiv har elliptisk kjernenomen

VEDLEGG 4: DP-fraser med postnominale possessivpronomen i N2 hos informanter med spansk morsmål

- Antall: 245
 - Tabell 12: Bestemt kjernenomen: 235
 - Tabell 13: Ubestemt kjernenomen: 3
 - Tabell 14: Kjernenomen med ubestemmelig definitthet: 7

	NOMEN I BESTEMT FORM	POSSESSIV
1S	ønsket	sitt
2S	hjertet	deres
3S	telefonen	min
4S	hjemmet	mitt
6S	egenskapen	din
7S	barna	sine
8S	mannen	hennes
9S	bøkene	sine
10S	kroppen	sin
11S	barna	sine
12S	moren	sin
13S	moren	sin
14S	mobiltelefonen	deres
15S	kroppen	sinn
17S	naboene	dine
18S	leksene	sine
20S	barna	sine
21S	barna	våres
22S	ansikten	din
23S	livet	hennes
24S	mannen	hennes
25S	bestemora	mi
26S	mannen	min
27S	mannen	min
28S	livet	sitt
29S	landet	deres
30S	familien	din
31S	livskvaliteten	sin
32S	dattera	si
33S	produktene	sine
34S	hjemlandet	sitt
35S	Tankene	mine
36S	hjemlandet	sitt
37S	besteforeldrene	våre
38S	barna	våre
39S	barna	våre
40S	samfunnet	vårt
41S	barna	våre
42S	skolene	våre

43S	samfunnet	vårt
44S	jobben	sin
45S	jobben	sin
46S	huset	mitt
47S	livet	mitt
48S	rutinene	våre
49S	livet	ditt
50S	livet	vårt
51S	barna	våre
52S	hjemmelandet	mitt
53S	størrelsen	din
54S	Livet	ditt
55S	kulturen	sin
56S	familien	min
57S	familien	min
58S	hjemmelandet	mitt
59S	barna	sine
60S	kroppen	sin
61S	pengene	sine
62S	livet	hans
63S	kroppen	vår
64S	tankene	våre
65S	samfunnet	mitt
66S	hjemlandet	mitt
67S	telefonen	sin
68S	hjemlandet	mitt
69S	hjemlandet	mitt
70S	planeten	vår
71S	landet	mitt
72S	landet	mitt
73S	landet	mitt
74S	husene	våre
75S	jobben	sin
76S	erfaringen	sin
77S	pengene	sine
78S	livene	sine
79S	livet	hans.
80S	drømmene	dine
81S	samfunnet	vårt
82S	utdannelsen	sin
83S	papirene	mine
84S	kjæresten	min
85S	mora	mi
86S	vennene	sine
87S	livet	ditt
88S	jenta	mi
89S	Foreldrene	mine
90S	søskene	mine
91S	faren	min
92S	samfunnet	vårt

93S	vekten	sin
94S	foreldrene	sine
95S	kostholdet	vårt
96S	ladet	deres
97S	røttene	sine
98S	røttene	sine
99S	hjemlandet	mitt
100S	foreldrene	sine
101S	foreldrene	sine
102S	barna	våre
103S	landene	sine
104S	barna	sine
105S	helsa	si
106S	diktet	sitt
107S	moren	hans
108S	moren	sin
109S	moren	hans
110S	livet	vårt
111S	barna	sine
112S	barna	sine
113S	organene	sine
115S	organene	våres
116S	menningene	deres
117S	livet	deres
120S	førekortet	mitt
121S	kulturen	vår
122S	hjemlandet	vårt
123S	morsmålet	vårt
124S	Språket	mitt
126S	Konklusjonen	min
127S	mora	di
128S	hjemmelandet	ditt
129S	hjemlandet	mitt
130S	Morsmålet	mitt
131S	Bestemoren	min
132S	elevene	sine
133S	barna	sine
134S	barna	våre
135S	barna	våre
136S	foreldrene	sine
137S	barna	sine
138S	leksene	sine
140S	vennene	mine
141S	kjaresten	min
142S	utdannelsen	min
143S	vennene	mine

144S	vennene	sine
145S	livet	mitt
146S	livet	mitt
147S	vennene	mine
148S	kona-naboene	mine
150S	familien	min
151S	foreldrene	mine
152S	livet	mitt
153S	framtida	mi
154S	hodet	mitt
155S	livet	vårt
156S	norsken	min
157S	problemene	våre
158S	framtida	mi
159S	mannen	min
160S	Mannen	min
161S	hjemme landet	vårt
162S	framtiden	min
163S	framtiden	min
164S	hjemlandet	mitt
165S	kroppen	vår
167S	hagene	sine
168S	livet	mitt
169S	mødrene	våre
170S	boka	hans
171S	mannen	min
172S	mannen	min
173S	Mannen	min
174S	kroppen	min
175S	Mannen	min
176S	familien	min
177S	teltet	vårt
178S	Manen	min
179S	barna	våre
180S	hjemmelandet	mitt
181S	fargene	sine
182S	familien	min
183S	sønnen	min
184S	landet	mitt
185S	mannen	min
186S	hjemlandet	mitt
187S	barna	sine
188S	livene	sine
189S	mannen	min
190S	oppskriftene	mine
191S	landet	mitt

192S	mannen	min
193S	dattera	mi
194S	mannen	min
195S	bygda	mi
196S	familien	min
197S	hytta	vår
198S	språket	sitt
199S	kona	mi
200S	landet	sitt
201S	landet	sitt
202S	landet	sitt
203S	Faren	min
204S	naboene	dine
205S	foreldrene	dine
206S	leiligheten	min
207S	kjæresten	min
208S	livet	mitt
209S	hjemmelandet	mitt
210S	leiligheten	din
212S	slektingene	dine
213S	barna	sine
214S	røttene	dine
215S	Mannen	min
216S	mannen	min
217S	mannen	min
218S	naboene	våre
219S	veggene	mine
220S	vekkekloka	mi
221S	huset	mitt
222S	foreldrene	våre
223S	livet	vårt
224S	hjemmelandet	mitt
225S	mannen	min
226S	familien	min
227S	personligheten	vår
229S	barna	våre
230S	kjæresten	min
231S	huset	ditt
232S	jobben	sin
233S	jobben	min
234S	hjemlandet	mitt
235S	hjemlandet	mitt
236S	vennene	dine
237S	vennene	dine
238S	framtida	mi
239S	dagene	våres

240S	hjemmelandet	mitt
241S	vennene	mine
243S	førekortet	mitt
244S	hjemmelandet	sitt
245S	eksistensen	min
5S	opplevelsene	mine
211S	gutten	min
228S	landet	vårt

Tabell 12: 235/245 DP-fraser med postnominalt possessivpronomen har bestemt kjernenomen

	NOM.ubest	POSSESSIV
125S	hjemmeland	mitt
166S	hjemmeland	mitt
242S	hjemmeland	mitt

Tabell 13: 3/245 DP-fraser med postnominalt possessivpronomen har ubestemt kjernenomen

KODE	NOM	POSSESSIV
16S	live	våres
19S	barne	dine
114S	familia	deres
118S	organe	deres
119S	organe	deres
139S	barne	sine
149S	barne	sine

Tabell 14: 7/245 med postnominalt possessivpronomen har kjernenomen med ubestemmelig definitthetsmorfologi

VEDLEGG 5: DP-fraser med prenominal possessivpronomen i N2 hos informanter med albansk morsmål

- Totalt: 204
 - Tabell 15: Ubestemt kjernenomen: 195
 - Tabell 16: Bestemt kjernenomen: 5
 - Tabell 17: Elliptisk kjernenomen: 3
 - Tabell 18: Kjernenomen med ubestemmelig definitthet: 1

KODE	POSSESSIV	NOM.ubest
A1	sitt	barn
A2	deres	sak
A3	sine	folk
A4	sin	hjemland
A5	deres	forutsetninger
A6	min	mening
A7	sin	oppgave
A9	mit	liv
A11	sit	språk
A12	mitt	alder
A13	vår	språk
A14	mit	liv
A15	min	drøm
A18	våres	land
A19	mitt	kultur
A20	min	datter
A23	minn	mening
A24	sine	deler
A25	mitt	ønske
A26	min	familie
A31	hennes	sitt liv
A32	sit	liv
A33	mitt	land
A34	min	kultur
A35	sine	ønsker
A36	Min	kone
A37	mine	barn
A38	sin	kjærlighet
A39	sin	helhett
A40	sine	leker
A41	Hennes	tradisjon
A42	min	mening
A43	vårt	liv
A44	våre	behov
A45	deres	oppgave
A46	våre	intereser
A47	våre	synspunter
A48	deres	problemer
A50	hans	folk

A51	mitt	folk
A52	sitt	folk
A53	sine	familier
A54	min	kultur
A55	sitt	land
A56	sitt	liv
A57	vårt	land
A58	våre	fedre
A59	mitt	land
A60	min	kultur
A61	mitt	hjemland
A62	sin	bok
A63	hans	underskrift
A64	sine	kunnskaper
A65	deres	kultur
A67	deres	historie
A68	hans	bøker
A69	mitt	land
A70	sine	personasjer
A72	sine	fødre
A73	Min	beskjed
A74	deres	villje
A75	deres	saker
A76	deres	miljø
A77	Deres	avfall
A78	vår	tid
A79	min	mening
A82	våre	ungdommer
A84	Våre	ungdommer
A85	deres	ressurser
A86	min	mening
A87	min	erfaring
A88	sitt	morsmål
A89	sitt	morsmål
A90	vår	mobiltelefon
A91	deres	bestevenn
A92	våre	stemmer
A93	min	man
A94	min	mening
A95	sin	time
A96	min	mening
A97	min	mening
A98	våre	dager
A99	min	datter
A100	mine	foreldre
A101	deres	språk
A102	deres	oppmersamhet
A104	ditt	liv
A105	min	mening
A106	mitt	lang

A107	sitt	liv
A108	mitt	liv
A109	mine	venner
A110	mitt	liv
A111	min	kone
A112	min	kune
A113	min	kune
A114	mitt	liv
A115	mitt	hjem
A116	min	mening
A117	min	bror
A118	mitt	hos
A119	mine	vener
A120	mitt	land
A121	Mitt	land
A122	mitt	yrke
A123	Min	framtid
A124	min	familje
A126	min	menning
A127	mitt	hjemmeland
A128	mine	følelser
A129	mitt	folk
A130	mitt	folk
A131	mine	utgifter
A132	sitt	språk
A133	mitt	hjemland
A134	sitt	liv
A136	sine	folk
A137	Mitt	hjemland
A138	min	drøm
A139	mitt	hjemnland
A140	mitt	hjemnland
A141	min	familie
A142	mitt	hjemmland
A143	mitt	land
A144	vårt	liv
A145	mitt	møte med norsk kultur
A146	mitt	møte med norsk kultur.
A147	mitt	land
A148	min	mening
A149	mitt	liv
A151	deres	kjærlighet
A152	ditt	liv
A153	ditt	liv
A154	sitt	liv
A155	Min	drøm
A156	Mine	interesser
A157	min	drøm
A158	min	alder

A159	min	drømm	
A160	våre	tradisjoner	
A161	våre	familier	
A162	min	pase	
A164	hennes	besøk	
A166	Mitt	navn	
A167	sin	utdanelse	
A168	din	hjelp	
A169	deres	bilder	
A171	sine	feile	
A172	sine	meninger	
A173	min	mening	
A174	Mitt	drømme yrke	
A175	mine	opplevelser	
A176	min	familie	
A177	mine	venner	
A178	min	datter	
A179	sitt	liv	
A180	sin	mann	
A181	min	erfaring	
A182	min	plikt	
A183	mitt	land	
A184	mitt	hjemland	
A185	sin	man	
A187	sin	hjelp	
A189	sine	metoder	
A190	sine	verdigheter	
A191	sine	barn	
A192	min	mann	
A193	sine	barn	
A194	mitt	land	
A195	sine	barn	
A196	sine	barn	
A197	min	mening	
A199	min	hjemmeland	
A200	vår	yrke	
A201	Mine	interesser	
A202	vår	entusiasme	
A203	ditt	møte med norsk kultur	
A204	ditt	møte med norsk kultur	
A8	min	sosiale	liv
A16	sin	egen	liv
A17	Mitt	beste	drømm
A21	vårt	lile	gutt
A22	sin	egen	sprak
A66	sin	beste	forfatter
A71	sin	egen	menning
A81	sitt	eget	rom

A103	min	beste	vennine
A125	sin	egen	kultur
A135	sine	egne	interesser
A150	Min	beste	opplevelse
A163	vårt	vanskelige	liv
A170	sine	egne	verdir
A186	sine	egene	menninger
A49	deres	hverdaglig	liv
A80	sin	viktig	possisjon

Tabell 15: 195/204 DP-fraser med preminale possessivpronomen har ubestemt kjernenomen

KODE	POSSESSIV	NOM.best
A27	hans	boka
A28	hans	boka
A29	hans	boka
A198	vår	livet
A10	sit	hjemlandets språk
TOTAL	5	

Tabell 16: 5/204 DP-fraser med preminale possessivpronomen har bestemt kjernenomen

KODE	POSS	ADJ/DET.
A30	hans	først
A83	våre	kjære
A188	mitt	beste

Tabell 17: 3/204 DP-fraser med preminalt possessiv har elliptisk kjernenomen

KODE	POSSESSIV	NOM.ubest+NOM.best
A165	min	barndom oppveksten

Tabell 18: 1/204 DP-fraser med preminale possessivpronomen har to substantiv som kjerne, hvorav disse har ulik bestemthetsmorfologi.

VEDLEGG 6: DP-fraser med postnominale possessivpronomen i N2 hos informanter med albansk morsmål

- Total: 230
 - Tabell 19: Bestemt kjernenomen: 226
 - Tabell 20: Ubestemt kjernenomen: 1
 - Tabell 21: Kjernenomen med ubestemmelig definitthet: 3

Kode	NOMEN.best	POSSESSIV
1A	årsaken	min
2A	Årsaken	min
3A	foreldrene	sine
4A	språket	sit
6A	Vennskapet	mitt
7A	husett	sitt
8A	familien	min
9A	kundene	våres
10A	gutten	sin
11A	foreldrenes	mine
12A	hjemlandet	mitt
13A	barna	mine
15A	livet	hennes
17A	livet	mit
19A	livet	hennes
20A	barna	mine
21A	broren	hennes
22A	barna	sine
23A	barna	deres
24A	Kona	hans
25A	rommet	deres
26A	livet	deres
27A	barna	sine
28A	livet	deres
29A	faren	min
30A	datteren	min
31A	familien	sin
32A	livet	sitt
33A	tradisjonene	hennes
34A	kona	si
35A	barna	sine
36A	familien	sin
37A	Familien	hans
38A	hjemlandet	mitt
39A	minnene	mine
40A	bestefaren	min
41A	kusina	mi
42A	Mora	mi
43A	mora	mi

44A	kusina	mi
45A	hjemlandet	deres
46A	helsen	vår
47A	lungene	deres
48A	kona	mi
49A	kona	mi
50A	bankkontoen	din
51A	aldern	deres
52A	karrieren	sin
53A	jobben	sin
54A	hjertene	våre
55A	tankene	deres
56A	morsmålet	sitt
58A	familien	min
59A	mobilen	min
60A	mora	mi
61A	hjemlandet	sitt
62A	hjemlandet	mitt
63A	årsakene	deres
64A	hjemlandet	deres
65A	barna	våre
66A	hjemlandet	mitt
67A	hjemlandet	mitt
68A	barna	sine
69A	hjemlandet	mitt
70A	hjemlandet	mitt
71A	barna	sine
72A	hjemlandet	mitt
73A	utdanningen	sin
74A	eleven	sin
75A	jobben	sin
76A	tidsklemmen	min
77A	helsen	min
78A	familien	sin
79A	familien	min
80A	tidsklemmen	vår
81A	karrieren	sin
82A	foreldrene	sine
83A	foreldrene	sine
84A	foreldrene	sine
85A	frammtiden	deres
86A	meningene	deres
87A	livet	mitt
88A	familien	min
89A	vennene	dine
90A	hjemlandet	mitt
91A	hjemlandet	mitt
92A	familien	min

93A	venninen	min
94A	barna	sine
95A	hodet	mitt
96A	vennene	sine
97A	bursdagen	hennes
98A	barna	mine
99A	sønnen	min
100A	dateren	min
101A	kuna	mi
102A	livet	mitt
103A	familien	min
104A	familien	min
105A	familien	min
106A	interessene	sine
107A	familiene	sine
108A	vennene	mine
109A	bøkene	mine
110A	livet	mitt
111A	sønnen	min
112A	barna	mine
113A	krøppen	min
114A	foreldrene	mine
115A	framtiden	min
116A	barna	mine
117A	barna	mine
118A	framtiden	min
119A	framtiden	min
120A	framtiden	min
121A	framtiden	min
122A	førditen	min
123A	ektemannen	min
124A	framtida	mi
125A	framtiden	min
127A	livet	mitt
128A	Drømene	mine
129A	samboeren	min
130A	drømene	mine
131A	framtida	mi
132A	livet	mitt
133A	foreldrene	sine
134A	reglene	sine
135A	Lærerne	mine
136A	huset	sitt
137A	barna	dine
138A	familien	min
139A	familien	min
140A	familien	min
142A	navnet	hennes

143A	mora	hennes
144A	Mora	hennes
145A	Forholdet	deres
146A	tanta	si
147A	landet	vårt
148A	familiene	våre
149A	kona	mi
150A	familiene	våre
151A	Kneene	mine
152A	livet	vårt
153A	familien	min
154A	leiligheten	min
155A	livet	mitt
157A	kona	mi
160A	mora	mi
162A	arbeidsplassen	min
163A	Venninna	mi
164A	hjemlandet	mitt
165A	hjemlandet	mitt
166A	hjemlandet	mitt
167A	barna	sine
168A	barna	sine
169A	yrket	mitt
170A	hjemlandet	mitt
171A	For-eldrene	mine
172A	Kammeratene	mine
173A	byen	min
174A	bilene	sine.
175A	framtida	vår
176A	lærerne	sine
177A	faren	min
178A	faren	min
179A	vennene	mine
180A	sakene	mine
181A	kroppen	min
183A	hjemlandet	mitt
184A	hjemlandet	mitt
185A	naboene	mine
186A	barna	mine
187A	dattera	si
188A	Mannen	hennes
189A	Livet	hennes
190A	dattera	si
191A	barna	mine
192A	barna	mine
193A	barna	mine
194A	familien	min
195A	Familien	deres

196A	Mannen	hennes
197A	livet	ditt
198A	hjemlandet	mitt
199A	mora	mi
201A	faren	min
202A	onkelen	min
203A	tanta	mi
204A	mannen	min
205A	venninene	mine
206A	barna	sine
207A	barna	sine
208A	ellevene	sine
209A	mannen	min
210A	mannen	min
211A	datteren	min
212A	livet	sitt
213A	barna	deres
214A	barna	sine
215A	foreldrene	sine
216A	barna	våre
217A	Byen	min
218A	barna	sine
219A	kona	hans
220A	språket	sit
221A	livet	dit
222A	dattera	hennes
223A	framtida	mi
224A	boken	hennes
225A	mora	mi
226A	yrket	mitt
227A	barna	mi
228A	barna	vår
229A	barna	mi
5A	vennskapet	mitt
141A	kroppen	din
156A	datera	mi
182A	livet	mitt
200A	familien	hennes
126A	drømene	mine
57A	planene	våre
161A	barna	mine
18A	møblene	våres
14A	livet	dit

Tabell 19: 226/230 DP-fraser med postnominalt possessiv har bestemt kjernenomen

KODE	NOM.ubest.	POSSESSIV
230A	pappa	si

Tabell 20: 1/230 DP-fraser med postnominalt possessiv har ubestemt kjernenomen

KODE	NOM. best/ubest?	POSSESSIV
16A	barne	vore
158A	barne	sine
159A	barne	våre

Tabell 21: 3/230 DP-fraser med postnominalt possessiv har ubestemmelig bestemthetsmorfologi for kjernenomenet

VEDLEGG 7: Sammendrag

I denne studien har jeg undersøkt hvilken effekt noens morsmål har på deres andrespråksproduksjon. Den lingvistiske strukturen jeg har fokusert på, er DP-fraser med adnominalt possessivpronomen. Nærmere bestemt posisjonen til possessivpronomenet og definittheten til kjernenomenet i slike fraser. Måten jeg har gjort dette på, er å samle inn data fra det elektroniske andrespråskorpuset ASK. Jeg undersøkte 1717 ytringer produsert av informanter med engelsk, spansk og albansk som morsmål. Etter å ha funnet ut frekvensen av prenominalt og postnominalt possessivpronomen for hver morsmålsgruppe, og undersøkt definittheten til kjernenomenet i slike fraser, har jeg sammenlignet mønstrene fra de ulike morsmålsgruppene med hverandre og den tilsvarende frasestrukturen i morsmålet deres. I tillegg til dette har jeg kontrollert for andre variabler som innputt, typologisk nærhet, kognitiv kompleksitet og transfer fra engelsk som andrespråk. Resultatene tyder på at morsmålsinnflytelse er én av faktorene som har en betydningsfull innflytelse på andrespråksproduksjon.

VEDLEGG 8: Abstract

In this study I explored the effect someone's L1 has on their L2 production. I focused on DP phrases with adnominal possessive pronouns. Specifically, the position of the possessive pronoun and the definiteness of the core noun in such phrases. I did this by collecting data from the electronic L2 corpus ASK. I examined 1 717 speech items produced by informants whose L1s were English, Spanish and Albanian. After discovering the frequency of prenominal and postnominal possessive pronouns in each L1 group, and investigating the definiteness of the core noun in such phrases, I compared the patterns from the different groups with each other and with the corresponding phrasal structure in their L1. In addition to this, I have controlled for other variables such as input, typological primacy, cognitive complexity and the role of English as a second language. The results indicate that L1 influence is one of the factors that has a considerable influence on L2 production.

VEDLEGG 9: Relevans for virket som lektor

Virket som lektor kan være flere typer arbeid. Lektorutdanningen er rettet mot å være lærer på 8-13 trinn, som vil si at vi kan jobbe i ungdomsskolen og den videregående skolen. I tillegg kan man bruke utdanningen til andre ting: være forsker, jobbe som språklærer ved en språk-skole, eller kanskje noe helt annet. Erfaringene med å forske på et faglig fenomen, vurdere kilder og strukturere en større oppgave vil være nyttige å ha med seg inn i fremtidig arbeid.

Som lærer er det store sjanser for å møte på elever med et annet førstespråk enn norsk, og også gode muligheter for å jobbe spesifikt med elever som lærer norsk som andrespråk. Kunnskap om fagfeltet norsk som andrespråk kan benyttes for at læreren selv skal ha det nødvendige metaspråket og kunnskapen om hvordan andrespråksinnlæring fungerer. Spesielt vil denne oppgaven bidra med perspektiver på hvordan morsmålets innflytelse på andrespråket fungerer. Dette kan styrke evnen til å veilede N2-innlærere og videreformidle kunnskap om emnet til elevene. I flere av læreplanene i norsk for ungdomsskolen og den videregående skolen, er språklæring og språksammenligning nevnt som mål eleven skal kunne noe om. Slik kan de selv vurdere ulike forklaringsmodeller om hva som ligger under egen og andres språklæring.

Et av aspektene ved læreryrket er å bidra til dannelse av samfunnsborgere. Studien til Carlsen (2006) antyder at nordmenn bedømmer varieteten norsk som andrespråk som en mangelfull varietet, blant annet på grunn av grammatiske og formelle avvik fra målspråket. Ved dette studiet ønsker jeg å belyse og problematisere fenomenet transfer, og på denne måten bidra til økt kunnskap om andrespråksproduksjon. Kunnskap håper jeg vil føre til refleksjon rundt andrespråkslæring, bedre tilpasset undervisning og mindre stigma overfor varieteten norsk som andrespråk. Innholdet i oppgaven har derfor også relevans for profesjonsutøvelsen ved å opplyse lesere av teksten.

